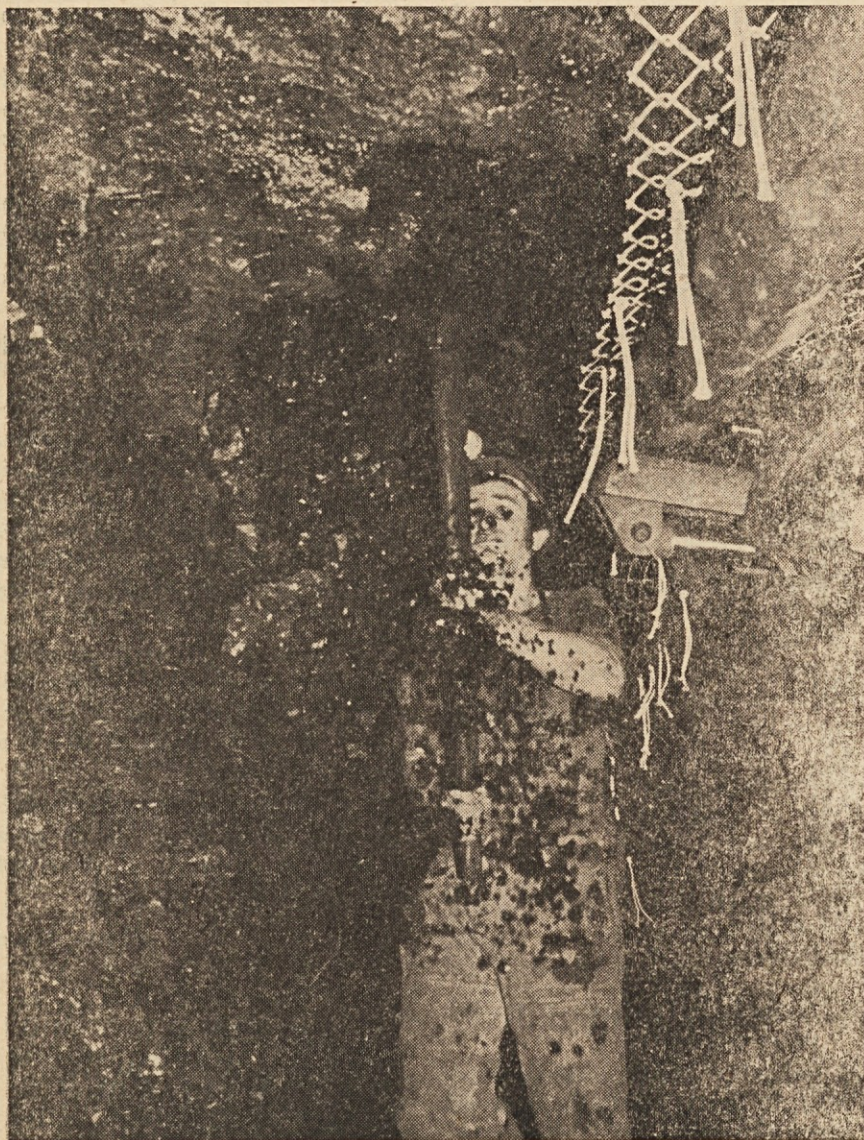

glasilo delavcev
sozd
revirski
energetski komi
edvarda kardelja

srečno

Odkopno široko čelo v jami premogovnika Trbovlje — izravnavanje odkopne fronte.

Foto: N. Bizilj

Gospodarsko -finančni načrt SOZD REK-EK za leto 1982

Dne 25. 2. 1982 je delavski svet SOZD REK EK, Trbovlje, na svojem 13. zasedanju sprejel predlog gospodarsko-finančnega načrta za leto 1982 SOZD REK EK.

Bistveni elementi plana za leto 1982 so predvsem naslednji:

1.) Upoštevana so osnovna izhodišča za izdelavo plana, in sicer:

- resolucija o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije v letu 1982 z upoštevanjem resolucij občin Hrastnik, Trbovlje Zagorje, Krško in Črnomelj;

- energetska in elektroenergetska bilanca SR Slovenije za obdobje 1981-1985, predvsem pa za leto 1982;

- temelji plana TOZD, DO in SOZD za srednjeročno obdobje 1981-1985, predvsem pa merila za leto 1982;

- tehnično ekonomski normativi za oblikovanje višine stroškov in dohodka posamezne TOZD in DS;

- ocena doseženih rezultatov poslovanja v letu 1981 na katerih temelji gibanje elementov poslovanja za leto 1982.

2.) Globalni okviri gibanja elementov poslovanja za leto 1982 so:

— rast družbenega proizvoda	
realno	2 %
nominalno	23 %
— rast proizvodnje in storitev	1 %
— stopnja rasti zaposlenosti	1 %
— rast osebnih dohodkov	
realno	0 %
nominalno	20 %
— rast skupne in splošne porabe	18 %
— rast produktivnosti dela	2 %
— rast cen storitev (povprečno)	16 %

3.) Planirana količina in kvaliteta proizvodnje in storitev je naslednja:

a) plan proizvodnje rjavega premoga

DO	Količina	Kvaliteta
ZPT	1.360.000 ton	15.200.000 GJ 11,18 GJ/tona
RPS	120.150 ton	1.899.479 GJ 15,81 GJ/tona
RPK	120.000 ton	1.611.00 GJ 13,84 GJ/tona
SKUPAJ:	1.600.150 ton	18.710.479 GJ 11,69 GJ/tona

DO Količina kvaliteta

b) plan proizvodnje električne energije

TOZD	KOLIČINA
agregat	
PEE — PP (1—3)	50 GWh
PEE — N (4)	545 GWh
KE (plinska)	20 GWh
SKUPAJ:	615 GWh

c) plan proizvodnje opeke in gramoza

TOZD	KOLIČINA
GRAMAT opeka	10.000.000 enot
gramoz	50.000 m ³
PKo gramoz	135.000 m ³

d) plan storitev TOZD

	din
— rudarsko investicijska	502.500.000
— rudarsko elektrostrojna predelava jamskega lesa	468.500.000
— elekt.-stroj. montažne delav.	70.512.000
— avtoprevoz	105.785.500
— strojno-industr. delav.	83.960.000
— elektro-industr. delav.	101.692.000
	45.406.000

4.) Gibanje cen proizvodov in storitev v letu 1982

Posebna skrb, ki smo jo opredelili v planskih aktih je politika cen proizvodov in storitev za leto 1982. Osnovno merilo cen v dohodkovnih odnosih bodo interne cene (IC) proizvoda ali storitev, predvsem v povezovanju med proizvodnjo premoga in električno energijo ter proizvodnjo premoga in elektrostrojni mi storitvami. Drug pomemben element pri oblikovanju cen je delitev dela znotraj kombinata, predvsem v rudarsko-investicijski dejavnosti in elektro-strojni dejavnosti. Pri sprejemanju ovrednotene elektroenergetske bilance za leto 1982 je bilo na skupščini ISE dogovorjeno, da se sedanji nivo cen energije poveča za ca 20% od veljavnosti 1. I. 1982

dalje. Vse ostale cene proizvodov in storitev pa se bodo gibale v povprečku 16 % porasta.

5.) Plan delovne sile v letu 1982

V letu 1982 bomo v TOZD in DS nadaljevali s selektivno politiko za poslovanja, tako da bomo v skladu s kriteriji prestrukturiranja zaposlovali le v TOZD materialne proizvodnje.

DO	št. zaposlenih
ZPT	3169
RPS	455
RPK	443
TET	482
RGD	1087
IMD	183
DS SOZD	105
SKUPAJ:	5924

6.) Dohodkovni odnosi — svobodna menjava dela

S sprejetimi samoupravnimi sporazumi za urejanje dohodkovnih odnosov s področja:

- skupnega proizvoda električne energije,
- DO in Tozdov proizvodnje premoga,
- TOZD električne energije,

- rudarsko investicijskih del,
- elektro strojne dejavnosti in
- pomožnih dejavnosti

bomo na osnovi ovrednotenih programov, ki se kažejo skozi delitev celotnega prihodka, izvajali dohodkovne odnose. Element svobodne menjave dela med TOZD in DS je ovrednoten s programom dela DS v višini celotnega prihodka delovne skupnosti, ki je izvedenka dela dohodka TOZD.

Skladno z internimi akti smo potrdili tudi gibanje nekaterih izplačil iz sklada skupne porabe in drugih prejemkov za leto 1982.

7.) Planirana delitev celotnega prihodka, dohodka in čistega dohodka SOZD REK EK.

Ovrednoteni plani posameznih TOZD in DS v okviru DO so postavljeni na nivo enostavne reprodukcije, ki vsebuje predvsem:

- del ČD za stanovanjsko gradnjo,
- del ČD za druge potrebe skupne porabe,
- del ČD za rezervni sklad,
- del ČD za obveznosti po SAS,
- del ČD za odplačila sanacijskih kreditov.

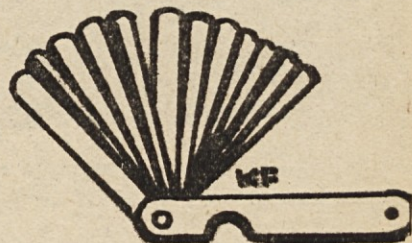
Višina teh skladov enostavne reprodukcije je oblikovana v višini normativa in zakonskih določil.

Drugi del razširjene reprodukcije, ki se kaže v delu ČD za poslovni sklad pa sta plansko oblikovala le DO-RGD in DO-IMD za svoje potrebe.

Iz delitve CP je razvidna planirana višina porabljenih sredstev, obveznosti iz dohodka, del čistega dohodka za osebne dohodke in višina planiranih skladov.

S sprejetim gospodarsko-finančnim načrtom za leto 1982 je dana osnova za uspešno poslovanje SOZD REK-EK, v tem letu.

Janez Juvan

Okvara v Termoelektrarni

Dne 17. marca letos je nastala v TET II. huda okvara na 125 MW bloku. Skoraj istočasno je nastala okvara tudi na šoštanjski termoelektrarni. V Šoštanju so okvaro popravili kmalu, tako da je pričela obratovati že v noči med 18. in 19. marcem, medtem ko je okvara v trboveljski termoelektrarni hujšega značaja. Popravilo v TET bo trajalo po oceni štirinajst dni, saj je treba odpraviti okvaro na četrtem ležaju turboagregata in preveriti rotorje in turbinske ležaje na omenjenem bloku. Dela izvajajo do-

mači delavci iz TET kakor tudi delavci iz Jugoturbine — Karlovac. Proizvodnja električne energije je zaradi okvare v Trbovljah vsak dan manjša za 2,1 milijona kWh. V TET so imeli prve težave že okoli 10. marca, ko je nenadoma odtrgalo dve lopatici na ventilatorju, ki odvaja dimne pline iz kotla. Stator in rotor ventilatorja so popravili in okvarjene dele nadomestili. Težave so se pojavljale zaradi močnih vibracij ter ekscentričnega sredinskega tlaka turbine. Ugotovili so večje poškodbe na ležajevi beli kovini.

Blok v Trbovljah bi morali že v času neprekinjenega 74-dnevnega obratovanja občasno ustaviti, da bi lahko opravili tekoča vzdrževalna dela. Obratovala pa je zaradi izrednega pomanjkanja električne energije.

Manjkajočo električno energijo so nadomestili začasno z uvozom iz Italije. Začasno so bile določene omejitve, predvsem v elektropoštnih v železarnah. Sicer pa je nenadni dež nekoliko zvišal gladino rek in s tem omogočil večjo proizvodnjo električne energije v hidroelektrarnah.

Prepričani smo, da so medtem izvajalci del v TET dela uspešno končali.

Potek sanacije jame Kotredež

Pri nadaljnjem poteku sanacije jame Kotredež, po delno končanih geofizikalnih meritvah in končani izdelavi štirih raziskovalnih vrtin so izvajalci teh del iz Madžarske ugotovili sledeče:

Mesto vdora na 8. obz., kjer se je voda izlila v progo, t.j. v H-83, je po sedanjih ugotovitvah suho. Prav tako vsi ostali jamski prostori od mesta vdora proti vzhodu, to sta oba transportna hodnika v H-83 in 84 na že zgoraj omenjenem 8. obz. jame Kotredež. Prav tako tudi vpadnik, ki je povezoval progi 8. obz. in na 7. obz. jame. Ti prostori so po ugotovitvah napolnjeni z muljem in v njih ni pretoka vode. Zaradi tega tudi na predvideni lokaciji vodnega čepa nismo izdelali. Po teh ugotovitvah so prav tako jamski objekti na vzhodni strani 7. obz. jame Kotredež napolnjeni z muljem in v njih ni pretoka vode. To situacijo so spoznali na podlagi geofizikalnih meritev na že omenjenih vrtinah, ki so jih izvrtali madžarski izvajalci. Po teh ugotovitvah se voda lahko pretaka po progi v H-73 zahodnega dela jame samo zahodno od te raziskovalne vrtine do nadkopa N-73, od koder sedaj črpamo ca 10 m³ vode na minuto. Trenutno stanje nivoja vode v nadkopu N-73 je 10 m pod 6.

obz. Obenem smo pri teh raziskovalnih delih tudi ugotovili, da eventualno predhodnih odprtih glede na velike količine iznesenega mulja v jami pod 6. obz. ni ter predvidevamo, da tega prinaša voda s sabo iz triade oziroma kontaktne cone. Zaradi tega je potrebno pri nadaljnjih delih sanacije jame Kotredež izdelati vodni čep v progi polja 73 na 7. obz. jame, ki naj bi ločil vzhodne predele jame od zahodnih. Tako naj bi pri nadaljnjih delih sanacije zahodno od čepa še naprej izvajali odvodnjevalna dela, t.j. črpanje vode. Na vzhodnem predelu jame pa naj bi po nabavi muljnih črpalk pričeli z izčrpavanjem vode in mulja iz vpadnika in prog na 7. obz. Pričeli naj bi tudi z eksploatacijo premoga na deloviščih 3. etg. v P-77, kjer je trenutno nivo vode v zračilno transportnem vpadniku na dolžini 74 m pod 6. obz. in je potrebno še izčrpati vodo na dolžini ca 40 m, da bi lahko pričeli z odkopavanjem na 3. etg. tega polja v severnem krilu kotredeške kadunje.

Tako naj bi sedaj v naslednji fazi sanacije izčrpali vodo iz vzhodnega predela jame do nivoja 7. obz., nakar bi pričeli z odstranjevanjem mulja iz vpadnikov in prog ter v njih usposobili transportno mehanizacijo za obratovanje oz. odvoz iz-

Rudarji se pred odhodom na delo in po vrnitvi z dela zanesljivo zglašijo v svetličarni zaradi prevzema in vrnitve svetilk.

Foto: A. Bregant

kopanine, transport materiala in ponovno vzpostavili pretočno zračenje v teh jamskih objektih. Ko bi bile izvedene vse našteje faze del, bi le tem sledila naslednja faza, v kateri bi pričeli z odpiralnimi deli vzhodnega predela jame in nato z odkopavanjem premoga. Trenutno so se vsi madžarski strokovnjaki vrnili domov, kjer proučujejo tehnologijo prečrpavanja mulja v N-73 ter se

bodo vrnil koncem marca ali začetkom aprila letos. Med tem časom pa bomo izvajali preostala sanacijska dela. V črpališču na 6. obz. je bila v mesecu februarju generalno obnovljena in stavljena v pogon črpalka OW-300 A/6 št. 1, vendar je sedaj tudi že v generalnem popravilu druga madžarska črpalka št. 2. V N-73 je bila dodatno vgrajena v pohodni oddelek potopna črpalka BIBO 7, vendar se nivo vode v tem nadkopu ne znižuje. Zaradi tega smo pristopili k poglobljanju jaška J-73/2, kjer moramo izdelati še okrog 7 m jaška 7. 6. obz. iz katerega bi potem skušali znižati nivo vode v zahodnem delu jame oz. N-73.

Stanje del, ki jih izvaja GZL, pa je naslednje: izvrtana je vertikalna vrtina do globine 170 m, iz katere izteka približno 500 l vode na minuto. Izvajamo priprave za vrtanje druge vertikalne vrtine, dočim horizontalne vrtine mirujejo in bodo ostale zaprte predvidoma toliko časa, dokler se ne uredijo črpalke oz. dodatne kapacitete v črpališču na 6. obz., saj črpalke OW-300 A/6, nabavljene na Madžarskem, vzdržijo do generalnega popravila le okrog 900 obratovnih ur pri črpanju sedanje zablatene vode. Cevovod s premerom 200 mm, dolžine ca 800 m za odvajanje čiste vode iz odvodnjevalnih vrtin v črpališče na 6. obz. je končan. Polagamo pa že vzporedni cevovod enakega premera za odvodnjevanje vode iz jaška J-73/2, katerega preboj je, kot je predhodno navedeno, že v izdelavi.

Anton Prebil

Kako pokrivamo izgubo in izpad dela čistega dohodka?

Proti koncu decembra leta 1981 in v prvih dneh januarja 1982 smo ocenjevali zaključek poslovnega leta 1982 takole:

RPS — poslovanje z motnjami, sklad skupne porabe ne bo možno formirati v celoti.

IZPOLNJEVANJE DELOVNEGA NAČRTA V ČASU OD 1. I. DO 15. III. 1982

DO	načrt	doseženo	+—	%	ob dela
TOZD	ton	ton	ton		prostih sobotah

DO ZASAVSKI PREMGOVNIKI

Proizvodnja premoga

Pr. Hrastnik	66.650	64.734	— 1.916	97,1	6.193
Pr. Ojstro	49.680	50.325	+ 645	101,3	5.822
Pr. Trbovlje	122.970	139.754	+ 16.784	113,6	13.505
Pr. Kotredež	51.300	56.006	+ 4.706	109,2	5.693
RŠC					
Jama	290.600	310.819	+ 20.219	107,0	31.213
Retje 80					
TOZD PT	—	4.273	+ 4.273	—	491
Ojstro 80					
TOZD PO	—	295	+ 295	—	—
Blate TOZD PH	—	9.867	+ 9.867	—	156
DO ZPT	290.600	325.254	+ 34.654	111,9	31.860

Proizvodnja gradbenega materiala

TOZD	letni načrt	doseženo	%
Pr. Kotredež			
— kamnolom (m ³)	135.000	9.181	6,8

Storitve delavnic — 28. II.

RESD Hrastnik (din)	138.230.000	27.337.585,65	19,8
RESD Trbovlje (din)	141.609.000	25.826.990,45	18,2
RESD Zagorje (din)	88.661.000	18.410.050,05	20,8
PJL (din)	70.512.000	10.095.850,50	14,3
Toplarna Hr. (Mwh)	24.600	7.980	32,4

DO RUDNIK SENOVO — 28. II.

	načrt	doseženo	+—	%
	ton	ton	ton	
RP Senovo	19.900	20.145	+ 345	101,7

DO RUDNIK KANIŽARICA — 28. II.

RP Kanižarica	21.000	17.700	— 3.300	84,3
---------------	--------	--------	---------	------

DO TERMoeLEKTRARNA TRBOVLJE

Proizvodnja električne energije (Mwh)

	načrt	doseženo	%
— PEE-PP	29.286	30.399	103,8
— PEE-N	134.464	127.019	94,5
— KE	5.071	174	3,4
DO TET	168.821	157.592	93,3

Ostalo — storitve — 28. II.

	letni načrt	doseženo	%
Vzdrževanje naprav (din)		19.404.189,00	

DO RUDARSKA GRADBENA DEJAVNOST — 28. II.

RIG (din)	502.500.000	58.076.344,40	11,6
ESMD (din)	105.785.500	18.911.994,00	17,9
Avtoprevoz			
»Zasavje« (t/km)	9.000.000	1.540.044	17,1

GRAMAT

— opekarna (enot)	10.000.000	1.763.388	17,6
— Kamnolom (m ³)	50.000	6.511	13,0

DO INDUSTRIJSKE MONTAŽNE DELAVNICE — 28. II.

— SIMD (din)	101.692.000	12.990.669,20	12,8
— EIMD (din)	45.406.000	6.817.437,25	15,0

Erika Kavčič

RPK, RGD, IMD — normalno poslovanje.

TET — izguba ca 68 mio din in izpad sklada skupne porabe.

ZPT — izguba ca 300 mio din in izpad sklada skupne porabe ter stanovanjskih skladov iz dela čistega dohodka.

DO ZPT in DO TET bi bili edini delovni organizaciji v okviru EGS, ki bi zaključili poslovanje z izgubo. V Elektrogospodarstvu se je pokazala možnost, da se s prerazporeditvijo skupnega prihodka izguba zmanjša.

Odbor za ekonomiko in finance EGS je 11. januarja predlagal delavskemu svetu SOZD EGS razporeditev skupnega prihodka za leto 1981. Predlog razporeditve, ki predstavlja tudi dokončen obračun, je delavski svet SOZD EGS sprejel na svoji seji 12. januarja. Po tem predlogu in sklepu je bilo delovni organizaciji TET dodatno priznано 40.931.000 din za amortizacijo in 27.091.000 din za obresti, delovni organizaciji ZPT pa je bil povečan delež skupnega prihodka za 93.529.000 din, in to:

— iz planirane obveznosti za nerazvite, ki je ni bilo treba odvajati v višini 57.819.000 din in

— iz razlike pri obračunu energetskega goriva zaradi ugodnejše strukture goriv v višini 35.712.000 din.

Nadalje je bilo s sklepom delavskega sveta naloženo vsem delovnim organizacijam Elektrogospodarstva, da izdelajo zaključne račune do 19. 2. 1982, ugotovijo in razporedijo del čistega dohodka za sklade ter do 24. 2. združijo oblikovana sredstva rezervnih skladov po zaključnem računu 1981 za kritje izgube tistim udeleženkam v skupnem prihodku, ki bi zaključile poslovanje z izgubo. Postavljeni so bili trije kriteriji za pokrivanje izgube, in to:

— da niso prekoračeni planirani stroški iz usklajenih planov, razen v primeru višje sile;

— da izguba ni nastala v toplotnem delu termoelektrarn zaradi neodobrenih cen toplotne energije v občinskih ali mestnih skupščinah;

— da niso prekoračeni dogovorjeni osebni dohodki po sprejetih sklepih skupnih komisij udeležen-

cev sporazuma elektrogospodarstva in premogovništva.

Odbor za ekonomiko in finance je na teh osnovah odobral predlog strokovnih služb Elektrogospodarstva o pokrivanju izgube dne 24. 2. 1982. Še isti dan je delavski svet Elektrogospodarstva na izredni seji ta predlog potrdil. Ugotovljeno je bilo, da izkazujeta v okviru SOZD EGS izgubo samo TOZD Premog. Hrastnik 60.997.725,90 din in TOZD Premogovnik Kotredež v višini 123.468.478,80 din, oba v DO ZPT.

Izgubo smo po sklepu delavskega sveta pokrivali v teh dveh TOZD tako, da so temeljne organizacije Elektrogospodarstva nakazale rezervna sredstva v višini 70 % oblikovanih rezervnih skladov po zaključnem računu 1981. Že 25. 2. 1982 so bila nakazila izvršena (telefonska nakazila), tako da so TOZD Elektrogospodarstva nakazala na TOZD Premogovnik Hrastnik 60.997.725,90 din in na TOZD Premog. Kotredež 34.345.274,10 din ali skupaj 95.325.000,00 din. V SOZD EK pa so izgubo pri TOZD Premogovnik Kotredež zmanjšale druge temeljne organizacije tako da so temu TOZD iz rezervnih sredstev nakazale skupno 35.309.917,00 din in to iz DO TET v višini 4.770.911,00 din, iz DO IMD 1.775.559,00 din, v okviru same DO ZPT pa 19.767.515,00 dni.

Končno smo prišli do stanja 28. 2., to je z zakonom določeni datum za oddajo zaključnih računov za poslovno leto 1981. V SOZD EGS so zaključile poslovanje v letu 1981 vse delovne organizacije dobro, razen DO TET (z motnjami, ker ni mogla formirati v celoti sklada skupne porabe) in DO ZPT, ki je zaključila z izgubo v višini 53.813.287,70 din (TOZD Kotredež) in ne formiranimi skadi skupne porabe in stanovanjskimi skladi.

V SOZD REK EK pa je stanje po zaključnem računu sledeče:

DO RPS — je zaključila z motnjami, sklad skupne porabe ni formiran v celoti;

DO RPK, DO RGD in DO IMD so poslovale normalno;

DO TET — je zaključila poslovanje z motnjami, sklad skupne porabe ni formiran v celoti;

DO ZPT — izguba pri TOZD Premogovnik Kotredež v višini 53.813.287,70 din in neformirani skladi skupne porabe in stanovanjski skladi.

Do sedaj so TOZD iz SOZD Elektrogospodarstva pripomogli skupaj 190.000.000,00 dni za pokrivanje in zmanjšanje izgube, kar izraža veliko stopnjo razumevanja in solidarnosti. TOZD iz SOZD REK EK pa so skupaj prispevali 35.309.917,00 din, kar predstavlja pri skromnih možnostih zelo visoko stopnjo razumevanja in solidarnosti.

Za nadaljnje pokrivanje izgube TOZD Premogovnik Kotredež smo dali vlogo na Sklad skupnih rezerv gospodarstva Slovenije. Sprožili smo tudi postopek za izdelavo sanacijskega programa v skladu z metodologijo sklada in po zakonu o sanaciji. Časovno je pokrivanje odvisno samo od tega, kako hitro bodo strokovne službe DO ZPT in SOZD uspele izdelati dokumentacijo.

Zaprosili smo tudi SOZD EGS za pokrivanje izgube po zaključnem računu in predvsem za dotiranje skladov skupne porabe in stanovanjskih skladov. Stališče Elektrogospodarstva do pokrivanja izgube je treba predložiti tudi Skladu skupnih rezerv gospodarstva Slovenije.

Del izgube bo treba pokriti tudi iz kreditov skladov rezerv občin Hrastnik, Zagorje in Trbovlje, ker je to pogoj za pridobitev kredita za pokrivanje izgube od Sklada skupnih rezerv gospodarstva Slovenije.

V eni od naslednjih številčk glasila Srečno pa bo informacija o nadaljnjem pokrivanju izgube in dotiranju skladov.

Janko Koritnik

Gospodarsko finančni načrt DO RGD za leto 1982

Delovna organizacija RGD načrtuje v poslovnem letu 1982 s svojimi TOZD — RIG, ESMD, Avto-prevoz in Gramat, naslednji obseg rudarsko gradbenih del, proizvodov in storitev.

Največja temeljna organizacija združenega dela v naši DO, Rudarske investicijske gradnje načrtujejo prihodek v višini 502.500.000,00 din s staležem delavcev 758. Delovni načrt zajema rudarsko gradbena dela na področju zasavskih premogovnikov in drugih gradbišč v domovini za objekte, za katere so že sklenjene pogodbe oz. so ponudbe za nova dela v pripravi.

V okviru Poslovne skupnosti RUDIS pa bo TOZD RIG izvajala dela na gradbiščih Ripenda — Labin ter vsa dela v Zvezni republiki Nemčiji, kjer bo še nadalje sodelovala pri gradnji jamskih objektov s firmama Deilmann — Haniel in Frölich — Klüpfel. Pogodbena dela obsegajo izdelavo vseh vrst podzemeljskih prostorov v tamkajšnjih rudnikih črnega premoga.

Načrtovani potek del na gradbiščih v Jugoslaviji je naslednji:

V jami Hrastnik nadaljevanje izdelave jamskih prostorov pod nivojem 7. obzorja. Izkop in permanizacija transportnega vpadnika TV-85/0 in izkop raziskovalno odvajalne proge na koti +48. Iz prekopa na ordinati 5200-5400 je predvidena gradnja vpadnika TV 85/145, v jami Dol pa nadaljevanje izkopa raziskovalne proge proti vzhodu v litvanskem apnencu.

Na in pod nivojem 5. obzorja jame Ojstro je načrtovana gradnja oskrbovalnega hodnika v dolomitu na koti 120, zračilno oskrbovalnega prekopa v krovlini, gradnja transportnega vpadnika TV-120/20 v litvanskem apnencu ter gradnja zračilno oskrbovalnega vpadnika med koto 120 in koto 40.

Na gradbišču Trbovlje je planirana izgradnja jamskih objektov v Frančiška polju, nadalje izdelava nadkopa v dolomitu v polju 6, iz-

delava kompresorske postaje ter raziskovalna dela v AB polju in izkop vpadnika v zgornjem 7. polju.

V jami Kotredež bo TOZD RIG nadaljevala s permanizacijskimi deli transportnega vpadnika V-80/2 med 7. in 8. obzorjem, izgradnjo podaljška vpadnika V-80/2 na 8. obzorju vključno z izdelavo križišča ter nato pričela z gradnjo prekopa P-80/jug.

Za odvajanje vode z nivoja 8. obzorja je v načrtu izdelava črpalnišča skupno s pristopnimi objekti in vodnimi progami ter razdelilno transformatorsko postajo. V načrtu jamskih gradbenih del je tudi sanacijski vpadnik V-85/1, vendar je pričetek gradnje le-tega odvisen od poteka sanacijskih del potopljenega dela jame.

Na delovišču Kotredež — zahod je naročnik del planiral izdelavo hodnika RH-50-0 v dolomitu, dolžine 400 m. Dosedanja dela pri gradnji tega objekta so bila zelo otežkočena zaradi izredno drobljivega in vodonosnega dolomita, ki je zahteval tesarjenje izkopanih hodnikov, precejšen del pa tudi permanizacijo z litim betonom.

Poleg gradnje naštetih jamskih komunikacij na področju Zasavja pa bodo delovne ekipe RIG izvajale še nekatera manjša investicijska dela po sklenjenih pogodbah z naročniki del. Pogoji za nemoteno in planirano gradnjo podzemnih prostorov pa je, da bodo investitorji pravočasno zagotovili vsa potrebna finančna sredstva.

V jami Laško bomo nadaljevali z izgradnjo vpadnika pod nivojem glavnega odvoznega horizonta v »Barbara« polju. V načrtu je tudi izdelava večje dolžine smernih in prečnih prog in izkop vodnih prog.

Za Rudnik lignita v Titovem Velenju je po gospodarsko finančnem načrtu zajeto nadaljevanje poglobljanja jaška Nove Preloge, dokončanje permanizacijskih del zahodnega zračilnega nadkopa Šoštanj in

gradnja prekopov na koti — 62. V tem poslovnem letu so predvidena tudi injektirna dela za betonsko oblogo zračilnega jaška Šoštanj.

Na gradbišču Ripenda — Labin so bila dela v drugi polovici lanskega leta zaradi nedokončane projektne dokumentacije in nerazpoložljive elektro strojne opreme začasno ustavljena. Dokončan je bil izkop jaška med 14. in 20. obzorjem ter vgrajena jaškovna armatura. V tem letu pa so v teku pripravljala dela in nato zamenjava armature v jašku med površino in 14. obzorjem nakar sledi montaža cevovodov in vodilnic po celotni globini jaška (600 m).

TOZD ESMD planira v tem poslovnem letu prihodek v znesku 105.786.000,00 din in stalež delavcev 112. Usmerjenost tega delovnega kolektiva bo v glavnem takšna, kot je načrtovana v srednjeročnem načrtu za obdobje 1981-1985. V elektro-strojni dejavnosti načrtujejo naslednje:

- izdelava visokotlačnih cevovodov, zračilnih cevi ter cevi za odtok vode po horizontalnih in nagnjenih jamskih objektih;

- izdelava raznih jeklenih konstrukcij in transportnih naprav;

- servisiranje pnevmatičnega orodja in strojev ter vzdrževanje Flygt črpalk za tozde v okviru SOZD REK EK;

- vzdrževanje elektro-strojne opreme na gradbiščih ter popravilo le-te in izdelava raznih konstrukcij in naprav za potrebe TOZD RIG;

- z razpoložljivimi kamionskimi kapacitetami in samohodnimi stroji pa bo TOZD opravljala usluge v glavnem za potrebe TOZD RIG, deloma pa tudi za ostale naročnike v okviru SOZD REK EK.

Poleg domačih naročnikov jeklenih konstrukcij in transportnih naprav bo TOZD ESMD izdelovala tovrstno opremo tudi za kemično tovarno Hrastnik.

Razvojni program TOZD ESMD pa v tekočem letu zajema naslednje:

- dopolniti in tehnološko usposobiti servis za Flygt črpalke;

- raziskati možnost za prevzem elektro servisa za pnevmatsko in hidravlično vrtno orodje iz programa Eimco-Secoma;

— proučiti in raziskati možnost izdelave pnevmatskih motal glede na rezultate, ki jih bo pokazal prototip tega motala.

Po gospodarsko finačnem načrtu TOZD Avtoprevoz Zasavje za leto 1982 je planirani prihodek v višini 83.960.000,00 din ter stalež zaposlenih 86. Tudi v tem letu bo TOZD izvajal kamionske prevoze kakor tudi dela z buldožerji in nakladalnimi stroji v glavnem za potrebe DO ZPT; z ostalimi razpoložljivimi kapacitetami pa bo izvajala prevoze apnenca za DO IMG Zagorje ter prevoze za gozdno gospodarstvo.

TOZD Gramat je na osnovi planiranih naročil oz. že sklenjenih pogodb z odjemalci opeke, gramoza in peska ter naročnikov raznih uslug, ki jih nudi njihova gradbena skupina predvidel prihodek v višini 55.406.000,00 din ter stalež zaposlenih 74. Načrtovana proizvodnja opečnih enot NF 10.000.000 ter 50.000 m³ dolomitnega drobljenca je enaka, kot je bila v gospodarsko finančnem načrtu za leto 1981.

Delovna skupnost skupnih služb DO RGD, ki opravlja naloge in opravila skupnega pomena, pa na osnovi svobodne menjave dela planira prihodek 25.412.000,00 din, stalež delavcev pa 56.

Celotni prihodek DO RGD znaša 773.064.000,00 din. Stopnja rasti v primerjavi z doseženim celotnim prihodkom v letu 1981 pa je 116,4 dočim je planirani stalež zaposlenih v primerjavi z lanskim letom približno enak.

Drago Borišek

Izvolili smo nove organe upravljanja

V četrtek, dne 25. marca 1982 so potekale v vseh TOZD in DS vseh šestih delovnih organizacij našega kombinata volitve samoupravnih organov za mandatno dobo 1982/1984. Dve letni mandat dosedanjih članov

organov upravljanja je namreč potekel, zato je bilo treba izvoliti nove.

Delavski sveti na vseh ravneh so v roku razpisali nove volitve, nato pa so tekle pripravne, to je evidentiranje, kandidiranje, potrjevanje kandidatnih list, imenovanje volilnih komisij in volilnih odborov itd. Dne 25. marca smo izvolili nove delegate v delavske svete TOZD in DS, DO in SOZD. Izvolili pa smo tudi člane na vseh naštetih ravneh,

samoupravne delavske kontrole in disciplinske komisije. Zasavski premogovniki in Termoelektrarna pa so poleg tega izvolili tudi delegate za organe upravljanja SOZD Elektrogospodarstvo Slovenije.

Podatke o izvolitvi bomo objavili v naslednji številki našega glasila oz. v biltenu, ki pogosteje izhaja. Imena vseh novoizvoljenih delegatov in članov samoupravnih organov bodo nekoliko kasneje objavljena kot priloga našega glasila.

Mnenja o našem bodočem razvoju

Z vse večjo uporabo tekočih goriv v jugoslovanski energetiki, ki je v zadnjem desetletju postala najinteresantnejši vir energije so premogovniki postajali vse manj zanimivi, kar je privedlo do zmanjšanja investicijskih del, pa tudi do opuščanja manjših rudnikov. Premogovniki so z namenom obstanka obratovali v kritičnih okoliščinah, saj za razširjeno reprodukcijo ni bilo več nobenih možnosti in so bila do kraja okrnjena tudi sredstva, s kate-

rimi bi odpirali nove sloje, sredstev ni bilo celo za vzdrževanje obstoječih kapacitet.

V času stabilizacijskih prizadevanj, ko se vse bolj izkazuje potreba za izkoriščanje lastnih virov, je potrebno, da najprej popravimo vse zamujeno za obstoječe mogoče kapacitete, nato pa v skladu s tehničnimi možnostmi z ozirom na količino odprti in raziskovalnih zalog določimo možnost maksimalnega izkoriščanja.

Na separaciji Trbovlje — ročno odbiranje jalovine s transportnega traka.

Foto: N. Bizilj

Povsem razumljivo je, da se tako velike zamude v sedANJI tehnični opremljenosti ne da kar čez noč premostiti, pač pa samo z dobro izdelanimi kratkoročnimi in dolgoročnimi proizvodnimi načrti. Mnenja smo, da do sedaj ugotovljene zaloge v slojiščih zasavskih premogovnikov, kakor tudi možnosti nadaljnjih raziskav predstavljajo dovolj in garant za perspektivo in nadaljnji razvoj.

Velike količine premoga v zasavskih premogovnikih so lahko pomemben dejavnik v slovenski energetiki pri zagotavljanju lastnih virov energije. Zanimanje za rudarjenje zato postaja vse bolj interesantno in družbeni odnos do lastne energije je vse večji. Vse to zgovorno potrjuje, da bo potrebno z odločnimi koraki pristopiti k izdelavi proizvodnih načrtov za zagotovitev izkoriščanja obstoječih kapacitet in za razširitev proizvodnje v skladu s potrebami naše družbene skupnosti. Moramo se otresti očitkov, da nimamo izdelanih programov

razvoja zasavskih premogovnikov. Mnenje o našem nadaljnjem razvoju mora postati jasno začrtano tudi v naših doku-

mentih zasavskih premogovnikov in naše družbene dejavnosti.

Brane Kušar

IX. KONGRES ZKS

Zveza komunistov si je prizadevala za krepitev procesa samoupravnega organiziranja delavcev v temeljne organizacije in združevanja v delovne in sestavljene organizacije združenega dela. Začeli smo presegati institucionalne pristope k organiziranju združenega dela, ki so bili v prvih letih uveljavljanja zakona o združenem delu nujni ter se lotili vsebinske probrazbe odnosov v združenem delu, da bi temeljno organizacijo uveljavili kot izhodiščno celico povezovanja v družbeni reprodukciji in ustvarjanja ter razporejanja dohodka. Pri uveljavljanju takšne usmeritve smo že dosegli prve rezultate. Izražajo se v tem, da se delavci temeljne organizacije združenega dela vse bolj uveljavljajo kot nosilci odločanja o pogojih in rezultatih svojega dela. Prepočasi pa se uveljavljajo različne oblike samoupravnega povezovanja med organizacijami združenega dela, ki so v tekočem delu in razvoju proizvodno in poslovno povezane in soodvisne.

(iz kongresnega gradiva)

Finančni rezultati poslovanja v SOZD REK Edvarda Kardelja Trbovlje v letu 1981 v primerjavi z letnimi plani 1981

I. DELOVNA ORGANIZACIJA ZASAVSKI PREMGOVNIKI TRBOVLJE

1. TOZD PREMGOVNIK HRASTNIK

Zap. št.	Besedilo	Plan 1981	Doseženo 1981	Indeks
1	2	3 (v 000 din)	4 (v din)	5 (v %)
1.	Celotni prihodek	376.987	323.247.931,30	87
2.	Porabljena sredstva	205.070	220.495.803,70	107
3.	Dohodek	171.917	102.752.127,60	60
4.	Obveznosti	53.268	69.388.061,90	130
5.	Čisti dohodek	118.649	33.364.065,70	28
6.	Del ČD za OD	94.876	92.522.651,10	97
7.	Del ČD za prehrano 80	—	1.821.140,50	—
8.	Del ČD za stan. grad	5.693	—	—
9.	Del ČD za SSP	5.736	—	—
10.	Del ČD za rezerv. sklad	4.454	—	—
11.	Del ČD za druge sklade	7.890	—	—
12.	Izguba	—	60.979.725,90	—
13.	Kritje izgube	—	60.979.725,90	—
14.	Nekrita izguba	—	—	—

2. TOZD PREMGOVNIK OJSTRO

1.	264.481	264.038.998,45	99
2.	148.100	148.652.193,95	100
3.	116.381	115.386.804,50	90
4.	40.006	49.715.494,20	124
5.	76.375	65.671.310,30	85
6.	60.010	61.813.298,50	101
7.	—	1.196.525,00	—
8.	3.655	—	—
9.	3.771	—	—
10.	3.013	2.661.486,80	88
11.	5.026	—	—
12.	—	—	—
13.	—	—	—
14.	—	—	—

3. TOZD PREMGOVNIK TRBOVLJE

1.	512.069	504.809.207,05	99
2.	278.159	280.012.489,15	101

3.	233.910	224.796.717,90	69	12.	—	—	—	6.	48.995	50.418.688,45	103
4.	69.318	89.375.190,45	129	13.	—	—	—	7.	—	—	—
5.	164.592	135.421.527,45	82	14.	—	—	—	8.	2.940	4.489.340,05	153
6.	132.700	132.684.398,35	100					9.	2.093	2.292.353,85	110
7.	—	2.492.810,20	—	7. TOZD RŠC ZAGORJE				10.	1.920	2.073.877,60	108
8.	7.963	—	—	1.	60.658	69.295.857,40	114	11.	2.102	—	—
9.	7.989	—	—	2.	15.207	34.117.858,70	224	12.	—	—	—
10.	5.940	244.318,90	4	3.	45.451	35.177.998,70	77	13.	—	—	—
11.	10.000	—	—	4.	25.548	17.972.673,40	70	14.	—	—	—
12.	—	—	—	5.	19.903	17.205.325,30	86				
13.	—	—	—	6.	16.281	15.561.286,40	96	11. TOZD RESD ZAGORJE			
14.	—	—	—	7.	—	1.404.716,00	—	1.	59.854	68.264.088,35	114
4. TOZD PREMOGOVNIK KOTREDEŽ				8.	1.001	—	—	2.	8.460	11.437.228,45	135
1.	444.692	395.113.321,85	89	9.	1.295	—	—	3.	51.394	56.826.859,90	110
2.	210.390	303.210.351,10	144	10.	1.148	239.322,90	21	4.	16.880	19.268.708,45	114
3.	234.302	91.902.970,75	39	11.	178	—	—	5.	34.514	37.558.151,45	108
4.	84.140	88.468.141,15	105	12.	—	—	—	6.	30.568	33.230.077,10	108
5.	150.162	3.434.829,60	2	13.	—	—	—	7.	—	—	—
6.	125.145	124.257.156,05	99	14.	—	—	—	8.	1.880	1.995.838,35	106
7.	—	2.628.152,35	—	8. TOZD PREDELAVA JAMKEGA LESA				9.	819	911.564,50	111
8.	7.356	—	—	1.	38.841	61.212.122,95	158	10.	1.217	1.420.671,50	116
9.	7.979	—	—	2.	28.196	44.548.680,15	158	11.	30	—	—
10.	6.027	—	—	3.	10.645	16.663.442,80	157	12.	—	—	—
11.	3.655	—	—	4.	4.577	7.158.328,85	156	13.	—	—	—
12.	—	123.468.478,80	—	5.	6.068	9.505.113,95	157	14.	—	—	—
13.	—	69.655.191,10	—	6.	4.925	5.001.282,15	102	12. DS POMOŽNA DEJAVNOST HRASTNIK			
14.	—	53.813.287,70	—	7.	—	—	—	1.	40.709	45.263.988,25	111
5. TOZD SEPARACIJA TRBOVLJE				8.	295	482.563,40	164	2.	21.820	23.541.733,50	108
1.	228.350	251.438.810,80	110	9.	302	3.604.682,30	194	3.	18.889	21.722.254,75	115
2.	100.659	126.475.970,00	126	10.	270	416.586,10	154	4.	1.694	3.665.739,40	216
3.	127.691	124.962.840,80	98	11.	276	—	—	5.	17.195	18.056.515,35	105
4.	52.818	58.182.131,00	110	12.	—	—	—	6.	14.363	13.623.503,80	95
5.	74.873	66.780.709,80	89	13.	—	—	—	7.	—	—	—
6.	60.500	64.576.154,35	107	14.	—	—	—	8.	862	813.649,70	94
7.	—	1.460.884,80	—	9. TOZD RESD HRASTNIK				9.	1.228	3.619.361,85	295
8.	3.630	—	—	1.	84.821	105.033.306,55	123	10.	—	—	—
9.	3.241	—	—	2.	21.458	34.863.436,65	162	11.	742	—	—
10.	3.240	743.670,65	23	3.	63.363	70.169.869,90	110	12.	—	—	—
11.	4.262	—	—	4.	15.633	23.327.107,90	149	13.	—	—	—
12.	—	—	—	5.	47.730	46.842.762,00	98	14.	—	—	—
13.	—	—	—	6.	40.706	41.339.272,85	101	13. DS POMOŽNA DEJAVNOST TRBOVLJE			
14.	—	—	—	7.	—	—	—	1.	53.366	65.808.013,75	123
6. TOZD SEPARACIJA ZAGORJE				8.	2.442	2.462.840,10	100	2.	26.865	36.504.912,25	135
1.	68.788	69.412.457,60	101	9.	1.192	1.286.402,30	108	3.	26.501	29.303.101,50	110
2.	25.847	32.492.178,65	126	10.	1.466	1.754.246,75	119	4.	2.042	4.832.032,75	237
3.	42.941	36.920.278,95	86	11.	1.924	—	—	5.	24.459	24.471.068,75	100
4.	16.588	17.843.731,35	107	12.	—	—	—	6.	21.350	21.141.668,30	99
5.	26.353	19.076.547,60	72	13.	—	—	—	7.	—	—	—
6.	22.715	18.654.534,80	82	14.	—	—	—	8.	1.281	1.811.721,80	141
7.	—	—	—	10. TOZD RESD TRBOVLJE				9.	1.828	1.517.678,65	83
8.	1.397	—	—	1.	97.048	107.278.890,75	111	10.	—	—	—
9.	764	—	—	2.	21.653	24.323.787,25	112	11.	—	—	—
10.	1.109	422.012,80	38	3.	75.395	82.955.103,50	110	12.	—	—	—
11.	368	—	—	4.	17.345	23.680.843,55	137	13.	—	—	—
				5.	58.050	59.274.259,95	102	14.	—	—	—

14. DS POMOŽNA DEJAVNOST
ZAGORJE

1.	48.352	53.246.268,70	110
2.	23.509	25.270.465,50	108
3.	24.843	27.975.803,20	113
4.	3.764	4.607.691,65	122
5.	21.079	23.368.111,55	111
6.	18.696	17.954.909,90	96
7.	—	—	—
8.	1.150	1.138.151,60	99
9.	1.214	4.275.050,05	352
10.	—	—	—
11.	19	—	—
12.	—	—	—
13.	—	—	—
14.	—	—	—

15. DS SS DO ZPT

1.	78.000	76.378.664,05	98
2.	11.200	12.437.557,65	111
3.	66.800	63.941.106,40	96
4.	11.381	10.372.957,75	91
5.	55.419	53.568.148,65	97
6.	48.500	45.922.066,10	95
7.	—	—	—
8.	2.919	3.979.086,30	136
9.	4.000	3.666.996,25	92
10.	—	—	—
11.	—	—	—
12.	—	—	—
13.	—	—	—
14.	—	—	—

16. DO ZASAVSKI PREMGOVNIKI

1. Celotni prihodek	2.457.016	2.459.841.927,80	100
2. Porabljena sredstva	1.146.593	1.358.384.646,65	118
3. Dohodek	1.310.423	1.101.457.281,15	84
4. Obveznosti	415.002	487.858.833,75	118
5. Čisti dohodek	895.421	613.598.447,40	69
6. Del ČD za OD	741.230	738.718.948,20	100
7. Del ČD za prehrano 80	—	11.004.228,85	—
8. Del ČD za stan. grad.	44.464	17.173.191,30	39
9. Del ČD za SSP	43.451	21.174.089,75	49
10. Del ČD za rezerv. sklad	29.804	9.976.194,00	33
11. Del ČD za druge sklade	36.472	—	—
12. Izguba	—	184.448.204,70	—
13. Kritje izgube	—	130.634.917,00	—
14. Nekrita izguba	—	53.813.287,70	—

II. DO RUDNIK SENOVO

1. Celotni prihodek	246.198	261.453.093,77	106
2. Porabljena sredstva	106.937	115.500.840,35	108
3. Dohodek	139.261	145.952.253,42	105
4. Obveznosti	28.546	32.017.265,14	112
5. Čisti dohodek	110.715	113.934.988,28	103
6. Del ČD za OD	90.979	101.728.338,65	112
7. Del ČD za stan. gradnjo	6.009	6.587.772,95	110
8. Del ČD za SSP	9.413	1.970.070,33	21
9. Del ČD za RS	3.482	3.648.806,35	105
10. Del ČD za druge sklade	832	—	—

III. DO RUDNIK KANIŽARICA

1.	225.066	214.114.207,39	95
2.	76.518	73.742.051,78	96
3.	148.548	140.372.155,94	94
4.	28.488	27.938.658,85	98
5.	120.060	112.433.496,76	94
6.	98.633	92.024.716,20	93
7.	6.806	6.032.576,60	89
8.	4.270	10.393.855,08	243
9.	3.714	3.509.303,90	94
10.	6.637	473.044,98	7

IV. DO TERMoeLEKTRARNA
TRBOVLJE

17. TOZD PEE

1.	543.162	539.324.785,15	99
2.	328.936	339.782.731,00	103
3.	214.226	199.542.054,15	93
4.	135.331	131.494.403,90	97
5.	78.895	68.047.650,25	86
6.	57.144	62.141.515,80	109
7.	4.126	—	—
8.	8.476	917.583,10	11
9.	4.257	4.988.551,35	117
10.	4.892	—	—

18. TOZD VZDRŽEVANJE
NAPRAV

1.	100.441	105.768.109,30	105
2.	28.989	40.361.937,15	139
3.	71.452	65.406.172,15	92

4.	27.682	27.269.149,35	99
5.	43.770	38.137.022,80	87
6.	31.573	36.018.372,55	114
7.	2.279	—	—
8.	4.773	483.495,95	10
9.	2.394	1.635.154,30	68
10.	2.751	—	—

19. DS SS DO TET

1.	38.672	46.004.046,55	119
2.	10.852	12.972.977,65	120
3.	27.820	33.031.068,90	119
4.	4.394	5.214.506,65	119
5.	23.426	27.816.562,25	119
6.	20.777	23.413.254,40	113
7.	1.500	1.958.326,45	131
8.	1.149	2.444.981,40	213
9.	—	—	—
10.	—	—	—

20. DO TERMoeLEKTRARNA

1.	682.275	691.096.941,00	101
2.	368.777	393.117.645,80	107
3.	313.498	297.979.295,20	95
4.	167.407	163.978.059,90	98
5.	146.091	134.001.235,30	92
6.	109.494	121.573.142,75	111
7.	7.905	1.958.326,45	25
8.	14.398	3.846.060,45	27
9.	6.651	6.623.705,65	100
10.	7.643	—	—

V. DO RUDARSKA
GRADBENA DEJAVNOST

21. RIG

1.	323.000	432.246.620,40	134
2.	114.000	168.106.301,60	147
3.	209.000	264.140.318,80	126
4.	52.400	63.743.501,20	122
5.	156.600	200.396.817,60	128
6.	118.000	137.888.812,20	117
7.	9.600	15.204.577,30	158
8.	11.000	9.459.463,60	86
9.	5.000	6.603.507,95	132
10.	13.000	31.240.456,55	240

22. TOZD ESMD

1.	66.600	93.723.565,60	141
2.	26.400	43.331.510,25	164
3.	40.200	50.392.055,35	125
4.	8.963	10.785.789,65	120
5.	31.237	39.606.265,70	127
6.	22.688	28.425.833,65	125
7.	1.920	2.797.078,20	146
8.	1.900	1.560.000,00	82
9.	1.000	1.259.801,40	126
10.	3.729	5.563.552,45	149

23. TOZD GRAMAT

1.	46.620	46.042.084,05	99
2.	28.028	25.135.435,40	90
3.	18.592	20.906.648,65	112
4.	4.565	5.314.031,25	116
5.	14.027	15.592.617,40	111
6.	12.590	12.530.447,10	100
7.	1.095	1.282.117,75	117
8.	342	1.042.814,95	305
9.	—	522.666,20	—
10.	—	214.571,40	—

24. TOZD AVTOPREVOZ
ZASAVJE

1.	57.000	72.602.975,30	127
2.	24.300	36.332.752,80	150
3.	32.700	36.270.222,50	111
4.	7.950	8.306.297,80	104
5.	24.750	27.963.924,70	113
6.	19.000	21.884.936,55	115
7.	1.500	2.094.179,45	140
8.	1.600	1.077.653,00	67
9.	800	906.755,55	113
10.	2.226	2.000.400,15	90

25. DS SS DO RGD

1.	19.240	20.569.313,10	107
2.	3.839	4.115.534,05	107
3.	15.401	16.453.779,05	107
4.	2.462	2.581.060,45	105
5.	12.939	13.872.718,60	107
6.	11.006	12.360.086,30	112
7.	950	1.092.005,35	115
8.	755	420.626,95	56
9.	—	—	—
10.	228	—	—

26. DO RUDARSKA
GRARBENA DEJAVNOST

1.	512.460	665.184.558,45	130
2.	196.567	277.021.534,10	141
3.	315.893	388.163.024,35	123
4.	76.340	90.730.680,35	119
5.	239.553	297.432.344,00	124
6.	182.908	213.090.115,80	117
7.	15.065	22.469.958,05	149
8.	15.597	13.560.558,50	87
9.	6.800	9.292.731,10	137
10.	19.183	39.018.980,55	203

VI. DO INDUSTRIJSKE
MONTAŽNE DELAVNICE

27. TOZD SIMD

1.	71.521	85.984.150,30	120
2.	32.355	39.519.706,35	122
3.	39.166	46.464.443,95	119
4.	12.242	13.209.340,80	108
5.	26.924	33.255.103,15	124
6.	18.094	19.308.054,00	107

7.	2.042	5.338.985,95	261
8.	2.775	1.422.870,35	51
9.	943	1.161.611,10	123
10.	3.070	6.023.581,75	196

28. TOZD EIMD

1.	32.548	38.814.519,80	119
2.	11.013	14.256.588,35	129
3.	21.535	24.557.931,45	114
4.	6.773	7.610.365,90	112
5.	14.762	16.947.565,55	115
6.	9.929	11.057.447,10	111
7.	1.110	2.098.200,50	189
8.	1.673	803.000,00	48
9.	500	613.948,30	123
10.	1.550	2.374.969,65	153

29. DS SS DO IMD

1.	8.533	9.801.085,40	115
2.	1.147	1.715.636,50	150
3.	7.386	8.085.448,90	109
4.	1.118	1.199.380,75	107
5.	6.268	6.886.068,15	110
6.	5.239	5.776.174,90	110
7.	525	537.702,35	102
8.	504	572.190,90	114
9.	—	—	—
10.	—	—	—

30. DO INDUSTRIJSKE
MONTAŽNE DELAVNICE

1.	112.602	134.599.755,50	120
2.	44.515	55.491.931,20	125

IX. SOZD REK EK

1.	Celotni prihodek	4.289.789	4.481.274.131,71	104
2.	Porabljeni sredstva	1.960.577	2.292.719.579,98	117
3.	Dohodek	2.329.212	2.188.554.551,93	94
4.	Obveznosti	740.736	830.959.797,34	112
5.	Čisti dohodek	1.588.476	1.357.594.754,59	85
6.	Del ČD za OD	1.280.962	1.326.599.539,35	104
7.	Del ČD za prehrano 80	—	11.004.228,85	—
8.	Del ČD za stan. grad.	86.053	64.393.476,75	75
9.	Del ČD za SSP	94.180	57.328.837,01	61
10.	Del ČD za RS	51.894	34.826.300,40	67
11.	Del ČD za druge sklade	75.387	47.890.576,93	64
12.	Izguba	—	184.448.204,70	—
13.	Kritje izgube	—	130.634.917,00	—
14.	Nekrita izguba	—	53.813.287,70	—

ZAKLJUČEK

Pri pregledu poslovnih rezultatov DO, TOZD in DS v okviru SOZD REK Edvarda Kardelja Trbovlje, doseženih v letu 1981, ugotavljamo sledeča odstopanja od načrtovanih rezultatov:

DELITEV CELOTNEGA PRIHODKA PO ZAKLJUČNEM RAČUNU
ZA LETO 1981.

Iz delitve celotnega prihodka je razvidno, da sta z izgubo poslovala TOZD Premogovnik Hrastnik in TOZD Premogovnik Kotredež iz DO ZPT. Izguba je sledeča:

3.	68.087	79.107.824,30	116
4.	20.133	22.019.087,45	109
5.	47.954	57.088.736,85	119
6.	33.262	36.141.676,00	109
7.	3.677	7.974.888,80	217
8.	4.952	2.798.061,25	57
9.	1.443	1.775.559,40	123
10.	4.620	8.398.551,40	182

VII. DS ADMINISTRATIVNO
STROKOVNA OPRAVILA

1.	29.588	28.975.914,15	98
2.	13.512	12.471.449,50	92
3.	16.076	16.504.464,65	103
4.	2.720	3.663.205,00	135
5.	13.356	12.841.259,65	96
6.	11.396	10.900.565,15	96
7.	991	1.025.608,15	103
8.	969	915.086,35	94
9.	—	—	—
10.	—	—	—

VIII. DS TSO

1.	24.584	26.007.733,65	106
2.	7.158	6.989.480,40	98
3.	17.426	19.018.253,25	109
4.	2.100	2.754.006,90	131
5.	15.326	16.264.246,35	106
6.	13.060	12.422.036,60	95
7.	1.136	1.171.154,45	103
8.	1.130	2.671.055,30	236
9.	—	—	—
10.	—	—	—

TOZD

1. TOZD Premogovnik Hrastnik	(izguba (din))
2. TOZD Premogovnik Kotredež	60.979.725,96
3. Skupaj izguba	123.468.478,80
	184.448.204,70
Kritje izgube iz sredstev skupnih rezerv	
4. TOZD Premogovnik Hrastnik	60.979.725,90
5. TOZD Premogovnik Kotredež	69.655.191,10
6. Skupaj pokrita izguba	130.634.917,00
7. Nekrita izguba (3—6)	53.813.287,70

Vidimo, da se je poslovno leto negativno zaključilo pri TOZD, ki sta bila v letu 1981 najbolj prizadeta zaradi elementarnih nesreč (vdor blata in mulja ter vode). Sicer ne beležimo izgub po zaključnih računih v ostalih TOZD in DS v okviru SOZD REK EK Trbovlje.

DOSEGANJE PLANIRANEGA CELOTNEGA PRIHODKA IN NJEGOVA DELITEV:

DO ZPT: planirani celotni prihodek je bil v celoti dosežen (100 %) ter za 44 % višji kot v letu 1980. Porabljena sredstva so presegla planirano višino 18 %, kar je neugodno vplivalo na doseženi dohodek (84 %), predvsem zaradi strukture porabljenih sredstev v celotnem prihodku (55 %). Največje prekoračitve beležimo pri postavkah porabljenega osnovnega izdelavnega materiala in energije. Prekoračitev pri storitvah ni tako očitna (109 %), vendar zaradi velikega obsega te postavke prav tako neugodno vpliva na dohodek. Prekoračitve so tudi pri obveznostih iz dohodka, predvsem zaradi določenih obveznosti, ki so bile v letu 1981 prvič financirane iz dohodka, pa v času sestave planov še niso bile precizirane. Omeniti velja, da so bile obveznosti iz svobodne menjave poravnane v planiranih višinah ter da le niso vplivale na prekoračitve pri skupnih obveznostih. Čisti dohodek je bil tako dosežen z indeksom 69, masa sredstev namenjenih za izplačila OD pa z indeksom 100 ter so že po višini presegale doseženi čisti dohodek. Izguba je tako znašala 184.448.204,70 din, iz sredstev rezerv je bila pokrita v višini 130.634.917,00 din, nepokritih pa je ostalo 53.813.287,70 din.

DO Senovo: planirani celotni prihodek je bil presežen za 6 %, porabljena sredstva pa za 8 %. V strukturi porabljenih sredstev prav

tako kot pri DO ZPT izstopa osnovni material in energija (indeks 125) ter investicijsko vzdrževanje osnovnih sredstev (127), medtem ko ostali materialni stroški ne presegajo planiranih višin, nekateri so celo nižji. Dohodek je bil dosežen z indeksom 105, obveznosti iz dohodka pa z indeksom 112, vendar zaradi relativno majhnega odstotka v celotnem prihodku (12 %) bistveno niso vplivale na doseženi čisti dohodek (103 %).

Masa sredstev za osebne dohodke je bila prekoračena za 12 %, del čistega dohodka za stanovanjsko gradnjo za 10 %, rezervni sklad za 5 %, medtem ko je bil sklad skupne porabe dosežen le z indeksom 21.

DO Kanižarica: celotni prihodek ni bil dosežen v planirani višini, ampak zaostaja za 5 %. Prav tako niso bila presežena planirana sredstva porabljenih sredstev (96 %), tako da znaša indeks porabljenih sredstev v primerjavi z letom 1980 samo 103. Bistveno manj je bilo predvsem storitev. Dohodek je bil dosežen z indeksom 94, obveznosti pa z indeksom 98. Čisti dohodek za 6 % zaostaja za planirano višino, vendar je za 35 % višji kot v preteklem letu. Masa sredstev za OD je dosežena z indeksom 93, del čistega dohodka za stanovanjsko gradnjo z 89, SSP z 243, rezervni sklad s 94 ter ostali skladi z indeksom 7.

DO TET: planirani celotni prihodek je bil dosežen z indeksom 101 oziroma za 30 % višji kot doseženi v letu 1980. Porabljena sredstva, ki v strukturi prihodka predstavljajo 57 %, so bila za 7 % višja od planiranih. Osnovni izdelavni material in porabljena energija sta bila dosežena z indeksom 73, amortizacija pa je za 60 % presegla planirano višino. Dohodek je tako dosežen z indeksom 95, obveznosti iz do-

dohodka pa z 98. Precej višje od planiranih so obveznosti iz svobodne menjave dela. Čisti dohodek je dosežen z indeksom 92, del ČD za OD s 111, del ČD za stanovanjsko izgradnjo s 25, sklad skupne porabe s 27 in rezervni sklad z indeksom 100, medtem ko ostali skladi niso formirani.

DO RGD: planirani celotni prihodek je bil za 30 % višji kot je bil predviden, porabljena sredstva pa so presežena celo za 44 %. Največja odstopanja so pri postavkah osnovnega materiala in energije (126 %), storitev (163 %), ostalega materiala (253 %). Zaradi nižjega deleža porabljenih sredstev kot pri DO ZPT in TET v strukturi celotnega prihodka je doseženi dohodek za (23 %) višji od planiranega. Pri obveznostih iz dohodka beležimo indeks 119, čisti dohodek pa je dosežen z indeksom 124. Vsi elementi delitve čistega dohodka so preseženi razen sklada skupne porabe, ki je za 17 % pod planiranimi. Vsi ostali skladi pa so krepko preseženi, tako da ima DO za 4 % boljše delitveno razmerje, od planiranega v okviru čistega dohodka.

DO IMD: planirani celotni prihodek je presežen za 20 %, porabljena sredstva pa za 25. Bistveno odstopanje je v osnovnem izdelavnem materialu in porabljeni energiji (indeks 137), medtem ko so ostale postavke v okviru porabljenih sredstev na planiranih višinah. Dohodek je zaradi relativno nižje angažiranosti porabljenih sredstev v strukturi celotnega prihodka kot pri ostalih DO dosežen z indeksom 116. 9 % višje obveznosti od planiranih ne vplivajo na manjši indeks čistega dohodka, ki je za 19 % višji od planiranega. Vsi skladi so preseženi razen SSP (indeks 57), boljše gospodarjenje pa kaže predvsem indeks drugih skladov, ki je v primerjavi z letom 1980 celo 725.

Delovni skupnosti SOZD REK EK DS ASO ne dosega planiranega celotnega prihodka (98 %). DS TSO pa ga presega za 6 %. Obe delovni skupnosti se omejujeta pri porabljenih sredstvih (92 % in 98 %). Zaradi višjih obveznosti DS ASO ne dosega planiranega čistega dohodka, medtem ko ga DS TSO presega za 6 %. Masa sredstev, predvidena za izplačilo OD je pri

DS ASO za 4 % pod planirano, za DS TSO pa za 5 %. DS ASO ne dosega planiranega sklada SSP (94 %), medtem ko ga DS TSO presega (236 %).

SOZD REK Edvarda Kardelja Trbovlje

Celotni prihodek je v SOZD za 4 % višji od planiranega ter za 38 % višji od doseženega v letu 1980. Porabljena sredstva presega jo plan za 17 % ter za leto 1980 45 %. Dohodek je zaradi visoke angažiranosti porabljenih sredstev v strukturi celotnega prihodka (51 %) dosežen z indeksom 94. Obveznosti iz dohodka so za 12 % višje od planiranih, čisti dohodek pa je dosežen z indeksom 85, kar je za 17 % več od doseženega v letu 1980. 4 % več od planirane mase sredstev za OD predstavlja 22 % povečanje glede na leto 1980. Ostali skladi so na nivoju 9-mesečnih planiranih rezultatov. Če izgubo v SOZD kompenziramo z ustvarjenimi skladi je rezultat pozitiven, in sicer znaša 30.995.215,24 din.

Miloš Dolinar ml.

Vprašljiv obseg preventivnega zdravljenja

V našem kolektivu iz leta v leto narašča zanimanje za zdravljenje v naravnih zdraviliščih širom Slovenije. Podatek niti ni tako presenetljiv, saj težki delovni pogoji v rudarstvu zahtevajo od zaposlenih polno angažiranost in nemalokdaj tudi negativno vplivajo na njihovo splošno zdravstveno stanje in v skrajnih primerih tudi privedejo do nastanka invalidnosti.

Splošno znano pravilo, da je bolje preprečevati bolezen kot jo pa zdraviti, potrjujejo tudi rezultati o dosedanjem izvajanju preventivnega zdravljenja, ki jih ocenjujemo kot zelo pozitivne. Menimo, da moramo s takim načinom preventivnih ukrepov tudi v prihodnje nadaljevati in jih še vnaprej razvijati.

GIBANJE POVPREČNIH MESEČNIH ČISTIH (neto) OSEBNIH DOHODKOV NA DELAVCA V LETU 1980 in 1981

	leto		INDEKS
	1980	1981	
OZD			
OD — Gospodarstvo SRS	8.516	11.153	131
OD — Negospodarstvo SRS	10.159	12.767	126
OD — Skupaj SR Slovenija	8.767	11.404	130
OD — SOZD REK-EK, Trbovlje	10.898	14.064	129
TOZD Premogovnik Hrastnik	12.030	15.189	126
TOZD Premogovnik Ojstro	12.332	15.469	125
TOZD Premogovnik Trbovlje	11.995	15.664	131
TOZD Premogovnik Kotredež	12.002	15.066	126
TOZD Sep. prem. Trbovlje	10.462	13.450	129
TOZD Sep. prem. Zagorje	10.057	11.571	115
TOZD Rud. šol. center Z.	12.390	15.785	127
TOZD RESD Hrastnik	10.818	13.544	125
TOZD RESD Trbovlje	11.199	13.913	124
TOZD RESD Zagorje	11.294	14.464	128
TOZD PJJ Trbovlje	9.910	12.719	128
DS PD Hrastnik	8.347	10.212	122
DS PD Trbovlje	8.355	10.182	122
DS PD Zagorje	8.606	10.514	122
DS SS ZPT	11.046	13.463	122
DO — ZPT	11.262	14.186	126
DO — RP Senovo	10.208	13.773	135
DO — RP Kanižarica	9.653	13.961	145
TOZD PEE	10.173	13.403	132
TOZD VN	10.197	13.557	133
DS — TET	9.478	12.503	132
DO — TET	10.042	13.264	132
TOZD RIG	11.936	15.620	131
TOZD ESMD	10.328	13.580	132
TOZD GRAMAT	8.247	10.117	123
TOZD Avtopr. Zasavje	9.732	12.361	127
DS SS RGD	11.395	14.309	126
DO — RGD	11.148	14.426	129
TOZD SIMD	9.710	12.773	132
TOZD EIMD	10.324	12.579	122
DS SS IMD	9.681	12.473	129
DO — IMD	9.893	12.666	128
DS — ASO SOZD REK-EK	11.518	14.661	127
DS — TSO SOZD REK-EK	13.386	16.728	125

Vir: Mesečni statistični pregled SR Slovenije.

Mesečni statistični pregled SOZD REK-EK, Trbovlje

Juvan Janez

V letošnjem letu smo s tem v zvezi že izvedli evidenčni vpis kandidatov, ki jim zdravstveno stanje narekuje zdravljenje v naravnih zdraviliščih. Iskali smo tudi ponudbe posameznih zdravilišč, kjer naj bi zdravljenje izvajali. Informativne cene 14-dnevnega zdravljenja po zdraviliščih bi bile sledeče:

hotelski del uslug	din	zdrav. usl (ni pod.)
Terme Čatež	5.880.—	
Rog. Slatina	7.868.—	
Radenci	8.596.—	
Dobrna	6.748.—	
Crikvenica	4.200.—	bivanje in prehrana v počit. domu Crikvenica)

Prikazane cene po zdraviliščih se nanašajo le na cene hotelskega dela uslug (prehrana, nastanitev), dočim cene zdravstvenega dela uslug (zdravstvene storitve) niso predmet ponudbe, ker so ta del stroškov do sedaj poravnale posamezne občinske zdravstvene skupnosti.

Da bi si za izvedbo preventivnega zdravljenja pravočasno zagotovili potrebna sredstva, smo izoblikovali predlog, da posamezni Tozdi in DS planirajo združevanje namenskih sredstev v okviru sklada skupne porabe po enotnem ključu, ki je opredeljen v metodologiji za oblikovanje teh sredstev v okviru elektrogospodarstva. Po tem ključu bi se združevala sredstva v višini 370 din na zaposlenega delavca, kar bi v REK EK pomenilo skupaj 2.108.260.— din namenskih sredstev. Glede na ponujeno povprečno ceno hotelskega dela uslug posameznih zdravilišč bi v letu 1982 lahko poslali na zdravljenje skupaj 305 delavcev, seveda če bi tudi letos zdravstveni del uslug poravnale posamezne zdravstvene skupnosti, kar pa je po dosedanjih informacijah zaradi finančnih težav zdravstva vprašljivo.

Že v lanskem letu smo ugotavljali, da so bili kriteriji izbire in število poslanih delavcev vse bolj vezani na različne finančne zmožnosti posameznih občinskih zdravstvenih skupnosti, tako da je pri dosedanjem izvajanju preventivnega zdravljenja prihajalo do tega, da so bili delavci istih TOZD ali DO, ki delajo na območju vseh treh zasavskih občin deležni različnih možnosti koriščenja zdravljenja. Občinske zdravstvene skupnosti na območju DO Kanižarica in Senovo pa za tako obliko zdravljenja sploh ne namenjajo svojih sredstev.

Z namenom, da bi lahko naši delavci tudi v letu 1982 koristili preventivno zdravljenje pod enotnimi kriteriji in v nezmanjšanem obsegu, si moramo mi vsi, predvsem pa delavci — delegati v posameznih organih občinskih zdravstvenih skupnosti prizadevati, da preventivno zdravljenje ostane še vnaprej kot prednostna oblika preventivnih ukrepov za izboljšanje zdravstvenega stanja zaposlenih kakor tudi za omejevanje invalidnosti naših delavcev.

Anton Hančič

Urejanje zemljišč v letu 1981 na področju Zagorja

Urejevalna dela vseh rudniških zemljišč, posebno tistih, ki so izven eksploatacijskega območja rudnikov, teče konstantno vsako leto. Ta dela moramo izvajati po določilih Zakona o rudarstvu in zakona o gozdarstvu. Neurejenih površin, ki so še sposobne kulture, je iz leta v leto manj zaradi sprotnega opravljanja del. Žal ugotavljamo, da so površine, ki so bile pred 10 leti izvzete iz plana eksploatacije jame in nanovo kultivirane (pogozdene) ponovno zanimive za jamska dela in na ta način ponovno deformirane. Primer Lakonce v Trbovljah je dokaz za resničnost te trditve.

Lakonco smo leta 1970 na podlagi predhodnega odobrenja rudnika Trbovlje pogozdili s 40.000 sadikami črnega in rdečega bora, ki se je izredno lepo prijel, in na ta način formirali lep borov nasad. Zaradi sprememb v gospodarjenju bo verjetno ta 12-letni nasad izrednih kvalitiet popolnoma uničen.

Zato smo pričeli ponovno preverjati vse površine, ki bi prenesle kultivacijo na področjih, s tem da smo pregledali srednjeročne načrte širjenja jamskih del, da ne bi v bodoče naredili podobnega primera. Kot že omenjeno, je teh površin čedalje manj, na novo odkupljena zemljišča zaradi rudarske škode nima smisla kultivirati, ker so preveč deformirana.

V letu 1981 smo na področju Zagorja, po predhodnem odobrenju odgovornih, na TOZD Premogovnik Kotredež pogozdili 1,20 ha bivšega jalovišča na Lokah. Sadili smo v glavnem črni in rdeči bor, ki sta po izkušnjah sodeč najbolj primerni drevesni vrsti za kultiviranje starih in opuščenih jalovišč. Pogozdili smo 5.000 sadik bora. Sadike smo dobili pri starem dobavitelju, to je priznana delovna organizacija za proizvodnjo sadilnega materiala, »Semesadika« iz Mengša. Uspeh sajenja je bil skoraj 100 %, kar smo ugotovili pri prvi obžetvi. Vse nasade, stare tri leta, smo nato preko poletja enkrat obželi, lan-

sko leto nanovo pogozdeno površino pa dvakrat, za kar smo porabili 15.040 din. Delo so opravili upokojenci ter dva invalida, ki sta imela zdravniško priporočilo za lažje delo.

V poletnem in nadalje jesenskemu času smo očistili srobota in nekvalitetnega grmovja, ki močno ovirata rast mladih dreves, že formirane nasade smreke, bora in macesna. V posebno veselje nam je zelo deformirana površina plazu Korbarica v Kisovcu, ki je popolnoma pokrita z izredno lepimi nasadi vseh treh drevesnih vrst.

Za opravljeno čiščenje, ki so ga opravili isti izvajalci kot pogozdovanje, smo plačali 15.680,00 din. Tako smo skupaj iz pozicije rudarske škode plačali celotno gozdarsko dejavnost v letu 1981 na področju Zagorja 53.980,00 din.

Dreves v letu 1981 nismo sekali. Posebno očitno je v porastu povpraševanje občanov, v glavnem rudniških upokojencev, za stoječ les — drva. Zaradi izvajanja gozdno negovalnih del in da se izognemo plačilu storitev, tem prosilcem odkazujemo nekvaliteten les, ki ga posekajo, plačajo pa minimalne zneske. Na ta način preprečujemo nedovoljeno sečnjo, obenem pa izvajamo gozdno — negovalna dela.

V letu 1981 smo evidentirali na področju Lok gozdni požar, kjer je zgorelo ca 4.000 enoletnih sadik bora. Požar je povzročil delavec našega kombinata, ko je zažgal suho travo, ki jo je očistil s svoje grede. Na sodišču smo predlagali, kar je tudi sodišče sprejelo, da naj povzročitelj požara odsluži višino škode s tem, da bo obželi tolikokrat, kolikor znaša škoda za obstoječe sadike. Delo je v lanskem letu tudi zelo kvalitetno opravil.

Predno zaključim, bi v razmišljanju omenil še sledeče: dogaja se, da zaradi rudarske škode deformirana zemljišča, ki jih je rudnik pred leti odkupil, pristojni organ skupščine občine dodeljuje individualnim graditeljem za gradnjo stanovanjskih hiš.

Vprašujem se, ali lahko nekdo razpolaga z našimi zemljišči, ki smo jih odkupili zaradi rudarske škode in so torej naša upravna last?

Egon Casagrande

Mnenja delavcev glede prehrane v našem kombinatu so zelo različna. Uvedbi toplih malic v jamo v glavnem ne nasprotujejo, vendar so navedli nekaj vzrokov, zakaj se za nov način prehranjevanja še ne morejo ogreti...

V Premogovniku Kotredež je zaposlen že deset let

Abdurahim Mujzinović iz Tuzle. Dejal je:

— Imam štiričlansko družino. Za hrano porabimo mesečno približno milijon din. Hranimo se doma, ker bi bila hrana za nas v menzi še dražja. Malico kupujem za bone v našem prodajnem oddelku. Z izbiro nismo zadovoljni, čeprav se je stanje v zadnjem času le izboljšalo.

Dvakrat smo dobili toplo malico v jamo in nam je bila všeč. Če pa bi morali zanjo še sami doplačati, potem je pa ne bi jemali.

Ostoja Kusič je prišel iz Banje Luke pred sedmimi leti. Sprva je bil pomočnik kopača, po poškodbi roke pa dela zunaj kot popravljalec verig. Pravi, da zasluži okoli 12000 din, za kosilo in večerjo v rudniški menzi pa plača od 1600 do 1900 din.

Ne bom govoril samo v svojem imenu, ampak bom povedal še mnenje ostalih, ki prebivamo v samskem domu. Z dopoldansko malico v menzi smo v glavnem zadovoljni, saj so na voljo trije menuji, za kosilo in večerjo pa le eden. Obroki so veliki, niso pa okusni, saj je enaka hrana enkrat dobra, drugič pa

slabo pripravljena, v glavnem pa ji vedno nekaj manjka. Imeli bi precej pripomb tudi na higieno v naši menzi. Posoda ni dovolj pomita, lončkov iz katerih pijemo je premalo. Ob tem bi še pripomnil, da večino zelo moti, ker ne dobimo med kosilom nobene pijače. Pladnji so poškodovani, za to pa smo v glavnem sami krivi. Že dva meseca tudi ni na mizah servietov.

Zavedamo se, da hrana ni nikjer cenejša, vendar predlagamo, da bi s pomočjo glasovanja abonentov ugotovili, če se strinjajo s tem, da bi hrano podražili, zato pa izboljšali njeno kvaliteto.

Ob zaključku pa naj pripomnim, da hrana tudi v bolnišnici, kjer sem bil, ni bila dosti boljše. Ljudje smo razvajeni in radi nezadovoljni, tudi če bi bila vsak dan pečenka.

Jozo Perkovič je pri nas tri leta, prišel pa je iz Doboja. Dela trenutno v kisovski jami in stanuje v samskem domu.

Imel je precej kritičnih pripomb na prehrano v rudniški menzi:

— Hrana bi bila lahko bolje pripravljena, sestava jedilnika prav tako. Kruh je suh, ker odvečnega pravilno ne shranijo. Pijače pri kosilu in večerji ni, pa bi radi kupili sok, če bi bil na razpolago.

Tudi s higieno v menzi nismo zadovoljni. Pri na mizi so večkrat umazani, posoda ni vedno čista. Osebe pa ne nosi vedno predpisanih oblek. Živila (kruh, salamo, meso) prijemajo delavke v kuhinji z rokami, namesto s servieto oz. vilicami.

Če bi hoteli stanje izboljšati, bi morali biti kulturnejši tudi mi, abonent.

Kadar delam ves dan, ne morem na kosilo. Denarja za bone, ki mi ostanejo, ne povrnejo.

Tople malice so nam že dvakrat dostavili v jamo. Menimo, da niso primerne. Na delovišču smo že tako

Kako se hranimo in kaj predlagamo za izboljšanje prehranjevanja v našem kombinatu

razgreti in mokri in se zato bolj navdušujem za suho malico. Glede pijače pa predlagam namesto čaja limonado ali oranžado, ki jo dobijo rudarji v Kisovcu brezplačno.

Mnenja obeh tovarišev o razmerah v rudniški menzi so si podobna, sama pa stanja nisem preverjala.

— — —

Pred odhodom v trboveljsko jamo so rudarji Jože Kern, rudar 22 let, Slavko Grom, dela že 29 let ter Miha Gaberšek, rudar 23 let, povedali naslednje: — Načelno rudarji ne nasprotujemo uvedbi toplih malic, mnenja pa smo, da ostane tako, kot je bilo do sedaj, le da bi dobili nekaj večjo vrednost bonov in da bi bila v naši okrepčevalnici boljše in pestrejša izbira jestvin. Menimo, da tisto, kar kupiš in neseš s seboj v jamo, tudi poješ, ker vzameš po svojem okusu. Ko smo dobili za poizkušnjo toplo malico, je imela vonj po foliji, preveč je bila papirirana in že postana. Večino je žejalo. Ko so pili vodo, pa jim je bilo slabo. Nekateri želodčni bolniki je niso jedli. Drugi pa smo poizkusili in pustili, kar je velika škoda. Menimo, da je topla malica primernejša za dopoldansko izmeno, za tiste pa, ki delajo popoldne in že doma kosijo, je popoldanska malica preobilna. To velja tudi za nočno izmeno, predvsem za starejše rudarje.

— — —

Komaj prepoznaš notranjost trboveljskega samskega doma, tako se je spremenila po obnovitvenih delih od novega pohištva s televizorjem v dnevni sobi do obnovljenih lepih kopalnic. Stene hodnikov so obložene z lesom, sobe so opremljene z novim pohištvom in novimi zavesami. Tla pokriva topli pod. V njem stajeta nekaj več kot osem mesecev brata Žarko in Stjepan Tomaić, doma iz Bosne.

— V domu sta našla vse, pravita, — in sva zelo zadovoljna. Za kosilo, večerjo in zajtrk plačava v rudniški

menzi 2800 din, tako da nama ostane mesečno od 12000 do 13000 din.

Ne moreva se pritoževati niti na kakovost niti na količino obrokov. Lahko rečeva, da je izbor celo prevelik in veliko hrane ostaja, ker nekateri določenih živil ne jedo. Meniva, da bi morali večkrat skuhati tisto, kar imajo abonenti najraje, tako ne bi ostajalo na krožnikih toliko dobre hrane. Veliko sva hodila po terenu, po drugih podjetjih, pa je bilo povsod slabše. Meniva, da hoče biti tisti, ki hrano v samskem domu kritizira, nekaj posebnega, nekaj več.

Trije rudarji iz TOZD Premogovnik Trbovlje: Slavko Grom, Jože Kern in Miha Gaberšek so se pogovarjali o problematiki prehrane oz. prehranjevanja.

Foto: A. Bregant

V Premogovniku Hrastnik dela na odkopu rudar Franc Kandrič, ki stanuje v samskem domu, prehranjuje pa se v obratu družbene prehrane, kjer stane kosilo na bloke za hrano 85 din, večerja 65 din. Na mesec plača 4800 din, — to je cena brez zajtrka. Za malico pa dobi bone pri rudniku. Meni, da je količina obrokov zadostna, kvaliteta pa bi morala biti za ta denar boljša in hrana okusnejše pripravljena.

Andželko Knežević je že štiri leta zaposlen v jamomernici, stanuje v samskem domu, hrani pa se v obratu družbene prehrane.

— Govorim predvsem v imenu ostalih, ki se tudi hranijo v tem obratu, je povedal. — Cena hrane je previsoka s količino in kvaliteto pa smo zadovoljni. Imeli bi pripombe glede odnosa osebja do abonentov. Večkrat po nepotrebnem čakamo, ker so mize polne pladnjev, ki jih ne odnašajo sproti. V rudniški menzi je bilo osebje prijaznejše, počutili smo se kot doma. Bili smo zadovoljniji, pa tudi ceneje je bilo.

Jože Cvet je zaposlen pri rudniku trinajst let, Franc Romih pa osemindvajset.

Načrtujemo, da bi do leta 1983 lahko vsem rudarjem v jami nudili tople malice. S toplo malico, ki smo jo dvakrat dobili v jamo, smo bili rudarji zadovoljni. Seveda bomo morali poskrbeti za dietičarje in za primerno ter pravočasno dostavo. Naši mizarji pripravljajo in poizkušajo z embalažo iz stiropora.

Menita tudi, da bodo obroki v obratu družbene prehrane cenejši, ko bodo pripravljali več obrokov toplih malic za rudarje na vseh treh področjih.

V Termoelektrarno v Trbovljah sem prišla ravno ob dopoldanski malici. Lahko rečem, da je obilna, kvalitetna in okusna. Izbira na jedilnem listu, pripravljena za ves mesec, tudi ni slaba.

Ivica Kovačič, ki je v kadrovske službi v TET že šestindvajset let, je povedala, da dnevno razdelijo okoli 125 malic (zaposlenih pa je okoli štiristo delavcev), da stane malica 30 din, za bone pa seveda lahko ostali, ki jim topla malica ni po volji, kupijo suho malico. Kapaciteta kuhinje je takšna, da bi lahko kuhali tudi kosila, vendar ni interesov, zato kuhajo nekaj kosil le ob remontih.

Delavci v proizvodnji pa so s prehrano precej nezadovoljni. Strinjali so se z Maksom Zapuškem, ki je povedal naslednje:

Potrebni so topli obroki malice, vendar s kvaliteto naših malic nismo zadovoljni. Hrana je premalo raznolika, popoldanski obroki pa postani. Nam, ki ne moremo zapustiti delovnega mesta, malico dostavijo. Nimamo pa primerne prostora, kjer

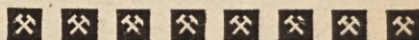
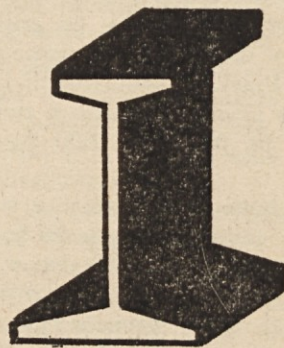
bi jo lahko kulturno pojedli. Tudi posode, v katerih dobimo hrano, so večkrat slabo pomite in v slabem stanju. Največji problem dostavljanja hrane je ob sobotah in nedeljah in bo treba glede tega najti boljšo rešitev.

Želel bi zvedeti od pristojnih, zakaj v Trbovljah nimamo obrata družbene prehrane. Kjer sta zaposlena oba zakonca, takšnih družin je že skoraj preko 50 %, in za mlade družine, bi bil takšen obrat nujno potreben.

Marija Jarc, kuharica, je pojasnila nekatere zadeve. Malice delavci ne naročajo oz. odpovedujejo. Tako se zgodi, da enkrat hrana ostaja, drugič pa obrokov zmanjka. Zdi se mi, da so ljudje preveč razvajeni. Jedli bi radi kar po naročilu, česar pa ne moremo realizirati. Popoldanskih malic ne moremo posebej kuhati, ker v tem času pripravljamo malice za prihodnji dan. Posode, v katerih dostavljamo delavcem hrano na različna delovna mesta, so res v slabem stanju, ker nanje abonenti ne pazijo dovolj. Kupili bi nove, pa jih sedaj, ko ni uvoza, ni moč dobiti.

Iz teh razgovorov lahko zaključimo, da je v našem kombinatu dokaj dobro preskrbljeno prehranjevanje delavcev, da pa bo kljub temu potrebno še marsikaj izboljšati in popraviti. Treba bi se bilo pogovoriti z večjim številom ljudi, če bi hoteli dobiti rešitve, ki bi zadovoljile večino delavcev.

Dragica Bregant

Zvezni sindikati o naših delavcih v tujini

Že v prejšnji številki našega glasila smo pisali o vprašanih, ki se nanašajo na detaširane delavce, ki so na začasnem delu v tujini. Zadevo pogrevajo nekateri beograjski časopisi, medtem ko je Delavska enotnost v zadnjih številkah stvarneje seznanjala slovensko javnost o naših delavcih na gradbiščih v ZR Nemčiji. Sprožena je bila namreč akcija preko Sindikata za energetiko in petrokemijo Srbije in Zveznega odbora sindikata energetike, da je treba vprašanje okrog teh delavcev v bodoče urejati v smislu naših predpisov. Že iz odgovora, ki ga je pripravila skupina naših pooblaščenih predstavnikov in objavila v Srečno št. 2/82, je razvidno, da ne gre za nobeno izkoriščanje naših delavcev v kakršnemkoli primeru.

Dne 12. marca t.l. so se sestali v prostorih poslovne skupnosti RUDIS v Trbovljah, ki vodi več poslov za rudarska gradbena dela v ZR Nemčiji, in to na pobudo Zveznega odbora sindikata energetike. Razgovora sta se udeležila predsednik tega odbora in član predsedstva ZSJ Fadil Mumin in članica delovne skupine Alja Medjedović. V razgovoru je sodeloval tudi predsednik komisije za mednarodne stike pri Zvezi sindikatov Slovenije Vljako Krivokapič, predstavniki PS RUDIS in RUDIS inženiring, Geološkega zavoda Ljubljana in SOZD REK EK — DO RGD. Navzoči so bili tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij iz Trbovelj — predsednik občinske Zveze sindikatov Trbovlje Rado Perger in predsednik medobčinske Zveze sindikatov revirskih občin Miro Štrajhar.

Uvodoma je Peter Grašek, dipl. inž. rud., kot predsednik delavskega sveta poslovne skupnosti RUDIS seznanil vse navzoče, posebno pa še oba gosta

z dejavnostjo PS RUDIS. Omenil je organizacijo, dohodkovno povezovanje, jugoslovanski značaj RUDIS-a, delo na kompleksu energetske izgradnje in gradbene opreme, delo RUDIS inženiringa, orisal je dosedanje uspehe, ki so jih dosegle članice RUDIS-a v ZR Nemčiji, Nemški demokratični republiki, Iraku, Egiptu, Alžiriji, Švici idr. Od vseh jugoslovanskih delavcev v ZR Nemčiji je le 0,5 % delavcev, ki delajo preko RUDIS-a. RUDIS ustvari skupno s svojimi izvajalci od 170 do 190 milijonov DM letne vrednosti del. V zadnjem času pa so nastopale težave pri izvajanju del. Deloma so to težave, ki jih povzročajo nekateri jugoslovanski časopisi s kampanijo proti RUDIS-u in detaširanim delavcem, deloma pa so to težave, ki nastopajo v ZR Nemčiji sami, ker nemški oblastni organi čedalje bolj ožijo število tujih delavcev pri izvajanju investicijskih del na njihovem območju. Tako se poslovna skupnost RUDIS, kakor vsi izvajalci del v njegovem okviru, čutijo prizadete zaradi takšnega načina označevanja oz. publiciranja izvajalcev del v tujini. S tem je bila povzročena škoda ne le RUDIS-u in vsem izvajalcem del, med drugim tudi DO RGD, pač pa tudi naši celotni družbeni skupnosti, ker se kažejo negativni odmevi v nemškem tisku, tisku SSSR in drugod.

Zavoljo tega se že sedaj čuti pritisk tudi nemških sindikatov, nekatere nemške firme pa terjajo prekinitve del in izselitev naših delavcev oz. vrnitev v domovino. Naš interes je, da eventuelne napake odpravimo in pričakujemo pomoč za odpravo le-teh.

Tovariš Fadil Mumini je obrazil namen njihovega obiska. Temelji na sklepu Zveznega odbora sindikata energetike

in petrokemije, da posamezne delovne skupine obiščejo vse republike in pokrajine ter stopijo v stik z izvajalci oz. organizatorji investicijskih del v inozemstvu in da se porazgovore s sodelavci, ki so svoječasnodelali v ZR Nemčiji ali pa še delajo kot detaširani delavci. Namen delovne skupine je, da ugotovi, kako in v kakšni organizaciji so delavci organizirani, kako delajo, kakšni so medsebojni odnosi, varstvo pri delu, zaščita pravic naših delavcev, kako se čuti naš delavec samoupravljalec, kako odloča o ustvarjenem dohodku, kako so organizirani po sindikalni liniji, kakšni so vplivi asimilacije in germanizacije na naše ljudi in podobno. Poudaril je, da kampanja, ki je bila sprožena v časopisju, ni naperjena proti nikomur, tako tudi ne proti RUDIS-u, niti proti REK EK — DO RGD, pa tudi ne proti GZL. Zadeve je treba razčistiti, ker nekatere ugotovitve temeljijo na izjavah delavcev, ki so že dalj časa zaposleni kot detaširani delavci v ZRN. Zadevo je res obravnaval Republiški odbor energetike SR Srbije, pritožili pa so se tudi nekateri srbski premogovniki, da posamezni izvajalci del najemajo oz. zaposlujejo njihove rudarje v tujini, pri čemer jih odtujujejo iz njihove sredine z navedbo dobrih osebnih dohodkov. Od tod izvira vsa »gonja« proti RUDIS-u. Srbski premogovniki izjavljajo, da zaradi pomanjkanja delovnih moči — rudarjev, ne morejo izpolnjevati njihovega proizvodnega načrta. Tudi iz bosansko-hercegovskih premogovnikov so se nekateri pritožili zaradi odliva delovnih moči in ugotavljajo, da trenutno v Jugoslaviji manjka 5000 rudarjev. Mnogi od začasno zaposlenih v tujini se vračajo in velika večina se jih vnovič tudi za-

posli v premogovnikih. Zvezni odbor energetike je dvakrat razpravljal o tej problematiki na pobudo republiškega odbora sindikata energetike Srbije. Ocene so bile zelo različne. Zato je sklenil, da je treba zadeve razčistiti neposredno pri izvajalcih del v inozemstvu. Na seji Zveznega odbora sindikata energetike in predsedstva Zveze sindikatov Jugoslavije je bil govor o tej problematiki, pri čemer so bile podane tudi pozitivne ocene o dosedanjem izvajanju del in o interesu naše družbe, da se v čim večjem obsegu angažiramo pri izvajanju investicijskih del v tujini, vendar morajo vsa dela temeljiti na jugoslovanski zakonodaji, predvsem zakonu o združenem delu. Vnovič je omenil tudi negativne plati tega zaposlovanja v tujini, ki so bile omenjene na tej seji. Gre za samoupravno odločanje, dohodkovne odnose, delo družbenopolitičnih organizacij, problematiko dela delavcev v delovnih skupinah itd.; za ugotovitev stvarnega stanja in odpravo napak. Z nadaljnjim pojasnjevanjem je nadaljevala Alja Medjedović, ki je želela med drugim, da bi stavila konkretna vprašanja in dobila na nje konkretne odgovore.

Obširno je nadaljeval v razpravi Lojze Eršte, dipl. inž., ki je več let vodja vse RUDIS-ove dejavnosti v ZR Nemčiji. Omenil je dosednji potek razgovorov, stike s konzularnimi predstavništvi v ZR Nemčiji, ki delo RUDIS-a in njegovih izvajalcev v ZR Nemčiji podpirajo in kar je tudi v skladu z meddržavno pogodbo med Jugoslavijo in ZR Nemčijo. RUDIS in njegovi izvajalci so namreč najboljše organizirani po vseh plateh. Zato uživajo pri nemških partnerjih določeno spoštovanje. Omenil je, da nemška stran zahteva znižanje števila detaširanih delavcev, ker se čuti pritisk številnih brezposelnih v Nemčiji na vsakem koraku. V nadaljevanju je pojasnil način, kako poteka poslovanje med RUDIS-om in njegovimi izvajalci ter nemškimi poslovnimi partnerji. Pojasnilo je bilo precej obširno. Čla-

na delovne skupine zveznega sindikata sta nato postavila vprašane o zdravstveni zaščiti, varstvu pri delu, osebnih dohodkih, učenju jezika, socialnih pravicah, načinu oblikovanja delovnih skupin, ki odhajajo na izvajanje investicijskih del v ZR Nemčijo, kdo jih vodi, kdo jih razporeja itd. Pri pojasnjevanju so sodelovali s strani našega kombinata oz. RGD Boris Dolanc, dipl. inž., Ivo Pajič, inž. ter rudarja — povratnika, člana kolektiva DO RGD — TOZD RIG Salih Rama in Mustafa Hodžić. Pojasnila so bila s strani naših sodelavcev jasna, nedvoumna in podkrepjena z dokumentacijo.

V nadaljnji razpravi so sodelovali še drugi navzoči. Odgovarjali so na vprašanja in z vseh plati pojasnjevali način poslovanja pri izvajanju investicijskih del v tujini.

Oba gosta sta na sleherno vprašanje dobila odgovor. Iz celotnega razgovora lahko povzamemo, da je sedanje angažiranje poslovnih skupnosti RUDIS z vsemi izvajalci del na področju ZR Nemčije utemeljeno, da ni v nikakršnem nasprotju z jugoslovansko zakonodajo, da so detaširani delavci v vseh pogledih zaščiteni in da sodelujejo pri razporejanju ustvarjenega dohodka z delom v tujini. V ničemer niso prikrašani kot samoupravljalci niti kot družbenopolitični delavci oz. člani teh organizacij, na delo v tujino odhajajo prostovoljno, prav tako se lahko vsak čas tudi vračajo, pri čemer jim je zagotovljeno delo v domovini. Poskrbljeno je za varstvo pri delu, delo v klubih itd. Prepričani smo, da bosta gosta Zvezni odbor sindikata energetike nepristransko seznanila o svojih ugotovitvah, ki sta jih prejela v daljšem razgovoru s predstavniki RUDIS-a in izvajalcev del, pa tudi delavcev povratnikov. (tl)

Problemi pri delu OOKZ Premogovnik Kotredež

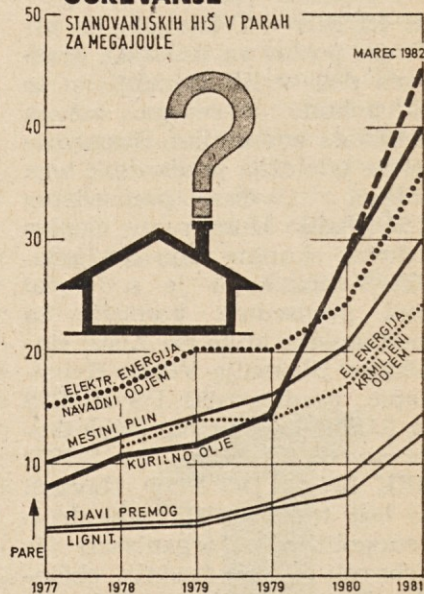
Predkongresna aktivnost

Analiza aktivnosti komunistov nam je pokazala, da komunisti ne delajo z zadovoljivo aktivnostjo. Pričeli smo raziskovati vzroke za tako stanje in prišli do zaključka, da je prisotnih več vzrokov. Na prvem mestu je osiromašenost osnovne organizacije s kadri na drugem obveščenost in najbolj pereč problem je aktivnost in pripravljenost komunistov za delo.

Osiromašenost OO gledamo s plati strukture človeštva, saj imamo v OO le enega člana z višjo izobrazbo, sedem s srednjo in trideset kvalificiranih in nekvalificiranih.

S strani obveščenosti članstva pa je problem v tem, da delamo v treh jamah, čeprav bi jama Kisovec morala biti že zaprta, delavci pa pre-

CENE ENERGIJE ZA OGREVANJE

Premog še nima prave veljave. Primerjava med cenami goriv za ogrevanje stanovanj. Gornji pregled jasno kaže, da je premog daleč najcenejše kurivo in je trikrat cenejše kot kurilno olje po zadnji podražitvi.

ZVEZA SINDIKATOV SLOVENIJE OBCINSKI SVET TRBOVLJE

Predsedstvo občinskega sveta zveze sindikatov Trbovlje je obravnavalo problematiko izvajanja rudarsko investicijskih gradbenih del, ki jih prek Poslovne skupnosti RUDIS Trbovlje opravljajo v Zvezni republiki Nemčiji delovna organizacija Rudis inženiring Trbovlje in tozda Rudarske investicijske gradnje in delovne organizacije Rudarsko gradbene dejavnosti Trbovlje. V zvezi z vsebino polemčnih člankov, ki so bili v zadnjem času objavljeni v jugoslovanskem časopisu, je predsedstvo sprejelo naslednja

STALIŠČA

● Vse oblike zunanjetrgovinskega prometa postajajo eden od odločilnih dejavnikov za razvoj narodnih gospodarstev. To velja za neuvrščeno Jugoslavijo in v njenem okviru tudi za našo republiko. Tako predstavljajo naložbena dela delovne organizacije Rudis Inženiring Trbovlje tozda Rudarsko investicijske gradnje delovne organizacije Rudarsko gradbene dejavnosti Trbovlje, vključenih v Poslovno skupnost Rudis, na tujem trgu pomemben delež celotnih ekonomskih odnosov s tujino.

● Družbenopolitične organizacije in upravni organi občine Trbovlje so seznanjeni z obliko in vsebino nastopa teh dveh delovnih organizacij na tujem trgu in ta nastop ocenjujejo kot pomembno spodbudo in prispevek k razvoju jugoslovanskega gospodarstva. Obenem pa to predstavlja pomembno obliko vključevanja občinskega gospodarstva v mednarodno delitev dela.

● Predsedstvo ugotavlja, da imajo delavci delovnih organizacij Rudarsko gradbene dejavnosti in Rudis Inženiring Trbovlje, ki delajo na deloviščih v Zvezni republiki Nemčiji, enake samoupravne pravice kot delavci na domačem gradbišču.

S svojimi delegati so povezani z delom delavskega sveta matične organizacije. Sodelujejo in sodelujejo pri obravnavi in sprejemanju planov, periodičnih obračunov in zaključnega računa. Vsi so seznanjeni s samoupravnimi akti, svojimi pravicami in dolžnostmi doma in v tujini; delavci na gradbiščih v Zvezni republiki Nemčiji so vključeni v Zvezo sindikatov Jugoslavije. Pri tem je treba upoštevati tudi specifične pojave odtujevanja, nemalokrat se spreminja miselnost posameznikov itd. Formalne možnosti so pač takšne kot doma, delo posameznih svetov delovnih enot pa je odvisno od njihovih članov. Tudi delegati teh svetov, ki redno obiskujejo delavske svete svojih kolektivov doma, so nekateri bolj molčeče narave, drugi pa temeljito opravljajo svojo delegatsko dolžnost.

Vse to zahteva sprotno spremljanje in ocenjevanje tako gospodarjenja na teh gradbiščih, delovnih in življenjskih razmer delavcev, njihovo samoupravno in družbenopolitično organiziranost ter na podlagi tega sprotno ukrepati.

● Po prepričanju predsedstva so vloga delavcev, delovne razmere, varovanje, informiranje, osebni prejemki in samoupravno odločanje in sodelovanje pri ustvarjanju in delitvi dohodka, v skladu s politiko Zveze sindikatov Jugoslavije in določili zakona o zaščiti delavca na začasnem delu v tujini. Pri tem pa gre poudariti zunanjetrgovinsko poslovanje kot gospodarsko nujnost, ki se ji ne more izogniti še tako izolirana država, če noče bistveno zaostajati v svojih izvoznih usmeritvah in razvoju.

● Predsedstvo meni, da je kritiziranje načina dela in življenja naših delavcev v Zvezni republiki Nemčiji in v zvezi s tem delovne organizacije Rudis Inženiring in Rudarsko gradbene dejavnosti Trbovlje skrajno neodgovorno in družbeno škodljivo, zlasti še tako, kot je to storil strokovni sindikat energetike in petrokemije SR Srbije.

Zagotoviti moramo, da bodo naši nastopi na tujem trgu vedno znova potrjevali ugled in sposobnost naše samoupravne socialistične družbe in ugled neuvrščene Jugoslavije v tujini. Zavzemati se moramo za skupen cilj in manj za uveljavljanje ozkih interesov.

● Predsedstvo daje polno podporo izvajanju rudarsko gradbenih investicijskih del delovnim organizacijama Rudarsko gradbene dejavnosti in Rudis Inženiring Trbovlje v Zvezni republiki Nemčiji, s poudarkom, da se ta dejavnost še naprej razvija in dograjuje. S svojimi organi pa bo predsedstvo še naprej spremljalo in sodelovalo pri utrjevanju organiziranosti teh dveh delovnih organizacij v Zvezni republiki Nemčiji, ki izhaja iz naše samoupravne in družbenopolitične stvarnosti.

razporejeni. Z združitvijo obeh jam bi se stanje v delu OO ZK sigurno izboljšalo, če bi hodili vsi na en obrat. Ob združitvi OO ZK jame Kisovec in jame Kotredež smo pričakovali večjo aktivnost. Dejstvo nam pa kaže, da še danes nismo našli prave povezave v družbenopolitičnem delu.

Da je temu tako, je kriva preobremenjenost posameznih članov ZK, ki iz objektivnih razlogov ne morejo več narediti, in pasivnost večine komunistov, ki se nikakor ne vključujejo v reševanje problematike, ki je iz dneva v dan večja. Stanje se v krajšem časovnem obdobju ne more popraviti, ker je za to potreben daljši proces.

Najbolj pereče vprašanje pa je, kako in kaj storiti, da bo vsak komunist čutil potrebo, da bo obveščen in da bo tudi sam znal pravilno obveščati svojo okolico tam, kjer dela in živi. Ne vem, kako so delali moji predhodniki, vendar se pasivnost v vrstah članstva vleče že nekaj časa. To je razvidno iz zapisnikov sestankov OO. Beležimo nižjo prisotnost od 50 %, odsotnost pa največkrat okoli 60 %, v tem da je opravičenih okoli 10—14 %.

Tako stanje je nevzdržno, ker vemo, kakšno vlogo mora odigrati komunist v svoji sredini. Današnje stanje je tako, da bi morali izključiti iz naših vrst nekaj komunistov, ker s svojim ravnanjem in neaktivnostjo ne zaslužijo drugega. Še zmeraj prevladuje mišljenje, da je dovolj, če si prisoten na sestanku OO, potem pa je vse delo opravljeno.

Na eni od sej smo analizirali stanje prisotnosti na sestankih in se nato dogovorili ter sprejeli sklep, da bi morali biti zaradi izmenskega dela in boljše organiziranosti komunistov nadzorniki tisti, ki bi vzpodbujali in obveščali komuniste vsak na svoji izmeni, vendar ni prišlo do zaželenih rezultatov. Hočem izpostaviti problem, kako je nujno potrebno, da je o problematiki dobro obveščen nadzornik, to je tisti, ki bi znal delavcu prikazati pravilno stanje in ga usmerjati v razne akcije. Takšen način dela bomo morali prej ko slej začeti uresničevati, če bomo hoteli doseči zadovoljivo aktivnost posameznika in celotne OO ZK.

● Predsedstvo meni, da je s stališči treba seznaniti predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in Republiški odbor sindikata delavcev energetike. Potreben je tudi pogovor z republiškimi strokovnimi sindikati delavcev energetike in petrokemije SR Srbije v zvezi z izvajanjem rudarskogradbenih investicijskih del v Zvezni republiki Nemčiji in polemimi članki ter komentarji.

● Predsedstvo ugotavlja tudi določene pomanjkljivosti, ki jih bo treba čimhitreje odpraviti, in sicer:

— zagotoviti enake razmere detaširanih delavcev, ki izvajajo investicijska dela v ZRN, kjer so glede na obliko samoupravne organiziranosti posameznih ozdov različne;

— sindikati v občinah, republikah in zvezi se morajo aktivneje vključiti v zagotavljanje enakih pokojninskih osnov za detaširane delavce, ker so le-te po republikah različne;

— organizacije združenega dela bodo učinkoviteje morale dograjevati samoupravno organiziranost ter s tem zagotoviti večji vpliv teh delavcev pri odločanju o pridobivanju in razporejanju dohodka. Sveti delovnih enot so sicer ustanovljeni, ki še vedno zagotavljajo bolj organizacijsko kot samoupravno obliko odločanja;

— smotrno bi bilo poskrbeti za redno »kroženje« teh delavcev. Za to pa bi morali imeti dovolj delavcev, ki bi bili za ta dela tudi usposobljeni;

— kljub obstoječim oblikam obveščanja med matično organizacijo združenega dela in delavci na deloviščih mora matični ozd zagotoviti celovitejši sistem obveščanja za te delavce, o dogajanjih pa redno obveščati občinski svet ZSS.

Občinski svet ZSS Trbovlje
PRESEDSTVO

IX. KONGRES ZKS

Vse to sodi med najpomembnejše vzroke zato, da nujne korenite spremembe v gospodarjenju nismo uspeli izvesti, da nismo produktivno izrabili vseh proizvodnih potencialov, uskladili vseh oblik porabe z ustvarjenim dohodom in se hitreje, bolj enakopravno vključevali v mednarodno delitev dela. Neposredna posledica neizpeljane samoupravne integracije združenega dela je, da so na nekaterih področjih družbene proizvodnje, ki so življenjsko pomembna za celotno združeno delo in za vsako organizacijo posebej (hrana, energija, surovine), problemi reprodukcije prepuščeni stihiskemu razreševanju skupinsko-lastninskim pritiskom in monopolnem izsiljevanju ter pritiskom državno - birokratskega upravljalkega monopola.

(iz kongresnega gradiva)

Stanje kakršno je sedaj, pa moramo sanirati z boljšim delom, da dosežemo izboljšanje. Smo eden izmed TOZD v ZPT, ki dosega proizvodni plan glede na letni plan, vendar imamo največji izpad dohodka. Težko je delo z ljudmi, ki jih moraš s prepričevanjem pripeljati do spoznanja, ko pa takoj nato, ko ti pokažejo hrbet, tudi spremene svoje misljenje.

Rudarjem je težko dopovedati, od kod izvira tak izpad dohodka, ker ga še višjim strukturam nihče ne pojasni. Če hočeš biti obveščen, si

moraš pač sam v kupu gradiva poiskati zaželen podatek.

Na TOZD Premogovnik Kotrdraž namreč ne pripravljajo strokovne službe nobenega gradiva in poročil, ampak vse podatke in obvestila dobimo v DO ZPT.

Največkrat je to dan, dva pred razpravo, tako da delegati nimajo časa za posvet, da bi izoblikovali stališča TOZD.

Komunisti, zlasti delegati v raznih sredinah bi se morali bolj potruditi, da bi pridobili stališča pred raznimi sestanki.

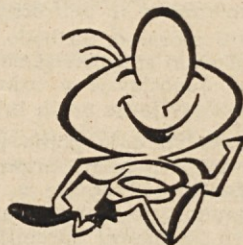
Struktura izobrazbe članstva nikakor ne ustreza današnjim razmeram, saj vemo, kaj in koliko izobrazba pomeni pri razumevanju določenih problemov. Za izobraževanje ob delu imamo izdelane smernice, ki naj bi nam dale določeno izobrazbo v rudarstvu. Kar se pa tiče izobraževanja komunistov v raznih oblikah, ki potekajo, pa le s težavo kadrujemo slušatelje. Vsak, ki ga OO kadruje v obliko izobraževanja, ki njemu ustreza po prejšnji izobrazbi ob delu ali iz dela, pa najde izgovor, samo da se ne bi bilo potrebno vključiti v sistem izobraževanja.

Vsa našeta problematika pa slabi moč komunistov v akciji. Vsi člani bi se morali zavedati, da samo delo sekretarja ni dovolj učinkovito. Dogovorjeno je, in s sklepom OO potrjeno, da je sekretariat tisti organ, ki naj v bodoče vodi delo OO in pripravlja material za seje poleg ostalega materiala. Nikakor pa naj ne bi bila izključena aktivnost vsakega posameznika.

Za bodoče bo potrebno, če hočemo doseči zadovoljivejše stanje, enoten dogovor za posamezne odgovornosti in zadolžitve. Pri članih moramo vzbuditi mnenje, da le dobro osveščen in obveščen komunist lahko veliko prispeva k nadaljnemu razvoju naše družbe, posebno pa še pri naši specifični strukturi članstva.

Navedenih je le nekaj perečih problemov, ki se dajo ob pomoči, predvsem pa z lastno aktivnostjo posameznika in celotne OO v bodoče odpraviti. Upam, da se bomo lahko medsebojno dogovorili in postavili naše delo tako, da bomo čimprej lahko pokazali tudi premike oz. rezultate našega dela v smeri izboljšanja sedanjega stanja.

Jože Žitnik

XII. kongres ZKJ bo junija v Beogradu

Dne 23. marca so na seji predsedstva CK ZKJ sklenili, da bodo predlagali centralnemu komiteju ZKJ, da sprejme sklep o tem, da bo XII. kongres Zveze komunistov Jugoslavije, v času od 26. do 29. junija 1982 v Beogradu.

Dnevni red kongresa bo vseboval med drugim tudi poročilo o delu organov ZKJ med 11. in 12. kongresom ZKJ, sledil bo referat »ZKJ v boju za nadaljnji razvoj socialističnega samoupravljanja«. Po razpravi o referatu in poročilih bodo izvolili kongresne komisije ter organizirali razpravo o prihodnjih nalogah ZKJ in osnutkih dokumentov 12. kongresa. Na koncu bodo sprejeli resolucijo 12. kongresa ZKJ ter verificirali izvolitve organov ZKJ.

Srečanje samoupravljalcev "Rdeči prapor,,

V Kragujevcu je bilo od 15.—17. februarja 14. srečanje samoupravljalcev »Rdeči prapor«. Tema razprave na srečanju je bila: »Družbeno in materialno vrednotenje proizvodnega in ustvarjalnega dela«.

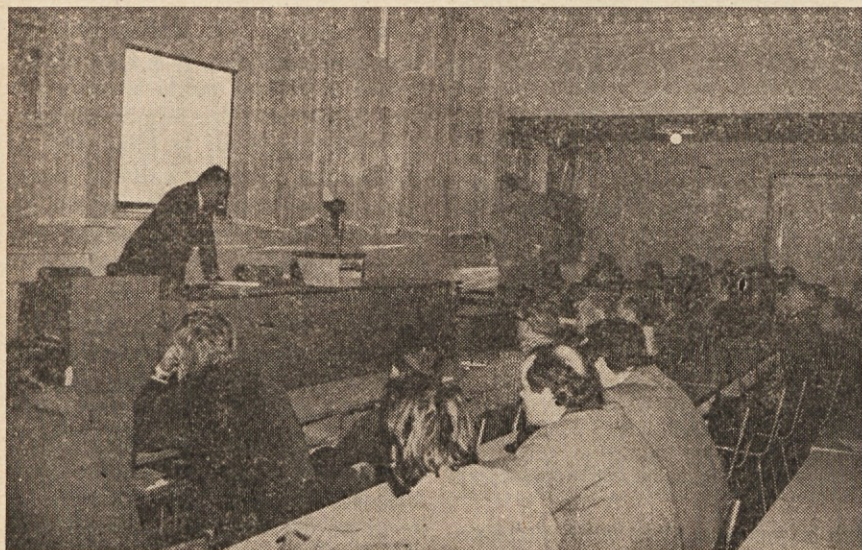
Uvodni referat je imel Fadil Hodža. V njem je poudaril, da je pravilno vrednotenje proizvodnega dela eden od pglavitnih pogojev

uspeha za gospodarsko stabilizacijo. Veliko je bilo tudi govora o novatorstvu, češ, da se še vedno obravnava kot nekaj, kar je izven dela. Mnenja so bili, da iznajditeljstvo nima prave vrednosti na lestvici splošnih družbenih vrednot. Fadil Hodža je v svojem referatu precej pozornosti namenil tudi družbenemu vrednotenju proizvodnega in

ustvarjalnega dela. Dejal je, da se redko ali skoraj nikoli ne zgodi, da bi delavec v proizvodnji dobil kakšno vidno nagrado ali priznanje za svoje delo.

Srečanje se je nadaljevalo v treh komisijah. Delegati, ki so razpravljali v teh komisijah, so največ postavljali vprašanja, le malo pa jih je bilo, ki so odgovorili, da v svoji OZD že imajo pravilno vrednotenje nagrajevanja po delu. Občutek, ki sem ga imel, da je veliko razprav samo zaradi razprav in so za nas, delavce, nekoristne. Vse preveč razprav je bilo nam, delavcem, premalo razumljivih, ker so bile preveč strokovne ali pa preveč zapletene. Pogosto je bilo vprašanje, kaj je proizvodno delo in kaj ni proizvodno delo, žal pa odgovora nismo dobili. Mislim pa, da bi ta opredelitev bila temelj za vrednotenje proizvodnega in ustvarjalnega dela. Menili so tudi, da samo skozi osebne dohodke ne moremo ustvariti večje družbeno in materialno vrednotenje proizvodnega dela. Treba je predvsem skrbeti za boljše pogoje dela, hitrejša reševanje stanovanjskih vprašanj itd. Na koncu pa bi poudaril še nekatere stvari, ki so bile posredovane na srečanju. Slovenski sindikati so jih jasno začrtali že pred dvema letoma in čeprav počasi, se že uresničujejo. Mislim pa, da se najmanj uresničuje družbeno priznanje proizvodnega dela. Če pogledamo samo naš kombinat, ni bilo primera, da bi delavec v proizvodnji dobil kakšno večje priznanje za svoje delo, čeprav smo to jasno zapisali ob obisku predsednika slovenskih sindikatov pred dvema letoma. In še nekaj, kar je zapisano v sporočilu 14. srečanja, da je treba povečati osebno odgovornost vsakega posameznika, s čimer pa mislim, da se v našem kombinatu ne moremo pohvaliti.

Tože Žitnik

Viktor Žorž, podpredsednik občinske konference ZRVS Trbovlje je predaval članom ZRVS o protidiverzantskem in protiterorističnem delovanju po konceptu SLO. (R. M.)

Foto: Trbovlje

Izvolili smo nove delegate

V četrtek, 11. marca t.l., smo tudi v TOZD in delovnih skupnostih našega kombinata izpeljali volitve novih delegatov v zbore združenega

dela občinskih skupščin in v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. Objavljam povzetek rezultatov volitev v posameznih delovnih

organizacijah našega kombinata. Podrobnejši rezultati so bili namreč že objavljeni v biltenu štev. 9/82, ki izhaja kot priloga glasila Srečno:

	ZPT	Delovna organizacija					SOZD		
		TET	RGD	RSe	RKa	IMD	DS ASO	REK TSO	EK Skupa
— štev. volilnih upravič.	3076	483	1047	464	402	175	46	49	5742
— glasovalo	—	—	—	—	—	—	—	—	—
. število	2789	458	965	414	349	163	46	46	5230
. %	90,66	94,82	92,16	89,20	86,80	93,14	100	93,87	91,08
— ni glasovalo	—	—	—	—	—	—	—	—	—
. število	287	25	82	50	53	12	—	3	512
. %	9,34	5,18	7,84	10,80	13,20	6,86	—	6,13	8,92
— neveljavne glasovnice	—	—	—	—	—	—	—	—	—
. število	34	—	17	10	33	3	—	—	97
. %	1,10	—	1,62	2,15	8,20	1,71	—	—	1,68
— delegati za SIS	—	—	—	—	—	—	—	—	—
. število kandidatov	446	63	86	70	72	55	13	12	817
. število izvoljenih	446	60	86	70	72	55	13	12	814
— delegacija za ZZD	—	—	—	—	—	—	—	—	—
. število kandidatov	145	29	36	10	10	21	9	7	267
. število izvoljenih	145	29	36	10	10	21	9	7	267

Doseženi rezultati so zelo vzpodbudni, kakorkoli jih že ocenjujemo. Zelo dobra je bila udeležba na vo-

litvah, sorazmerno zelo malo je bilo neveljavnih glasovnic, izvoljeni pa so bili vsi kandidirani delegati v

skupščine samoupravnih interesnih skupnosti ter delegati v zbore združenega dela občinskih skupščin.

Dne 11. marca 1982 smo v organizacijah združenega dela volili delegate v zbore združenega dela in v samoupravne interesne skupnosti, v nedeljo 14. marca pa smo volili delegate v krajevnih skupnostih. Pred člani delegacij in delegati bodo v naslednjem štiri letnem obdobju odgovorne naloge. V tem obdobju moramo izbojevati bitko za gospodarsko in družbeno trdnost, pri čemer bo prva fronta bitke potekala prav v delegatskem sistemu. Iz tega razloga smo vsi delavci in občani na volitvah sodelovali z vso resnostjo in odgovornostjo.

Lepak volitev

Štafeta mladosti na poti

V nedeljo, 21. marca 1982 na prvi pomladni dan, je s Trga Makedonije v Prilepu stekla letošnja štafeta mladosti. Ob navzočnosti okoli 50.000 občanov je blizu 400 udeležencev izvedlo kulturni program z naslovom: Vedno bomo Tito. Pozdravno pismo je prebral najboljši štipendist Titovega sklada iz Makedonije, študent Rade Mioski. Štafetno palico je prva ponesla 13-letna učenka osnovne šole Tatjana Atanasovska. Ob 90-letnici rojstnega dne maršala Tita je že osemindesetletič odšla na dolgo pot po vseh republikah in pokrajinah štafeta z najboljšimi željami in pozdravi, katerih nosilci so tisoči in tisoči mladih ljudi iz vse domovine.

V Slovenji se bo štafeta mladosti mudila od 23. do 29. aprila. Do 25. maja bo torej tekla skupno 64 dni. Program sprejema štafete v naših krajih bodo organizatorji objavili pravočasno.

REZULTATI VOLITEV V DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR

V četrtek, 11. marca 1982 so potekale volitve v organizacijah združenega dela v vsej naši republiki. Volili smo delegate v zборе združenega dela občinskih skupščin in delegate v SIS. Volišče v čakalnici premogovnika Trbovlje.

Foto: A. Bregant

V nedeljo, dne 14. 3. 1982 so v vseh treh revirskih občinah potekale volitve predstavnikov v družbenopolitični zbor. Rezultati so sledeči:

Občina	Štev. vpisanih	Štev. glasovali	%	Glasovali za DPZ		PROTI št. nevelj. glasov.	
				ZA	%		
Trbov.	14.530	13.666	94,1 %	13.047	95,5	316	303
Hrast.	8.522	7.940	96,73 %	7.585	95,5	195	160
Zag.	11.987	11.637	98 %	10.927	94	444	270

Rezultati so zbrani na podlagi poročil tajnikov občinskih volilnih komisij.

T. L.

TUDI LETOS MLADINSKA BRIGADA NA RABU

V spominu imamo uspeh lanskoletnega dela mladinske delovne brigade, ki so jo tvorili učenci drugega letnika TOZD Rudarski šolski center DO ZPT iz Zagorja skupno s svojimi inštruktorji in vodji brigade. Svoj uspeh so pokazali z opravljenim delom pri gradnji novega počitniškega doma našega kombinata na Rabu.

Tudi letos se bo udeležila podobnega dela na Rabu mladinska delovna brigada, ki bo v glavnem sestavljena iz gojencev TOZD RŠC DO ZPT. V času od 5. do 28. maja letos bo skupno 31 članov te mladinske delovne brigade sodelovalo pri urejanju okolice in utrjevanju ceste pri novozgrajenem počitniškem domu na Rabu. Več bomo o tem pisali v eni izmed naslednjih števil, sicer pa že sedaj lahko navedemo, da potekajo priprave normalno, tako da bo brigada lahko pravočasno pričela z delom in ga tudi uspešno končala.

I. L.

Razgovor

Razgovor je potekal v četrtek, 4. 3. 1982 in v petek, 5. 3. 1982. Osnovo za razgovor so predstavljali zaključki, sprejeti na skupni seji članov občinske konference ZSMS Trbovlje s predsedstvi OO ZSMS SOZD REK EK na področju Trbovelj februarja lanskega leta.

Spregovorili smo o izvajanju ključkov problemske konference o družbenoekonomskem položaju mladih za našo sestavljeno organizacijo. Nato je tekla beseda o delu mladih v osnovnih organizacijah ZSMS. V nadaljevanju so nas člani predsedstva OK ZSMS Trbovlje sezna-

li s pripravami na XI. kongres ZSMS Slovenije. Sledila je debata o organiziranem preživljanju prostega časa mladih. Na koncu razgovorov pa so se člani predsedstva OK ZSMS Trbovlje zanimali za to, kakšen je delež mladincev, evidentiranih za delegate v skupščine SIS in družbeno-politične skupnosti ter za samoupravne organe v SOZD.

Razgovorov se niso udeležili člani predsedstev OO ZSMS TOZD RESD Trbovlje, OO ZSMS TOZD DSSS DO ZPT področje Trbovelj in OO ZSMS DO TET.

Božo Marot

Ni problem usmerjeno izobraževanje — temveč kasnejše zaposlovanje

Poklicna svetovalka na Samoupravni skupnosti za zaposlovanje in poklicno usmerjanje MARGARETA VOLČIČ SIMČIČ ugotavlja, da je usklajenost glede na postavljene cilje, da naj se učenci v prvi vrsti odločajo in izobražujejo za proizvodno tehnične poklice zadovoljiva, saj se je v šolskem letu 1981/82 od skupaj 239 učencev, kar 68 % vpisalo v šole proizvodno tehnične smeri.

Gestapo v Trbovljah

(Prispevek za zgodovino NOG v Trbovljah)

(11. nadaljevanje)

policijo. ... Tako sem dospel do javke, kjer sta čakala Gal in Debeljak ter jima dal kruh s klobaso, nato pa še slivovko. Z njima sem govoril o različnih stvareh. Ker je naša tema razgovora bila skoraj izčrpana in nisem opazil še nikakršnega učinka uspavalnega sredstva, sem obema rekel, da grem po Kladivarjevo, Debeljakovo in tri brate Božjak. Gal in Debeljak sta se s tem strinjala. Nato sem šel domov, večerjal in se ob 19,30 kot je bilo dogovorjeno dobil na kolodvoru z dr. Scheichenbauerjem, kapetanom Wildenom, tajnikom občine Požunom in mojim šefom trgovcem Sušo. Povedal sem jim, da sta bandita spila žganje. Odšel naj bi k njima sam gor, da bi videl če je delovalo. Vendar je kapetan Wilden dejal, da gredo tudi oni z menoi. Podali smo se k banditoma. Tu se moram popraviti, moj šef je ostal spodaj pri ostalih policistih, ki so morali počakati pri bistajnem skladišču. Šel sem naprej pred ostalimi, kapetanom Wildenom, dr. Scheichenbauerjem in gospodom Požunom, ki so potem zaostali in se skrili v grmovje. Ko sem se približal Galu, je skočil in uperil pištolo in me je vprašal, kdo so ostali, ki so prišli z menoi. Nenadoma sem bil preplašen, ker sem bil prepričan, da je sredstvo medtem že učinkovalo. Rekel sem, brez da bi pri tem pomislil, da so Putrihova in oba njena tovariša. Rekel sem Galu, da se spustimo sedaj doli in šel pred njim. Šel je tik za menoi s pištolo, pripravljeno za strel. Ko sem prišel do grmovja, kjer so bili kapetan Wilden in oba ostala gospoda skriti, je skočil kapetan Wilden in zaklical »Hände hoch!«. Gal se je takoj obrnil in začel bežati. Bil sem tik za njim in mu sledil. Iztrgal sem mu pištolo, potem ko sva tekla tri do štiri metre in ga zgrabil za nogo. Gal je potem padel na zemljo in kapetan Wilden nanj. Podal sem pištolo priteklemu Požunu in ga vprašal, kaj naj naredim. Dal mi je nalog, naj takoj obvestim policijo. To sem takoj storil in jim pokazal pot. Kaj se je potem zgodilo, ne morem povedati, odnosno me je gospod Požun ponovno poslal na postajo, da obvestim zdravnika Ungerja. Požun je rekel, da je kapetan Wilden ranjen. Pozabil sem povedati, da sem videl, medtem ko sem Galu iztrgal pištolo, da je Debeljak zbežal. Ko sem imel Galovo pištolo in se je kapetan Wilden z njim rval, je že Debeljak izginil.

Navedel sem že, da če Debeljak ne bi pobegnil, bi še vedno lahko delal za tajno državno policijo. Debeljak pa ve, da sem jaz tisti, ki je

policiji izročil Gala in bo o tem poročal v taborišču. S tem je vsako moje delo v tem smislu brez vsakega pomena in bi se samo po nepotrebnem izpostavljalo.»

Za izdajalsko delo je Korbar dobil 300 DM nagrade. Kot zaupnik je bil zbrisan iz evidence in omogočili so mu premestitev v Celovec. Keršič-Gal pa je tri dni za tem v trboveljski bolnišnici izdihnil. Navedli smo že, da je po nasilju leto 1942 najhujše. V Trbovljah je z likvidacijo okrožnega sekretarja Keršiča in z likvidacijo terenskih organizacij za nekaj mesecev gibanje skoraj popolnoma zamrlo.

V letu 1942 so ustrelili naslednje talce: Ljudmilo Ahac, Ivana Brgleza, Ludvika Čopa, Karla Gliščeviča, Filipa Grebenca, Franca Gričarja, Vlada Jana, Karla Kastelica, Huga Kokalja, Viktorja Kolarja, Ivana Konhajzlerja, Ernesta Koželja, Vida Malovrha, Stanislava Meterca, Ivana Mlakarja, Franca Pirca, Franca Pograjca, Antona Potekeva, Poldeta Povha, Ivana Prosenca, Jožeta Rajška, Vinka Razpotnika, Franca Stepančiča, Jožeta Strahovnika, Jožeta Strgarška, Vlada Strmana, Adolfa Špilerja, Martina Zagožena, Leona Žagarja in Vinka Žagarja.

Aretirani in poslani v koncentracijska taborišča pa so bili: Alojz Avsec, Bebar Jože, Bizjak Rajko, Jože Berger, Mihael Covník, Jože Čibej, Rudi in Silva Gornik, Fani Guna, Milan in Ivan Guna, Stane Hernaus, Anton Hribar, Anton Kladnik in Ivanka, Marija Kosec, Kralj Alojzija, Jože, Ljudmila in Rozalija, Ivan Laznik, Franc Letnik, Anton Maleš, Karl Majdič, Jože Medvešek, Alojzija in Matevž Meterc, Jožefa in Ignac Mrzelj, Alojz Ocvirk, Stanko Pajer, Anton Potekev, Barbara Oto in Valerija Potekev, Jožefa Prašnikar, Miloš Pustišek, Anton Rav-Ravnikar, Franc Razpotnik, Anton Ribič, Neža Razpotnik, Miha, Marija in Fani Strahovnik, Franc Šuštar, Matija Vodenšek, Vrtačnik Franc in Zupančič Franc.

Niti Trbovlje niti revirsko okrožje nista imela sekretarja po padcu Frica Keršiča-Gala. Šele partijsko posvetovanje v Dešnu 23. in 24. februarja 1943, ki se ga je iz Revirjev udeležil Lojze Ribič, je med drugim rešilo tudi to vprašanje. Na konferenci so razpravljali in sklepali o širjenju narodnoosvobodilnega gibanja na Štajerskem, o razširitvi partizanskih enot ter o obveščevalni službi. Partijska konferenca je dala nove pobude in z nekaj novimi kadri okrepila delo organizacij narodnoosvobodilnega gibanja. Za revirskega sekretarja Partije je bil imenovan Lojze Ribič, za sekretarja partijske organizacije v Trbovljah pa Vili Vresk, ki je ostal na tem položaju do začetka 1944. leta. Pobuda za novo usmeritev narodnoosvobodilnega gibanja na Štajerskem je nastajala predvsem iz dejstva, da so bili drugod po Sloveniji in Jugoslaviji vedno večji uspehi NOG, nastajala so nova osvobojena in polosvobojena ozemlja, na katerih se je razvijala ljudska oblast. To je dajalo aktivistom pogum in oporo za pridobivanje novih pristašev in simpatizerov.

jev med prebivalci. Res je tudi, da je v revirskem okrožju z aktivnostjo zasavskega bataljona okoli Litije in Moravškega nastajalo polosvo-bojeno ozemlje, ki je širilo svoj vpliv tudi na Revirje, predvsem pa na Zagorje. V Trbovljah si gibanje ni moglo dolgo opomoči od udarcev, ki jih je zadal okupator.

Nekaj dni po končani konferenci v Dešnu so na izpostavo gestapa v Trbovlje pripeljali oglednika Alojza Tomšeta, ker se je zdel zaščitni policiji sumljiv, ko ga je ujela. Imel je na glavi več ran, zaradi česar so ga odpeljali v trboveljsko bolnišnico. Na zaslišanju pa je izpovedal naslednje: ⁷⁾ »Od tukajšnje izpostave sem dobil nalog, da 2. in 3. 3. pregledam teren od Sv. Planine, Marije Reke in Mrzlice. Kot ukazano, sem šel 2. 3. 1943 iz Trbovelj proti Sv. Katarini, kota 531. Od Sv. Katarine sem šel preko grebena na Mrzlico med kotama 728 in 1051 na severno stran Mrzlice in nato v smer proti zahodu, dokler nisem dosegel Javorja, na koti 1031. Tam sem ostal do 14. ure 45 minut. Od Javorja sem šel v severni smeri proti kotama 991 in 763 proti Šmiklavžu. Med potjo sem začutil duh po cigareтах, in to v nekem mladem gozdu. Gibal sem se previdno in zagledal meni poznaneга bandita Ribiča, v spremstvu še drugih nepoznanih moških, ki so bili oboroženi. Bila je ura 18. Banda se je gibala v smeri Mrzlice. Na vrhu me je obkrožilo 6 banditov in prisiljen sem bil dvigniti roke. Tam sem ponovno spoznal bandita Ribiča in Vresk Alojza iz Trbovelj. Ribič me je prijel in hotel ustreliti, toda odpovedala mu je pištola, nakar me je z isto tolkel po glavi, pri čemer me je težko poškodoval. Ribič mi je nato zvezal roke in me peljal k ostalim banditom. Tam me je hotel usmrtiti z nožem. Prosil sem Vreska, da mi podari življenje, ker imam dvoje otrok. Vresk je nato rekel Ribiču, da me spusti uteči. Ribič s tem ni bil preveč soglasen. Ob 19,30 sem ob nekem ugodnem trenutku skušal zbežati, vendar me je Ribič ponovno ujel. Ribič me je ponovno hotel ustreliti, toda Vresk se je ponovno zavzel za mene in me odvezal. Namreč Vreska poznam že od preje in sva bila prijatelja. Ribič je nato s štirimi banditi odšel in ga nisem več videl.

Vresk in neki 16-letni mladenič ter neki 36-letni meni neznan moški so me nato odvedli v gozd, kjer me je Vresk obvezal, leči pa sem moral vznak. Tam sem ostal do 7,30. Med mojim zadrževanjem pri treh banditih me je Vresk spraševal, koliko je policije pri Sv. Katarini, v Trbovljah, koliko je gestapa v Trbovljah, koliko je obratne zaščite na posameznih objektih, koliko na E obratu in koliko na separaciji itd. Nato mi je Vresk povedal, da so prišli s Koroške in da gredo spet nazaj. Pripovedoval mi je tudi, da bodo Knez Leopolda, pomožnega policaja Kašmana iz državne policije in trgovca z mešanim blagom

⁷⁾ Fotoarhiv RSNZ Slovenije

Horvata v Trbovljah likvidirali. Obvezal me je prav tako na molčečnost. Nato mi je Vresk dal nalogo, da predam komunistično literaturo rudniškemu nameščencu Peternelu in iz koncentracijskega taborišča izpuščenima Puntarju ni Zadobovšku. Pri tem mi je predal paket komunističnih letakov. Rekel mi je prav tako, da morajo delavci pomagati razrušiti vlečnice in zavijalne postaje obrata. Potem, ko me je Vresk izpustil, sem se podal proti Sv. Katarini in od tam proti Trbovljam. Med potjo me je prišla zaščitna policija in privedla v Trbovlje. Pripomniti še moram, da mi je vzel Vresk orožni list.

Preštel sem 32 banditov, med njimi dve ženski. Ena od njiju je bila zelo mlada in oblečena v črno jakno. To sem videl samo od zadaj in ne morem dati osebnega opisa. Nosila je dolge črne hlače. Banditi so bili oboroženi s puškami. Razen tega so imeli še brzostrelke. Ribič in Vresk sta bila oborožena s pištolami in ročnimi bombami. Tudi drugi banditi so imeli bombe, mitraljeza nisem videl nobenega. Sicer razen z Vreskom in Ribičem z nikomer nisem govoril.

K temu moram še dodati, da banditi nikoli ne gredo po snegu, če pa že stopijo na mehka tla, sledove z roko zabrišejo. Kadar morajo prečkati snežno odejo, gredo tako, da zadnji zabriše sled predhodnika, tako da se ne more več videti koliko jih je bilo. Tudi jaz sem moral korakati tako, da nisem stopal na sneg. Ustrahovali so me s streljanjem. Kriminalni asistent Sielaff.« Zapisnik je bil v dveh izvodih poslan referatu N v Maribor, v oddelek za izsleditev band in v osebno mapo Tomšeta. Tomše je bil v letu 1943 dvajsetkrat v izvidniških patrolah.

Leta 1943 so Nemci malo prenehali s streljanjem talcev. V vsem letu 1943 so ustrelili le dva, 1. 5. 1943 v Pišecah Franca Ocvirka in Jožeta Pušnika.

Tudi aretacij na trboveljskem območju ni bilo več toliko. Aretirani in v koncentracijska taborišča so bili odpeljani: Karl Aškerc, Vida Besednjak, Milena Črtanc, Peregrin Burja (umrl 1945), Ciril Grželj, Rozalija Kralj, Vresk, poročena Martina Leskošek, Jože Rozman in Mirko Žirovnik. Deloma je šlo še za ostanke organizacij iz leta 1942, deloma za sorodnike partizanov. Le v enem slučaju pa za organizirano delo v cementarni v Trbovljah.

»9. junija 1943 je Gračnar, roj. 21. 11. 1920 v Ljubljani, stanujoč Trbovlje, Loke 98, napisal poročilo o hajki za banditi skupaj s Stolz Stanislavom in Alojzom Tomšetom. Skladno z nalogom smo šli 6. 6. 1943 iz Trbovelj do Zagorja, kjer smo se javili zaščitni policiji in Werkschutzkomandi. Tam smo zvedeli, da so na Jablani in na Sv. gori orožniške zasede. ... Na koti 919 smo odkrili novo taborišče. Po sledovih nog naj bi bili tam banditi pred osmimi dnevi. Med kotama 783 in 695 smo odkrili drugo taborišče. V taborišču smo našli dele oblek,

star toplomer in seznam 30 banditov ter 2 poštni karti na ime Urban Čič, Trbovlje 276 in Črtanc Ivane v cementarni. Od seznama banditov mi je poznano samo ime »Dušica«.

Nato smo se nastanili pri kmetu Jagru... Hotel sem se skriti za hišo, ko sem tam zagledal bandita. Med mojim begom sem oddal dva strela na bandite in v tem trenutku je streljal name tudi bandit. Ob štirih jutraj sem se podal nazaj k Jagru. Tja sem šel iskat moja tovariša. Pri hiši Podmilščak sem našel Stolza mrtvega. Šel sem na orožniško postajo Izlake, od koder sem telefoniral v Trbovlje in od tam dobil ukaz, da se vrnem.

Po mojem mnenju je moralo biti tam 30—40 banditov. Kot sem mogel videti, so bili v civilu in oboroženi s puškami. Iz streljanja sem mogel ugotoviti, da so imeli tudi strojne puške. Umaknili so se v smeri Borja.« ⁷³⁾

Tako so ogledniki zaradi nepazljivosti partizanov odkrili Mileno Črtanc.

VELIKI RAZMAH NARODNOOSVOBODILNEGA GIBANJA V LETU 1944

Položaj na svetovnih bojiščih, zmage zaveznikov, pa tudi vse bolj obsežno osvobodeno ozemlje v Jugoslaviji so mahoma spremenili položaj na Štajerskem. Gestapo se je vse bolj spreminjal v obveščevalni aparat za zaščito umika armadam iz Grčije in deloma tudi Italije. Vendar je gestapo v mestih, kjer ga je ščitila nemška vojska in enote SS še vedno aretirjal in deloval, kot da se še nič ne dogaja.

Po podatkih nemške policije je od maja 1944 do 10. oktobra istega leta odšlo iz Trbovelj v partizane 2373 ljudi. Organizirani so bili tudi skupinski odhodi zdravnikov, pevskih društev in godbe na pihala. Organizirane so bile kurirske postaje, na terenu pa je delovala skupina zagnanih aktivistov. V takšnem položaju je v Trbovljah prišlo do nekaterih vdorov. Dne 30. 5. 1944 so bili aretirani Viktor Gosak, Jože Uranoč, Jože Čibej, Rajko Perme, Anton Ličar in Franc Arhar.

Le mesec dni kasneje so zajeli skupino, v kateri so bili: Alojz Vrtačnik, Peter in Pavel Deu, Jakob Pirc, Maks Radej, Martin Železnik, Franc Kralj, Ivan Dolar, Ivan Raušel, Dragica Raušel, Silvo Brečko, Jože Zupančič, Franc Puntar, Ivo Vodišek, Cvetka Pust, Avgust Zupan, Miro Germ, Ivan Rupnik, Karel Dolar, Franc Kokalj in Emil Hradnik. Hkrati s tem vdorom so vdrli v organizacijo SKOJ, kjer so

⁷³⁾ Fotoarhiv RSNZ Slovenije

aretirali Metoda Dolničarja, Sonjo Levec, Hedo Ameršek, Mirka Eberlinca, Andreja Zemljaka, Jakoba Pirca, Rudolfa Trentlja in druge.

Dne 24. 9. 1944 so v Celju na kolodvoru aretirali kurirko P. M. in jo prepeljali v zapore v Trbovlje, kjer so nato aretirali Češnovar Angelo, Pavlo Učakar, Štefko Kovač, Mirka Konciljo, Emo Ferjanc, Frančiško Miglič, Milko Krafogel in Mirka Šulc pod obtožbo, da so delali za partizane in OF.

Večja akcija, ki jo je izpostava opravila poleg aretacij ljudi, ki so nameravali v partizane, kurirjev in podpornikov narodnoosvobodilnega gibanja, je bila v pozni jeseni 1944 zasliševanje vojaških dezertarjev, od katerih se jih je nekoliko sto, po zloglasni ofenzivi na osvobojeno ozemlje novembra in decembra 1944, javilo na gestapu. Šef izpostave je zahteval pomoč v organih, tolmačih in tipkaricah ter jo tudi dobil. Večino teh povratnikov so spustili domov.

Vendar tudi v letu 1944 Nemci niso popustili v streljanju. V različnih krajih Štajerske so ustrelili 16 Trboveljčanov. Ti so: delavec Alojz Dolanc, uslužbenec Rudolf Goneli, rudar Leopold Jamšek, avtomehanik Emanuel Grosar, rudarski nadzornik Martin Jekoš, Alojz Kastelic, gospodinja Erna Knez, delavec Franc Kostanjevec, rudar Jože Lipar, strojevodja, Jože Medved, ključavničar Milan Medvešek, Ferdo Ocepek, duhovnik Ivan Povh, Leopold Romih, rudar Leopold Sopotnik in delavec Franc Strgaršek.⁷⁴⁾

Aretirani in odpeljani v koncentracijska taborišča, kjer so številni umrli, pa so bili: gozdar Franc Arhar (tam umrl 1945), Jože Bajda, delavec (umrl 1944), delavka Jožica Benčina, Jožica Božič, Ivan Breznikar, rudar Jože Čop (umrl 1945), kmet Franc Dolinšek, gospodinja Terezija Drnovšek, Hedvika Flis (umrla 1945), rudarski vajenec Anton Knaflič (umrl 1944), delavka Antonija Kralj (umrla 1944), kovač Ivan Lanišnik, dijakinja Sonja Levec, rudar Franc Matko, čevljar Franc Marinc (umrl 1945), delavec Franc Medvešek, rudar Viktor Medvešek, Ana Novak, rudar Viktor Okrogar (umrl 1945), delavec Anton Pajer (umrl 1944), uslužbenec Edvard Pavlič, pismonoša Blaž Petan (umrl 1945), čevljar Edi Posar (umrl 1945), mesarski pomočnik Edi Rajner, rudar Anton Ramšak, gospodinja Alojzija Rovšnik, učiteljica Zinka Rozin, klepar Miloš Rozin (umrl 1944), rudar Dominik Smodiš, kmetica Angela Spolenak, delavec Miha Strgaršek, rudar Jože Šip (umrl 1944), trg. pomočnik Franc Šturbej (umrl 1944), delavec Ivan Tomše (umrl 1945), delavec Maks Tratar, delavec Franc Turnšek (umrl 1945), delavec Zdenko Uranič in delavec Ferdinand Žagar (umrl 1945).⁷⁵⁾

⁷⁴⁾ Lista talcev v občini Trbovlje, Obč. odbor ZZB NOV, Trbovlje

⁷⁵⁾ Lista odpeljanih v konc. taborišča, Občinski odbor ZZB NOV

Kot višek gestapovske natančnosti in neizprososti v času, ko je bila kapitulacija Nemčije samo še vprašanje časa, pa je streljanje talcev in pošiljanje v koncentracijska taborišča v letu 1945. Zadnji Trboveljčan je bil ustreljen 30. marca 1945, in to dijak Anton Sotenšek, rojen 1926. leta. Sicer pa so bili ustreljeni 12. 1. 1945 v Cirkovcah pri Pragerskem Franc Kostanjevec in Martin Pirnat, isti dan v Račah Stanislav Zemljak in v Št. Andrežu pri Makolah Valentin Ačkun, Stanislav Gabrijel in Jože Lipar. Pri Ptujju so 8. februarja ustrelili Viktorja Berčona. V Stranicah pri Frankolovem so kot maščevanje za ubitega celjskega Kreisführerja Dorfmeistra obesili sto talcev, med njimi Rajka Beravs, Ivana Skaleta in Avgusta Zadobovška. Na dan 28. 2. so streljali na dveh krajih v Metlečah pri Šoštanju, in sicer Bruna Hrena in Franca Skobernet, v Laškem pa Franca Matka in Ivana Macurja. Pri Bučkovcih so 8. 3. 1945 ustrelili Staneta Božjaka in Franca Zupana ter 23. 3. v Bukovcu pri Zg. Polskavi gradb. tehnika Konrada Remsa.

Aretirani in poslani v koncentracijska taborišča pa so bili: rudar Oto Dolar (umrl 1945), rudar Jože Dolar, Jože Dolinšek (umrl 1945), rudar Miha Holešek (umrl 1945), rudar Miha Kajba, rudar Jože Kerše (umrl 1945), rudar Ivan Kosaber (umrl 1945), rudar Ivan Kralj, rudar Martin Lukmar, rudar Lado Pečnik, delavec Ervin Plevnik, delavec Rudolf Romih (umrl 1945), uslužbenec Robert Rožaj, delavec Rudolf Trentelj (umrl 1945).

Kot se vidi, je od 14 internirancev kar polovica umrla. Že 1944. leta sta šef nemške policije Himmler in načelnik varnostne policije in varnostne službe Gruppenführer Kalterbrunner dala nalog, da je treba internirance v koncentracijskih taboriščih pobiti. O tem je spregovoril bivši komandant taborišča Mauthausen, Zierys. Na begu je bil ranjen in ujet. Zasliševal ga je bivši taboriščnik Maršalek. (Zapisnik zaslišanja Zierysa je v muzeju odpora na Dunaju, prepis prevoda pa hranim jaz.) »Pišem se Zierys, ime Franc in sem rojen 13. 8. 1905. Bil sem komandant v Mauthausnu in v taboriščih, ki so mu pripadali. Ob priliki poskusa pobega sem bil ranjen v levo ramo in hrbet. Strel mi je prebil tudi trebuh in trebušno votlino. Odpeljali so me v evakuacijsko bolnišnico v Gusen in želim povedati naslednje: Po nalogu ministra rajha Himmlerja in po ukazu Obergruppenführerja Kaltenbrunnerja bi morali vse taboriščnike pobiti. Vsi taboriščniki bi morali biti zbrani v bunkerju. Vsa vrata bunkereja bi morali zazidati. Potem bi ta bunker vrgli v zrak. ... V taborišču Mauthausen je bila zgrajena plinska celica po zamislih SS Hauptsturmführerja dr. Kressbacha, pod izgovorom, da je to kopalnica. V tem prostoru smo taboriščnike ubijali s plinom. Poleg tega smo imeli poseben avtomobil, ki je vozil med Mauthausenom in Gusenom. V toku vožnje so bili taboriščniki ubiti s plinom. Zastrupljanje s plinom je zahteval dr. Kressbach, trenutno je v Kasselu.

Ne vem, kje je Oberscharführer Jentsch, ki je v taborišču Gusen ubil z ledeno vodo 700 taboriščnikov. Ne vem, kje je dr. Kieswetter, ki je ubil več sto taboriščnikov tako, da jim je vbrizgal v vene bencin. Večkrat sem iz osebnega zadovoljstva pretepal taboriščnike, čeprav bi za to moral dobiti odobrenje iz Berlina... Zadnjih 12 dni nismo imeli niti mesa niti kruha. Gruppenführer Glück, ki je trenutno v Št. Lambrechtu, je izdal nalog, da se taboriščniki proglasijo za duševno bolne in pobijejo s plinom. Tako je ubitih 150 tisoč taboriščnikov. Transport 2500 taboriščnikov je pozimi poslan iz Auschwitza in je bil okopan z ledeno vodo... Izdani so bili ukazi, da se morajo vsi zdravniki, ki so delali na poskusih, pobiti... Bil sem komendant naslednjih taborišč Mauthausen in podružnic: Gusen I., II., III., Passau I., II., III., Eisenerz Pegau I., II., Linz I., II, III., Ljubeljski predor s 500, 2500 in 1000 taboriščniki, Wien I., II., III., Florisdorf in Saurerwerke.

V Hrvaški so ujeli ameriško vojno misijo, za katero so trdili, da je v zvezi s Titom. To je bilo februarja meseca. Privlekli so jih v bunker na zaslišanje. Ko je bilo zaslišanje končano, so jih odvedli v Berlin. Trditve, da so bili ti vojaki pobiti v taborišču, ne odgovarjajo resnici... Vse Čeha v Mauthausenu smo pobili po nalogu K. F. Franka. Hotel bi, da bi do mene prišla čimprej moja žena. Pismo je končal: »Povedal sem, kolikor sem mogel zaradi bolečin. Pridi in jim povej, kako nesramno so se obnašali oni iz Berlina, skupno z Obergruppenführerjem Pohlom!«

Gruppenführer Oswald Pohl je bil v procesu proti gospodarsko-upravnemu uradu RSHA zaradi zločinov proti človečnosti in članstva v zločinskih organizacijah 3. 11. 1947 obsojen na smrt in usmrčen.

»Vendar pa že s samim procentnim zadovoljevanjem ne moremo biti v polni meri zadovoljni, če pri tem vemo, da so se le štirje učenci vpisali v program UI rudarstva in geologije, ki je za to občino perspektivna. Vprašljiv je vpis dvanajstih učencev v program za blagovno denarni promet oziroma trgovsko dejavnost in dvanajstih učencev v pedagoški program, ker je že sedaj problem zaposlitve. V program poslovno finančne usmeritve se je vpisalo 21 učencev, kar je nedvomno preveč glede na potrebe združenega dela. V zdravstvu se bo izobraževalo 18 učencev, kar je nekako ustrezno, če pri tem upoštevamo slovenske potrebe. Za naravoslovno matematično usmeritev se je v tem šolskem letu odločilo za študij 20 učencev. Pri kasnejšem zaposlovanju teh biokemijskih tehnikov bomo morali pripraviti precej »terena« prav v združenem delu, da ne bodo absolvente te usmeritve enačili s starimi gimnazijskimi maturanti.«

Kakšne želje pa so letos v anketi izrazili učenci osmih razredov pri odločanju za svojo poklicno usmeritev?

»V letošnjem letu je situacija nekoliko drugačna. Globalno gledano se učenci že usmerjajo v proizvodno tehnične poklice. Vendar 60 % odločitev ni dosegla zastavljenih ciljev. Največ se v proizvodno tehničnih poklicih odločajo za smer kovinarsko predelovalne industrije. Tudi letos, kot vsa leta doslej, pa se ne odločajo v dovolj veliki meri za rudarstvo. Za elektro usmeritev se odloča dovolj veliko število. Vendar pa bomo morali v letošnjem letu, ko bo strokovni center, torej ta šola v UI v Zagorju dobila še tako imenovani skrajšani program, učence verjetno še seznaniti s tem skrajšanim programom, da ne bo prišlo do pomot pri samem vključevanju v to elektro usmeritev. Problem pa bo pri tako imenovanih neproizvodnih poklicih, za katere se predvsem odločajo dekleta. Naštejmo nekaj želja. Kar 17 učenk iz osnovnih šol v Zagorju se letos odloča za poklic PTT tehnika, torej delavca pošte, kar je absolutno preveč. Verjetno bo potrebno pri odločanju za pedagoške poklice tudi preusmerjati. Nastal pa bo pro-

Manipulacijski prostor na separaciji premoga v Zagorju.

Foto: D. Jamnik

blem pri učenkah, ki se odločajo za zdravstveno varstvo, torej za poklic medicinske sestre. Znano je, da v Trbovljah oddelka te šole ne bo več in verjetno se bodo nekatere odločile za šolanje v Ljubljani, druge pa bomo pač skušali usmeriti v poklice, ki so v združenem delu bolj iskani. Torej kakšnih posebnih problemov pri vključevanju v program UI vsaj jaz ne vidim, bolj imam pred očmi problem kasnejšega zaposlovanja. Vendar pa moramo vedeti, da tudi izobraževanje pomeni delo, in da se bo le z določeno stopnjo znanja, torej z izobrazbo, problem iskanja ustrezne zaposlitve zmanjšal. Menim, da pri učencih ne bi smela vladati neka stihija, bojazen, češ da ko bom končal šolo, ne bom imel zaposlitve. Samo UI pač pripravlja, da bodo v izobraževalnem procesu dobili mladi dovolj splošnega znanja in seveda tudi strokovnega, da potem čez tri do štiri leta takega problema ne bo. Jasno pa je, da se vsakemu ne bo mogla uresničiti želja, da bi se zaposlil ravno v domačem kraju, ampak če je v njegovem interesu določeno področje, recimo za finančno poslovno smer, bo pač v nekem drugem kraju v naši družbeni skupnosti lahko našel ustrezno zaposlitev.

Kakšno pa je stanje z razpisom kadrovskih štipendij za letošnje leto v zagorski občini?

»Nasploh v Sloveniji ugotavljamo, da je število kadrovskih štipendij v primerjavi s prejšnjimi leti premalo. Mi smo v mesecu oktobru lanskega leta posneli, kaj delovne organizacije predvidevajo za šolsko leto 1982/83. Takratna ugotovitev je bila, da nameravajo skupno razpisati samo 77 kadrovskih štipendij. Po ponovni preverbi smo ugotovili, da ta številka ni točna. Ugotovljeno je, da je v letošnjem letu združeno delo v Zagorju razpisalo 145 kadrovskih štipendij, seveda to vse za tako imenovane proizvodno tehnične poklice. Največ štipendij je razpisanih za področje kovinarske predelovalne industrije, sledi elektro in rudarstvo, v dovolj veliki meri pa je prisotna tudi gradbena stroka. Učenke pa bomo morali predvsem usmerjati v konfekcijske stroke, torej za potrebe delovne organizacije Lisca. Ugotavljamo, da je največ razpisanih štipendij za takoiimenovano IV stopnjo zahtevnosti poklica (prejšnja poklicna šola), torej za ključavničarje, rudarje... Za študij na visokošolskih organizacijah in tudi višješolskih pa je verjetno razpisanih mnogo premalo kadrovskih štipendij.«

Na kakšen način pa seznanjate učence z vsemi potrebnimi informacijami glede poklicnega usmerjanja in odločanja?

»Učenci so se o vseh teh zadevah že delno informirali oziroma so te podatke dobili preko skupnih razpisov kadrovskih štipendij, ki so bili objavljeni kot priloga Dela za vse slovenske občine konec meseca februarja. Najprej je bil objavljen skupen razpis kapacitet oziroma skupen razpis za vpis v UI in na nivoju srednjega izobraževanja, nato pa še na nivoju višjega in visokošolskega. Temu pa je sledil še razpis kadrovskih štipendij. Učenci so deležni tudi individualnih informacij, tako s strani naše službe kot tudi svetovalnih služb, ki informirajo učence o vseh teh zadevah. Najkonkretnije pa je informiranje ob neposrednih obiskih v delovnih organizacijah.«

Drago Jamnik

Pred mladinskimi delovnimi akcijami

Mladinske delovne akcije so se v naši širši in ožji domovini uveljavile ne samo kot oblika prispevka mladine k hitrejšemu gospodarskemu in družbenemu razvoju naše dežele, ampak tudi kot ena najpomembnejših in največjih šol samoupravljanja ter bratstva in enotnosti. Začetek mladinskih delovnih akcij sega v obdobje narodnoosvobodilne borbe. Mladina jih je organizirala, da bi v kar največji meri pomagala svojim starejšim vrstnikom v boju proti okupatorju in domačim izdajalcem. Zbirala je hrano, prenašala ranjence, orožje in živež, obdelovala polja. Akcije so potekale po vsej Jugoslaviji na osvobodjenih ozemljih, velikokrat sovražniku pred nosom.

Po zmagi nad okupatorjem je bilo potrebno domovino obnoviti in izgraditi. Zato so se mladinske akcije nadaljevale takoj po osvoboditvi. V maju l. 1946 se je pričela prva zvezna delovna akcija Brčko-Banoviči, na kateri se je zvrstilo preko 62.000 mladih. Naslednje leto

so se brigadirji zbrali na progi Šamac-Sarajevo, pa tudi drugih gradbiščih. Do leta 1952 je bilo zgrajenih enajst prog, vrsta tovarn, avtocesta Bratstva in enotnosti od Zagreba do Beograda itd. Med leti 1952 in 1958 večjih zveznih delovnih akcij ni bilo. Aprila l. 1958 so se pričela dela na avtocesti Bratstva in enotnosti od Beograda do Gevgelije in od Ljubljane do Zagreba, ki je bila končana l. 1963. Mladinske delovne akcije so potekale tudi drugod po domovini. Sledilo je obdobje prekinitev delovnih akcij do leta 1968, ko so zaživela delovišča v Novem Beogradu, na Kozari, Moravi, Sutjeski in drugje. Izreden razmah pa je doživelo mladinsko prostovoljno delo po letu 1974. V naši republiki se je začela tega leta zvezna mladinska akcija Kozjansko 74, naslednje leto so se ji pridružile še tri, in sicer v Brkinih, Halozah in Suhi Krajini. Leta 1976 je potekalo v Sloveniji že šest akcij, poleg naštetih še Kožbana in Posočje 76 (zvezna akcija). Naslednje leto je zaživelo delovišče na Goriškem, leto kasneje se je pridružilo Kobansko, Suha Krajina pa postane zvezna akcija. V letu 1979 je zadonela brigadirska pesem na mladinskih delovnih akcijah Istra in Bela Krajina, v letu 1980 pa se je pridružila še MDA Bohinj 1980.

Ko omenjamo prostovoljno delo mladine, pa ne smemo pozabiti na solidarnost in požrtvovalnost, ki jo je mladina iz vseh krajev Jugoslavije pokazala ob potresih v Skopju, Banja Luki, Posočju in Črnogorskem primorju.

V mladinske delovne akcije na občinski, republiški in zvezni ravni so se in se še vključujejo mladinci iz naše sestavljene organizacije. Poleg tega je tudi letos formirana mladinska delovna brigada TOZD RŠC, ki bo delala pri počitniškem domu na Rabu (urejanje okolice, posipavanje ceste in drugo). Mladinska delovna brigada šteje 31 članov od tega 26 brigadirjev, dijakov l. letnika RŠC, dva inštruktorja in tri spremljevalce. Vrednost del, ki jih bo brigada opravila je ocenjena na 1.000.000,00 dinarjev, predračun stroškov pa znaša 460.000,00 dinarjev.

Odhod brigade bo v sredo 5. maja 1982, povratek pa v petek 28. maja 1982.

Božo Marot

Na kratko o delu mladih

Dne 16. 2. se je sestalo predsedstvo OO ZSMS Kisovec-Loke. Na njem so se dogovorili za organizacijo družabnega večera (20. marca) z Borisom Cavazzo. Opozorili so na neresnost mladih pri organizaciji tovrstnih prireditvev, kjer je prihajalo do pijačevanja in neredov, zato so bili enotnega mnenja, da dobijo prireditve organizacijsko obliko literarnih večerov. Tesnejše stike pa mladi skušajo vzpostaviti z mladimi OO ZSMS doma RŠC v Kisovcu. Od 69 evidentiranih je v kandidacijskem postopku v tej KS predlaganih osem v SIS in dva v zbor KS.

14. februarja so se sestali člani predsedstva OO ZSMS REK EK TOZD Separacija Zagorje in obravnavali poslovnik OO ter dali nanj tudi pripombe. Sestavili so program dela, v katerega so zajeli športno srečanje, lokalno MDA in reševanje mladinskih problemov v okviru TOZD in DO. V omenjeni sredini se pojavljajo neurejeni medsebojni odnosi med neposrednimi proizvajalci in vodstvenimi strukturami. Odgovore na sporna vprašanja bodo mladi skušali poiskati na skupnem sestanku. Zatem so se zavzeli še za vključevanje v samoupravne organe in komisije, kjer je zastopanost mladih pri teh nalogah resnično skromna. Podprli pa so tudi njihovo udeležbo na letošnjih MDA.

OO ZSMS REK EK TOZD Kotredež je 19. februarja obravnavala dokumente osnovne organizacije in predlagala predlog za novo vodstvo OO ZSMS. Podprli so vključevanje mladih v MDB, vendar pa jih še niso predlagali vanje. V samskem domu na Polju bodo 25. februarja govorili o ustanovitvi domske skupnosti, kar bo korak naprej pri dogovarjanju z delavci iz drugih republik. Vseskozi pa se TOZD sočja s problematiko številnega bolniškega staleža in neopravičenega izostajanja z dela. Odgovornost bodo morali zaostri tudi v ZSMS, saj je ta problematika v vrstah mladih beležena s 63 %. Dogovorili so se, da morajo delavci iz drugih repub-

lik pred prazniki obvestiti nadrejene o koriščenju letnega dopusta zaradi urejanja planov za nemoteno delo. Mladi so na zaključku seje sprožili še vprašanje stanovanjske problematike in se zavzeli za strogo upoštevanje prioritete liste. Omenili so tudi možnost usklajevanja med zaposlenimi družinskimi člani zaradi otroškega varstva. Poudarili so, naj bi se delavcem omogočilo zamenjavanje delovnih izmen v primerih neurejenega otroškega varstva.

V OO ZSMS REK EK Zagorje se je predsedstvo 18. februarja seznanilo s stanjem nedelavnosti OO ZSMS. Predlagali so novo vodstvo in program aktivnosti za bodoče. Opozorili pa so še na nepovezanost šole z DO pri opravljanju obveznega dela. Kljub temu, da je delo potekalo po programu, pri tem ostaja veliko nepojasnjenih stvari.

Nov obrat družbene prehrane v Kisovcu predstavlja za mlade v OO ZSMS Gostinstvo Zagorje velik problem pri evidentiranju mladih za letošnje MDA, saj jim že tako primanjkuje kadrov za nemoteno delo. Predsedstvo pa se je na zadnji seji kljub temu zavzelo za udeležbo na MDA ter se pripravilo na volilno-programsko sejo, za katero so pripravili že predlog članov novega vodstva.

Od 22. februarja dalje pa v tej občini potekajo obiski članov KMVI in Centra za MDA po šolah, kjer mladim prikazujejo filme o lanskegaletnih MDA in pripovedujejo o življenju in delu na akcijah. Propagandna akcija za letošnje MDA je tako te dni na višini.

Drago Jamnik

Uspehi NE IZOSTAJAJO

V mesecu decembru lanskega leta so se v ŠD (športnem društvu) Rudar Trbovlje dogovorili za akcijsko delovanje članov ZK in ustanovili aktiv ZK. Sekretar aktiva Miloš Vengust pravi, da so se opredelili, da je potrebno preko samoupravnih struktur v ŠD Rudar rešiti vrsto

problemov, ki se v tem obdobju pojavljajo pri njihovem delu.

Miloš, kakšne naloge pa ste si zastavili člani ZK v aktivu?

»Svoje aktivnosti v klubih moramo okviriti v dane materialne možnosti. Pri tem je potrebno poudariti, da se v večini klubov srečujemo s pomanjkanjem sredstev, ki jih moramo na različne načine zagotavljati, da ni ogrožena redna dejavnost klubov. Potrebno je tudi poudariti nagrajevanje strokovnih kadrov v društvu. Doslej je bilo na tem področju precej neurejenih zadev. Seveda se stvari že premikajo na bolje in upamo, da bomo uspeli ustrezno nagrajevati strokovno delo na področju športa.«

Kaj pa je z delovanjem aktivov ZSMS v klubih?

»V posameznih klubih moramo še vzpostaviti delovanje aktivov ZSMS. Delo ustanovljenih aktivov ZSMS v klubih pa je premalo prisotno.«

Kakšna pa so trenutna prizadevanja aktiva ZK?

Ocenili smo, da je sodelovanje med ŠD Rudar in celodnevno šolo Trbovlje prešibko. Dogovoriti se moramo za takšno obliko sodelovanja, da bodo usklajeni interesi šole in ŠD, kar pa je spričo obremenjenosti učencev zelo težko. Večino teh nalog že izvajamo in so že vidni nekateri uspehi.«

Drago JAMNIK

Služba pravne pomoči pričela delovati

S prvim marcem 1982 je pričela delovati služba pravne pomoči pri medobčinskem svetu Zveze sindikatov revirskih občin. Ta služba zagotavlja brezplačno pravno pomoč s področja varstva pravic, vseh pravic iz dela tako Osnovnim organizacijam Zveze sindikatov in njihovim članom, kakor tudi kolektivnim članom Zveze sindikatov, začasno nezaposlenim delavcem, ki so člani sindikata in članom, ki služijo vojaški rok ter štipendistom v zvezi z uveljavljanjem pravic iz štipendijske pogodbe.

Služba pravne pomoči deluje organizirano pri občinskih svetih Zveze sindikatov po naslednjem razporedu:

- v Trbovljah vsak torek od 7. — 15. ure in vsako sredo od 7. — 17. ure,
- v Hrastniku vsak četrtek od 7. do 15. ure,
- v Zagorju vsak petek od 7. do 15. ure.

Služba pravne pomoči deluje kot strokovna pomoč delavcem pri uveljavljanju samoupravnih pravic in odgovornosti, hkrati pa deluje kot svetovalno telo za izvršne odbore Zveze sindikatov v zvezi z dajanjem mnenj o bistveni zakonitosti prestopkov, tolmačenju samoupravnih aktov, opozoril glede okoliščin, ki so vplivale na nastanek spornih razmerij in dograjevanja samoupravnih splošnih aktov s področja delovnih razmerij. Pravna pomoč pri medobčinskem sindikalnem svetu je le del aktivnosti sindikata pri uveljavljanju oz. zagotavljanju samoupravnih pravic oz. obveznosti delavcev. Težišče dela pa je seveda na osnovnih organizacijah ZS. Zato je treba sporna razmerja v prvi vrsti reševati v okolju, kjer nastajajo, t. j. v TOZD in DS oz. DO.

Sindikati pričakujejo, da se bodo Osnovne organizacije Zveze sindikatov, pa tudi člani sindikalne organizacije v primeru potrebe posluževali brezplačne pravne pomoči. (tl)

Družbeni pravobranilec

SAMOUPRAVLJANJA v l. 1981

Družbeni pravobranilec samoupravljanja občine Hrastnik, Trbovlje in Zagorje je že nekaj let Cveto Plevnik. Tudi v preteklem letu je opravljal svojo nalogo v skladu z ustanovnimi določili. Gre za varstvo samoupravnih pravic in obveznosti ter zaščito družbene lastnine. Njegova funkcija se izraža po eni strani v družbenopolitični preventivni dejavnosti, po drugi strani pa v uporabi pravnih sredstev v cilju, da se zaščiti, zavaruje družbena lastnina in samoupravne pravice delavca.

Lanskoletno delovanje družbene pravobranilca samoupravljanja za območje revirskih občin je bilo usmerjeno v organizacije združenega dela. Tako je v l. 1981 obravnaval skupno 308 zadev, (v l. 1980 — 380). Na področju Hrastnika je obravnaval 47, na področju Trbovelj 193 in na področju Zagorja 55 zadev. Večina zadev, ki jih je ta revirska institucija obravnavala, se je nanašala na delovna razmerja — 139, nadalje na delitev sredstev za osebne dohodke — 57, na stanovanjska razmerja — 39, na ostalo pa, razlika — samoupravno organiziranje, delitev sredstev za skupno porabo, kršitev družbene lastnine itd. Večina kršitev je bila ugotovljena v organizacijah združenega dela gospodarskih organizacij — 261, v OZD družbenih dejavnosti 15 in v ostalih delovnih skupnostih 27. Med predlagatelji za reševanje posameznih zadev so bili v glavnem posamezni delavci — 204, nadalje organizacije združenega dela — 54, organi družbenopolitične skupnosti — 17, skupine delavcev — 10, družbeni pravobranilec samoupravljanja — 9, ostali občani pa 19.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja je z nasveti, informacijami, opozorili in predlogi rešil skupno 217 zadev, 12 zadev je bilo rešenih s pismenimi predlogi in problemi, 84 pa z uvedbo postopka pred sodiščem združenega dela oz. rednimi sodišči.

Iz navedenih podatkov lahko povzamemo, da je ta organ le manjše število zadev predlagal v reševanje pristojnim sodiščem in organom družbenopolitičnih skupnosti. Kljub temu, da so bili doseženi nekateri dobri oz. zadovoljivi rezultati, pa pričakovana predvidevanja v pogledu vsebinske preobrazbe dohodkovnih odnosov niso bila dosežena.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja sam ugotavlja, da je bilo poleg slabosti doseženih tudi mnogo dobrih in praktičnih rešitev v posameznih TOZD in DO. Čeravno je združeno delo v glavnem zadovoljivo konstituirano in integrirano, pa čaka vse skupaj še mnogo dela na vsebinski preobrazbi in vzpostavljanju dohodkovnih odnosov. Delavci, ki se obračajo na to institucijo vedo, da v dosedanjih rešitvah ni zagotovljena ustrezna povezava med

osebnim dohodkom in dejanskim delovnim učinkom. Osebni dohodki so se po njegovem mnenju v največji meri gibali v dogovorjenih okvirih. Ugotavlja pa, da je za slabo stanje ponekod vzrok slaba organizacija dela in neurejeni dohodkovni odnosi.

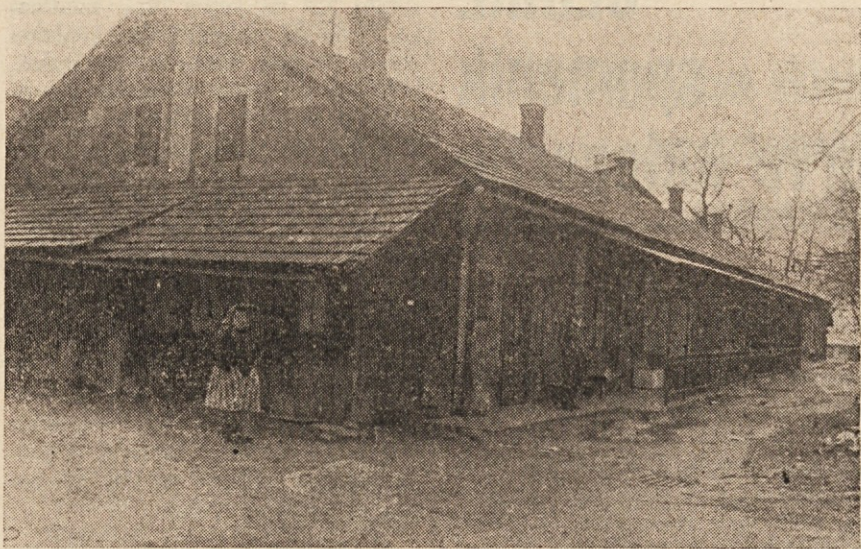
V nekaterih OZD se po mnenju DPS preveč načelno opredeljujejo za doseg boljših rezultatov gospodarjenja in poglobljanje samoupravljanja. Največ se ukvarjajo s cenami, manj z zviševanjem produktivnosti, zmanjševanjem stroškov, boljšo organizacijo dela in podobno. Ugotavlja tudi, da se nekatere TOZD zapirajo v svoje meje in posledica tega je največkrat nerazumljivo zviševanje proizvodnih stroškov, povzročanje slabih medsebojnih odnosov, pomanjkanje ustvarjalnih pobud in dela, pomanjkanje volje in moči za kakovostnejši korak naprej v razvoju samoupravnih družbenih odnosov.

Nujno je treba nadaljevati z dopolnjevanjem vsebine samoupravnih splošnih aktov o svobodni menjavi dela pri delovnih skupnostih skupnih služb, ki so imele, ali že imajo proračunski način financiranja. Pri tem je treba upoštevati dejstvo, da

te delovne skupnosti, ki nimajo urejenih odnosov svobodne menjave dela z DO oz. TOZD, za katere opravljajo storitve, osebnih dohodkov letos v primerjavi z lanskimi ne bodo mogle povečati. Takšna so namreč določila Dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v l. 1982.

Poseben problem so neurejene stanovanjske zadeve. Do sporov prihaja v glavnem zaradi nespoštovanja samoupravnih aktov oz. enostranskih tolmačenj. Tudi na področju varstva pri delu nastajajo problemi zaradi pomanjkanja skrbi in neurejenih delovnih pogojev. Pogosto zatajimo neprijetno resnico, ko prikrivamo; skrivamo ali zamegljujemo odgovornost posameznikov. V primerih, ko se pojavljajo spori, je DPS mnenja, da je treba poiskati rešitve v kadrovskih spremembah. Odpraviti je treba samovoljo in kratenje osnovnih pravic delavcev.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja bo tudi v bodoče opravljal svoje delo v skladu z nalogami in pristojnostmi tako v korist in zaščito delavca samoupravljanja kakor tudi družbene lastnine in družbene skupnosti. (tl)

V starih rudarskih kolonijah stanuje še mnogo naših sodelavcev in njihovih družinskih članov. Posnetek predstavlja eno izmed starih stanovanjskih hiš na Šuštarjevi 20 v Trbovljah.

Foto: A. Bregant

V RAZPRAVI JE
SAMOUPRAVNI SPORAZUM S
STANOVANJSKEGA PODROČJA

Občinski svet Zveze sindikatov Trbovlje je sredi marca t.l. predložil vsem organizacijam združenega dela na področju Trbovelj v javno

obravnavo osnutek samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za oblikovanje splošnih aktov za dodeljevanje družbeno najemnih stanovanj in stanovanjskih posojil v občini Trbovlje. Javna razprava o tem osnutku traja do 15. aprila 1982. Pripombe sprejema predlagatelj osnutka.

Omenjeni osnutek je zelo pomemben, predvsem za naš kombinat. Dolgo se že prizadevamo, da bi našli kakršnekoli možnosti, da bi pospešili gradnjo stanovanj ter da bi ob tem kar najustreznejše rešili tudi vprašanje samoprisevka upravičencev na stanovanja od vrednosti stanovanja in ob upoštevanju znosnih kriterijev pri ugotavljanju skupnega dohodka, ki služi kot osnova za določitev minimalne višine lastne udeležbe.

Javno razpravo o predlaganem osnutku organizirajo v posameznih TOZD in DS izvršni odbori osnovnih organizacij Zveze sindikata s sodelovanjem samoupravnih organov, poslovnih organov in komisij za družbeni standard.

ČEBINE spomenik prve kategorije

Pred nekaj leti smo na Čebinah proslavljali 40-letnico ustanovnega kongresa slovenske komunistične partije. V dobrem spominu nam je ostala proslava, ki je v vseh pogledih zelo uspela. Udeležili so se je nekateri še živi udeleženci kongresa, med njimi tudi, sedaj že pokojni velikan naše revolucije, Edvard Kardelj. Takrat je bila splošna misel, da bi Čebine, ki so kulturni spomenik prve kategorije slovenskega značaja, preuredili v prvotno stanje in s tem omogočili, da bi ga stalno obiskovali tisoči in tisoči občanov predvsem šolarji iz Slovenije in drugih krajev Jugoslavije.

Na podlagi dane pobude je bil imenovan koordinacijski odbor za ureditev Čebin pri medobčinskem svetu SZDL revirskih občin v Trbovljah. Vodi ga Franci Grešak, dosedanjí sekretar medobčinskega sveta ZK revirskih občin. Na svoji seji dne 13. februarja je ta odbor sprejel program dela in nalog. Na tej podlagi je naslovil na delovne ljudi in občane revirskih občin obširno pismo z obrazložitvijo, kako bo urejen in dostopen spomenik delavskega gibanja na Čebinah. Predlagal je, da bi delavci v združenem delu revirskih občin prispevali vsako leto 0,07 % od brutto osebnih dohodkov — vir pa naj bi bili vsakoletni skladi skupne porabe oz. sredstva, namenjena za osebne dohodke. Na zadnji seji pa je ta koordinacijski odbor dne 19. februarja 1982 ugotovil, da so le tri delovne organizacije iz revirskih občin izpolnile za leto 1982 svojo obveznost, da pa so prispevale precejšnja sredstva ostale slovenske občine ter občinske in medobčinske organizacije Zveze komunistov iz ostalih slovenskih občin. Od kulturnih skupnosti pa je prispevala svoj delež kulturna skupnost občine Hrastnik in kulturna skupnost občine Trbovlje. Predvideno je bilo, da bi združeno delo v revirjih v treh letih zbralo 5,5 milijonov din, medtem ko bi ostala manjkajoča sredstva zbrale domače kulturne skupnosti, kulturna skupnost Slovenije ter ostale slovenske občine in njihove drubenopolitične organizacije.

Glede na to, da bi bilo treba dela dokončati do konca prihodnjega leta in zavoljo tega čimprej zbrati potrebna sredstva, se je koordinacijski odbor vnovič obrnil na delavce v združenem delu in druge organizacije, da pri sprejemanju ključnega računa za leto 1981 zanesljivo upoštevajo dano sugestijo in odobre določena sredstva iz svojih skladov skupne porabe namenijo za ureditev Čebin.

V tem smislu je sprejel sklep tudi delavski svet SOZD REK EK po poprejšnji obravnavi na seji strokovnega kolegija in drubenopolitične koordinacije ter izvršnega odbora SOZD REK EK. Sredstva za te namene zbira kulturna skupnost Trbovlje na svojem žiro računu, vendar s posebno finančno evidenco.

Dogovorjeno je bilo, da bo investitor vseh del skupščina občine Trbovlje. Glede na to da so strokovne službe občine Trbovlje zadnje leto vodile intenzivne razgovore s sedanjim lastnikom Barličeve domačije na Čebinah, je predsednik skupščine občine Trbovlje Henrik Pušnik vse navzoče seznanil s tem, da je bil sklenjen pismen dogovor med lastnikom domačije in občinsko skupščino Trbovlje. V okviru tega dogovora mora investitor postaviti sedanjemu lastniku novo hišo »pri mamicí«, postaviti mu mora gospodarsko poslopje, prestaviti kozolec in staviti na razpolago okoli 15 ha zemlje. Razumljivo pa je, da bodo precejšnja sredstva potrebna tudi za preureditev hiše na Čebinah, v kateri je potekal ustanovni kongres KPS. Adaptirati jo bo treba in jo preurediti v prvotno stanje.

Iz naštetih razlogov je res nujno, da koordinacijski odbor zbere v čimkrajšem možnem času potrebna sredstva, da bi z deli lahko pričeli. K delu bodo pritegnili tudi mladinske delovne brigade, imenovan bo poseben gradbeni odbor, nastale težave pa bo sproti odpravljali oz. urejal koordinacijski odbor oz. izvršilni člani tega odbora. Upajmo, da bodo dela kmalu stekla v skladu s sprejetim programom in načrti.

Po cenah iz leta 1980 naj bi znašali celokupni stroški 15 milijonov din, od tega bodo prispevale kulturne skupnosti domačih občin in Kulturna skupnost Slovenije 4 milijone din v tem srednjeročnem obdobju, ostalo pa bodo zbrale ostale organizacije združenega dela, občine, republika, drubenopolitične organizacije in posamezniki. V prvi fazi bodo torej dela do leta 1983 obsegala odkup Barličeve domačije oz. postavitev nove stanovanjske hiše in gospodarskega poslopja, rekonstrukcijo zgodovinske hiše, muzejsko ureditev notranjih prostorov ter pogoje za ohranitev okoliških kmetijskih površin. V drugi fazi do 1985. leta pa bi uredili spremljajoče objekte in zunanje površine za zborovanja ter množične obiske. Po preureditvi, ko bo spomeniku vrnjena prvotna podoba, bo z objektom upravljal po vsej verjetnosti Revirski muzej ljudske revolucije v Trbovljah. (tl)

25 let IBT

Bivši Okrajni ljudski odbor Trbovlje se je srečal pri izvajanju številnih investicijskih del na svojem območju v revirskih in posavskih občinah s številnimi težavami. Te so se nanašale predvsem na izvedbo-realizacijo, sprejetih načrtov. Čeravno so bili objekti načrtovani in na razpolago ustrezna denarna sredstva, pa jih vedno in pravočasno ni bilo možno zgraditi. Čutilo se je pomanjkanje predvsem projektantskih kadrov in kadrov, ki bi bili sposobni izpeljati in uresničiti načrtovane investicijske objekte.

Iz tega razloga je bivši OLO Trbovlje 3. 4. 1957 ustanovil IBT — Investicijske biroje Trbovlje, s posebno odločbo. Že ime samo pove, s čim se je bavila novo ustanovljena gospodarska organizacija. Sestavljala je investicijske programe, izdelovala projekte, proučevala organizacijo gospodarskih podjetij in sestavljala predloge za izboljšanje organizacij ter opravljala tudi druge intelektualne storitve. Kasneje je bil predmet poslovanja večkrat dopolnjen in spremenjen. Ustanovitelj je poskrbel za začetne kadre, sredstva in prostore. S prvimi deli so pričeli v malih prostorih pri »Pavlenču«, kjer je sedaj semenarna, v Lokah v Trbovljah. Od prvotne male skupine sodelavcev je pri IBT sedaj le še dolgoletni uspešni ekonomist Lojze Gunčar.

Novo ustanovljeni IBT so se kmalu uveljavili. Pripravili in poskrbeli so za realizacijo številnih objektov, sprva v okviru OLO Trbovlje, kasneje tudi za druge naročnike. Medtem so se kadrovske okrepili, dobili druge prostore in začeli prevzemati številna in zahtevnejša naročila. Povezovali so se s STT, sodelovali so pri soustanovitvi poslovnega združenja RUDIS, l. 1961 pa so prva dela prevzeli tudi za tuje partnerje v ZR Nemčiji. V ta namen so ustanovili v skladu z našimi predpisi lastno firmo Techna v l. 1964 v Frankfurtu.

Dejavnost IBT se je širila čedalje bolj. V Ljubljani so l. 1964 organizirali novo projektantsko sku-

pino, l. 1970 pa v Kopru. Izdelali so številne projekte in programe za domače in tuje naročnike kakor tudi za našo takratno delovno organizacijo RTH. Postali so ena najpomembnejših projektantskih organizacij ne le za rudarska dela, pač pa predvsem za nizke gradnje — ceste, predore, mostove itd.

Številne projekte so izdelali za nove in obnovo starih tovarn, stanovanjska naselja, šole, turistične kraje, zdravilišča, urbanistično ureditev itd. IBT je postal znan po vsej Sloveniji, Jugoslaviji in deloma v tujini.

V l. 1966 so organizirali inženiring za izgradnjo letališč z nazivom »Aeroinženiring« v Beogradu. Organizirali so tudi lastni konstrukcijski odsek s prototipno delavnico ter laboratorij za malo industrijsko avtomatiko.

Že l. 1964 so preko RUDIS-a začeli sodelovati s skupino desetih sodelavcev z zahodnonemško firmo Siemens Aparatwerk v Münchenu. Obseg dela se je sčasoma zelo povečal. V okviru teh del so se zaposlile iz naših krajev predvsem ženske, ki doma niso dobile zaposlitve. V l. 1959 so zgradili na Savinjski cesti v Trbovljah I. del tovarniške dvorane za proizvodnjo opreme za lahki interni transport, v l. 1970 pa še II. in III. fazo. V obratu so zaposlovali povratnike iz ZR Nemčije. Tega leta se je IBT pridružilo podjetje ELIT in koncem leta še Metalija, oba iz Trbovelj. Sledile so številne organizacijske spremembe, program se je razširil, razširilo pa se je tudi s številnimi drugimi domačimi in tujimi projektantskimi in proizvodnimi organizacijami.

Sredi leta 1975 so spremenili in registrirali naziv delovne organizacije. Odtlej se glasi: IBT — industrija, livarstvo in montaže, projektiranje in inženiring, izvoz — uvoz, Trbovlje, skrajšano še vedno IBT Trbovlje. L. 1977 se je TOZD industrijske proizvodnje, montaže in kooperacije izločil iz IBT ter se združil s Strojno tovarno Trbovlje, livarna pa se je kot samostojna TOZD kasneje združila v TGA Kidričevo. V l. 1978 in 1979 je potekala nadaljnja reorganizacija. Ustanovili so TOZD za računalniško obdelavo podatkov. Ob svoji 25-let-

nici ima DO IBT v svojem sestavu:

- TOZD Projektiwa, Trbovlje
- TOZD Računski center, Trbovlje
- TOZD Projektivni biroji, Ljubljana
- TOZD Aeroinženiring, Beograd in
- Delovna skupnost.

V l. 1981 je celotni dohodek znašal 443.798.000 din, od tega predstavlja izvoz več kot 50 %. Število zaposlenih je 332. Večina jih ima višješolsko ali srednješolsko izobrazbo. Kolektiv IBT je dosegel v svojem 25-letnem delu mnogo, kar se odraža v raznih oblikah na najrazličnejših ravneh.

Naj omenimo novo livarno, nova stanovanja in otroški vrtec. Pred njimi pa je še vedno, doslej neuresničena naloga — združitev z RUDIS inženiringom.

IBT stopa v drugo četrtsotletno življenje. Prepričani smo, da bodo z uspehi nadaljevali tudi v bodoče. Jamstvo za to so dela, ki so jih doslej opravili. V njihovo nadaljnje uspešno delo ne dvomimo.

Tine Lenarčič

Obračun sklada posmrtninskih samopomoči

Dne 2. marca letos so se zbrali delegati skupščine sklada posmrtninskih samopomoči Trbovlje na sejo, na kateri so pregledali poslovanje sklada v letu 1981 in ga tudi potrdili ter sklepali o finančnem načrtu sklada za letošnje leto.

Iz poročila o finančnem poslovanju sklada v letu 1981 lahko povzamemo, da so znašali prihodki skupaj 2.380.058,35 din, indeks napram načrtu pa 106,13. V glavnem so to prispevki članov. Odhodkov pa je bilo skupno 2.245.840,25 din.

Stanje članstva 31. 12. 1981 je naslednje:

— aktivni delavci	7.652
— upokojenci	3.849
— zasebniki	479
skupaj	11.980

Finančni načrt za l. 1982 predvideva 2.341.260,50 din prihodkov in 2.322.734,00 din odhodkov.

Med prihodki so poglavitna postavka prispevki članstva, t. j. 11980 članov naj bi plačalo letno po 180,00 din. Med odhodki pa so izplačane posmrtnine. Računajo, da bo letos izplačanih 210 a 10.000 din, kar naj bi zneslo 2.100.000,00 din.

Sklad je pričel poslovati 5. 2. 1975. V tem času je v celoti upravičil svoj obstoj. Nad poslovanjem sklada bedita tako Društvo upokojujencev Trbovlje, kakor tudi občinski svet Zveze sindikatov Trbovlje.

Predsednik republiškega komiteja za energetiko odhaja

Predsednik republiškega komiteja za energetiko, industrijo in gradbeništvo SR Slovenije Marko Vraničar, dipl. inž. str., je bil 25. 2. 1982 imenovan s strani delavskega sveta SOZD Gorenje, Titovo Velenje, za vršilca dolžnosti predsednika p. o. SOZD Gorenje v Titovem Velenju. Dotakratni predsednik p. o. SOZD Gorenje je bil na lastno željo razrešen te funkcije. Tovariš Vraničar je novo funkcijo vršilca dolžnosti predsednika P. O. SOZD Gorenje prevzel 1. marca 1982.

REORGANIZACIJA REPUBLIŠKIH UPRAVNIH ORGANOV

Skupščina SR Slovenije je sprejela predlog za izdajo zakona in osnutek o spremembah in dopolnitvah zakona o organizaciji in delovnem področju republiških upravnih organov in republiških organizacij ter samostojnih strokovnih služb izvršnega sveta skupščine SRS. Ta je

naročila izvršnemu svetu, da pripravi predlog zakona, pri čemer naj upošteva tudi mnenje in pripombe raznih delovnih teles in delegatov. Bistvo teh sprememb je, da se med drugim s sedmim majem 1982 odpravlja sedanji Republiški komitej za energetiko, industrijo in gradbeništvo. Z istim dnem se ustanavlja in začneja z delom samostojni Republiški komitej za energetiko in posebej samostojni Republiški komitej za industrijo in gradbeništvo. V okviru Republiškega komiteja za energetiko bosta kot organa v njegovi sestavi delovala Republiški energetski inšpektorat in Republiški rudarski inšpektorat, metem ko bo Republiški gradbeni inšpektorat od 7. maja 1982 dalje deloval kot organ v sestavi Republiškega komiteja za industrijo in gradbeništvo. Do časa, ko pripravljamo gradivo za objavo v tej številki našega glasila, še ni znano, kdo bo imenovan za predsednika Republiškega komiteja za energetiko. O tem pa bomo člani kolektiva seznanili bodisi v naslednji številki glasila ali pa z biltenom.

Posvetovanja simpoziji

Elektrotehniki v Dubrovniku

V času od 14. do 16. aprila 1982 bo v Dubrovniku III. posvetovanje na temo: Električne naprave in proizvodi v eksplozijsko ogroženih prostorih. Organizira ga Komisija za preizkušanje S — naprav in zveza elektrotehničnih inženirjev in tehnikov Hrvatske (SEITH), Zagreb. Namen posvetovanja je, da se udeleženci seznani z najnovejšimi možnostmi in dosežki te tehnike pri nas in v svetu, specifično problematiko klasifikacije naprav in področij nevarnosti, z novimi predpisi in standardi s tega področja, s problematiko protieksplozijske zaščitne opreme tujega porekla in s tehničnimi podatki v zvezi s projektiranjem naprav in opreme za eksplozijsko ogrožene prostore.

Posvetovanje o jamskem podporju

V času od 23. do 25. marca t.l. je v Titovem Velenju potekalo posvetovanje o hidravličnem podporju za rudnike z jamskim pridobivanjem premoga. Posvetovanje je organiziral razvojno-tehnični sektor SOZD REK Titovo Velenje skupno s firmo Dowty.

Na programu posvetovanja so bile naslednje točke:

23. marca:

Uvodni referat,

Konstruiranje podporja, razprava. Naslednji dan 24. marca:

Bodoče potrebe RLV, referat o hidravliki, vzdrževanje hidravlike, izdelava podporja izven Velike Britanije, v poznih popoldanskih urah pa je bil na programu tudi film, po vsakem predavanju pa razprava. Zadnji dan, t.j. 25. marca, je sledil ogled jame Titovo Velenje, in to čela z vertikalno koncentracijo ter čela s horizontalno koncentracijo. Ogled je bil končan s kratko tehnično razpravo. Na posvetovanju so z referati sodelovali domači in tuji predavatelji — strokovnjaki.

Tega posvetovanja se je udeležilo tudi večje število naših sodelavcev iz DO ZPT, Rudnika Senovo, Rudnika Kanižarica, RGD in IMD.

NASLOVI SEDEŽEV SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

Člane kolektiva našega kombinata in bralce našega glasila seznanjamo z naslovi oz. sedeži občinskih in medobčinskih svetov Zveze sindikatov ter Zveze sindikatov Slovenije. Pogosto se marsikdo vprašuje, kje in kam bi se obrnil, da bi dobil iskanega tovariša, nasvet, informacijo in se morda v kakšni zadevi tudi pritožil.

Objavljamo podatke — naslove s sedeži le-teh, za občine na katerih področju delujejo naše temeljne organizacije združenega dela, delovne skupnosti in delovne organizacije.

A) OBČINSKI SVETI ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

— Črnomelj, Kolodvorska 34, telefon: (068) 76 710, 76 142,

Utrip kulturnih prireditev

- Hrastnik, 1. maja 52, telefon: (061) 814 688,
- Krško, Cesta Krških žrtev 15, telefon: (068) 71 880,
- Trbovlje, Ulica 1. junija 19, telefon: (061) 821 092,
- Zagorje, 9. avgusta 6, telefon: (061) 811 177.

B) MEDOBČINSKI SVETI ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

- Medobčinski svet Zveze sindikatov revirskih občin, (Zasavska regija — Hrastnik, Trbovlje, Zagorje) Trbovlje, Ulica 1. junija 19, telefon: (061) 822 213.
- Medobčinski svet Zveze sindikatov za Dolenjsko, (Dolenjska regija — Črnomelj, Metlika, Novo mesto, Trebnje) Novo mesto, Trdinova 2, telefon: (068) 23 681.
- Medobčinski svet Zveze sindikatov Posavje (Posavska regija — Brežice, Krško, Sevnica), Krško, Cesta Krških žrtev 15, telefon: (068) 71 881.

C) REPUBLIŠKI SVET ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

- Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, Ljubljana, Dalmatino va 4, telefon: (061) 310 033.
- ZSS, Republiški odbor sindikata energetike, Ljubljana, Dalmatino va 4, telefon: (061) 312 987.

KJE DOBIMO DRUŽBENE PRAVOBRANILCE SAMOUPRAVLJANJA

Na posameznih območjih delujejo uspešno že vrsto let družbeni pravobranilci samoupravljanja. V primeru potrebe jih lahko iščemo na naslednjih naslovih:

- za občine Črnomelj, Metlika, Novo mesto, Trebnje, je sedež v Novem mestu, Kidričev trg 2, telefon: (068) 23 613;
- za občine Brežice, Krško, Sevnica, je sedež v Krškem, cesta Krških žrtev 15, telefon: (068) 71 539;
- za občine Hrastnik, Trbovlje, Zagorje, je sedež v Trbovljah, Leninov trg 4, telefon: (061) 821 977.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja za SR Slovenijo ima svoj sedež v Ljubljani, Miklošičeva 24/II, telefon: (061) 324 356.

Utrpi kulturnih prireditev

V zadnjem obdobju se je zvrstilo na našem območju več kulturnih prireditev — gledaliških predstav, koncertov, likovnih predstav, proslav, predavanj ipd. Vse te prireditve bomo na kratko zabeležili, kolikor so nam bile znane.

Gledališke predstave

V sredo, 17. marca 1982 je gostovala v Trbovljah Drama SNG iz Ljubljane. Za večerni abonma so nastopili z delom Simona Graya: Igre je konec. Bila je v gledališki dvorani Delavskega doma v Trbovljah.

Dne 9. marca 1982 je Mestno gledališče ljubljansko gostovalo v Hrastniku in nastopilo v okviru abonmaja z delom: Razpotja.

Za 8. marec — dan žensk so nastopili dne 5. marca 1982 v gledališki dvorani Delavskega doma cicibani iz trboveljskih vzgojno-varstvenih zavodov. Na prireditvi so recitirali, peli in plesali.

Podobna proslava je bila tudi v Delavskem domu v Zagorju.

Koncerti

V soboto, 6. marca 1982 so v dvorani DPD Svoboda II. v Trbovljah imeli v gosteh pevke in pevce iz Križa pri Trstu. S celovečernim koncertom sta gostovala dekliški pevski zbor prosvetnega društva Vesna pod vodstvom Pije Cah in moški pevski zbor istega društva pod vodstvom zborovodje Frančka Žerjale. Oba zbora je povabil mešani pevski zbor Svobode II. Gostujoči pevci in pevke so se zelo uspelo predstavili z narodnimi in umetnimi pesmimi domačih in tujih avtorjev.

Dne 10. marca ob 17.30 je mešani pevski zbor Svobode II. pod vodstvom Helge Brinar v predavalnici Delavskega doma v Trbovljah nastopil z uvodnimi urah so odprli v avli De-

malim koncertom na občnem zboru Planinskega društva Trbovlje.

Likovne razstave

Dne 5. marca t.l. je v dopoldanskih urah likovna sekcija RELIK odprla v družbenih prostorih DO Termoelektrarna Trbovlje kolektivno razstavo del svojih članov in članic. Razstavili so 21 del v olju, akvarelu, pastelu, risbi in tušu ter pet skulptur v lesu, steklu, železu in mozaiku. Razstava je bila odprta 10 dni. Ob otvoritvi je nastopil v počastitev dneva žensk, v sodelovanju s sindikalno organizacijo TET, mladinski pevski zbor Trbovlje pod vodstvom Ide Virt.

Istega dne 10. marca 1982 je bila ob 16.30 otvoritev samostojne likovne razstave slikarke, članice RELIK-a, Franje Grčar v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu. Razstavljala je 33 del v tušu, akvarelu in temperi. Ob otvoritvi je spregovorila nekaj besed v počastitev dneva žensk Anica Kužnik kot predstavnica kulturne skupnosti Trbovlje. V kulturnem delu programa sta sodelovala moški pevski zbor Zarja Svobode Center pod vodstvom Riharda Majcna in recitatorka Alja Štojs iz gledališča Svoboda — Center. Razstavo je pripravil galerijski svet pri odboru za likovno dejavnost ZKO Trbovlje.

Ob dnevu žensk so 5. marca t.l. v avli Delavskega doma v Zagorju razstavljale zagorske delavke in druge ženske svoja ročna dela. Odprta je bila 10 dni.

Ob dnevu žensk je kolektiv knjižnice Toneta Seliškarja v Trbovljah pripravil razstavo ročnih del članic kolektiva. Razstavljajo gobeline, tapiserije in makrameje. Razstava bo odprta do konca marca t.l.

Dne 9. marca 1982 v večer-

lavskega doma v Zagorju likovno razstavo del akademskega slikarja Slavka Koresa iz Maribora. Razstavo je pripravila slikarska kolonija Izlake — Zagorje v okviru predkongresnih aktivnosti. Ob otvoritvi je sodeloval dekliški oktet Vesna in recitatorji. Odprta je 10 dni, vsak dan od 16. ure dalje.

V ponedeljek, 22. marca 1982 so ob 18. uri v likovni galeriji Trbovlje odprli likovno razstavo na temo: Slovenska ekspresionistična grafika. Pripravil jo je gledališki svet pri odboru za likovno dejavnost ZKO Trbovlje s sodelovanjem Moderne galerije iz Ljubljane. Razstavljenih je 23 grafik Božidarja Jakca, Vena Piloni, Toneta Kralja in Mihe Maleša. Razstava bo odprta do 11. aprila t.l. v počastitev kongresa ZKS. Ob otvoritvi je podala strokovno obrazložitev kustosinja Breda Misja, v kulturnem delu programa pa je sodelovala glasbena šola Trbovlje.

Predavanja

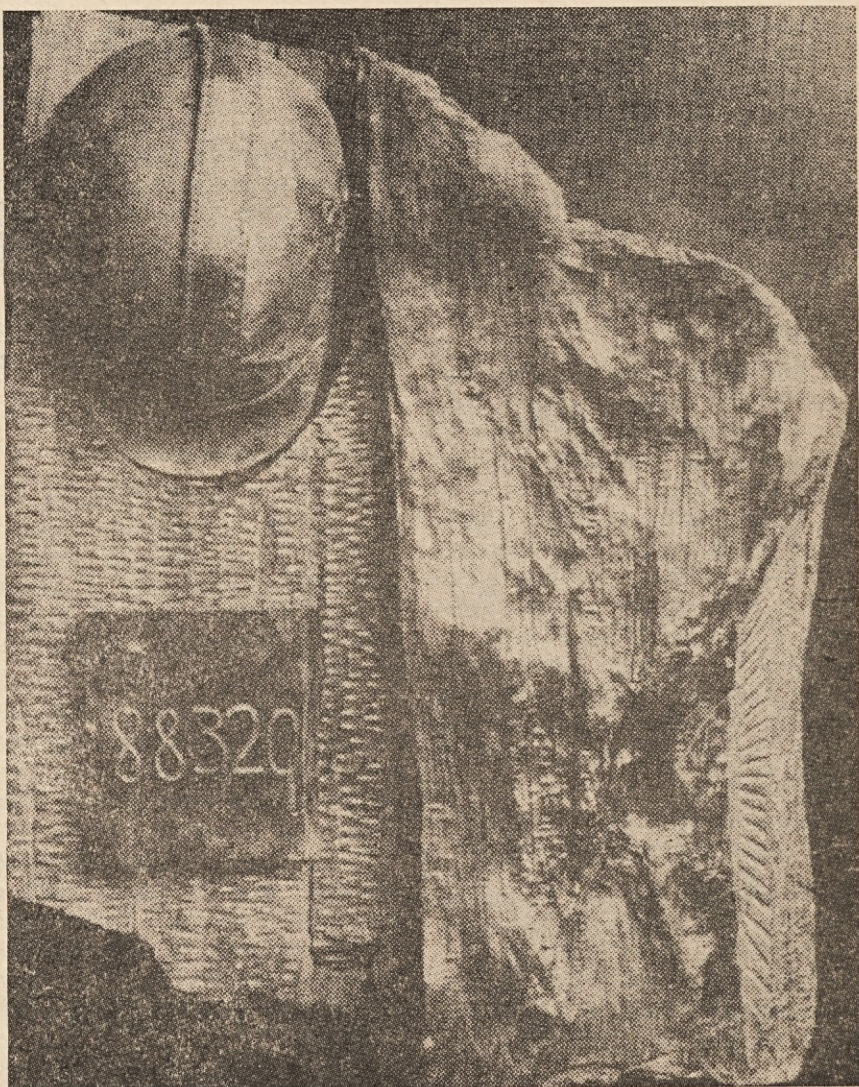
V torek, 16. marca ob 18. uri je Planinsko društvo Trbovlje pripravilo v predavalnici Delavskega doma Trbovlje predavanje svojega člana Matevža Lenarčiča na temo: Po Ceylonu in Nepal, s prikazovanjem barvnih diapozitivov; dne 10. marca pa predavanje Bojana Pajka o alpinističnih vzponih domačih alpinistov.

To društvo je organiziralo v torek, 23. marca ob 18. uri tudi predavanje vodilnega slovenskega alpinista Staneta Belaka-Sraufa, o uspehih slovenskih alpinistov v letu 1981, ko so premagali doslej še neosvojeno južno steno osematisočaka Daulagirija. Prikazoval je številne barvne diapozitive.

Po vsej verjetnosti je bilo kulturnih prireditev še več bodisi v revirskih občinah kakor tudi na področju Črnomlja in Krškega.

Morda nam bo uspelo kdaj pripraviti celovitejši pregled kulturnih prireditev.

Zadnje tedne imajo tudi kulturna društva svoje občne zbo-

Stojan Batič: Moj dokument, lignit, 1965, Batičev salon Trbovlje

re oz. letne konference, na katerih polagajo obračun opravljenega dela za naslednje obdobje. Morda bomo lahko v

naslednji številki na kratko predstavili tudi delo teh društev v preteklem obdobju.

T. L.

Mihael Gosak

Rad imam...

Rad imam vas
hribi sivi,

rad imam te
sivi svod,

rad imam te
rudnik črni,

rad imam te
črni prod.

50 let športnega društva Kisovec

V počastitev 50-letnice ŠD Kisovec bodo pričeli 15. 4. 1982 v okviru praznovanja krajevne skupnosti s turnirjem v malem nogometu, na katerem bodo sodelovale ekipe delovnih organizacij in krajanov krajevne skupnosti ter RŠC.

Osrednja prireditev bo v soboto, 22. maja:

15—15.30 — promenadni koncert Delavskega pihalnega orkestra Zagorje,

15.45—16. ure — povorka vseh ekip nagometnega kluba Svoboda,
16.—17. ure — pozdravni nagovor predsednika ŠD, slavnostni govor, podelitev odlikovanj in priznanj, kulturni program in simbolični pričetek gradnje športnega doma;

17.45 do 19. ure finalna tekma, nato bo družabno srečanje na igrišču.

Dne 23. maja bo propagandna tekma dveh znanih nogometnih moštev I. oz. II. zvezne nogometne lige.

Del rudarskega naselja v Šuštarjevi koloniji (spredaj); v bližini teh dotrajanih stanovanjskih hiš bo postavljen nov samski dom za prihajajoče rudarje. Kdaj ga bomo pričeli graditi pa bo odvisno od razpoložljivega denarja.

Foto: A. Bregant

Kategorizirani in

PERSPEKTIVNI ŠPORTNIKI IZ
NAŠIH KRAJEV

Zveza telesnokulturnih organizacij Slovenije je februarja letos objavila v posebnem biltenu pregled kategoriziranih in perspektivnih športnikov iz SR Slovenije za l. 1981 (brez zimskih športnih panog).

Med temi športniki so v pregledu zajeti tudi športniki iz krajev, na katerih območju deluje naš kombinat. In ker je v vsakem članu kolektiva kombinata tudi nekaj športnika ali vsaj ljubitelja športa, smo se odločili, da objavimo imena naših sodelavcev in občanov, ki so dosegli pomembnejše uspehe v posameznih športnih panogah.

A) Kategorizirani športniki

1) Alpinizem

— zvezni razred

Lenarčič Matevž

AO Plan. društvo Trbovlje

2) Kajak — kanu

— zvezni razred

Kauzer Peter

Brod. dr. Hrastnik

3) Karate

— zvezni razred (podaljšuje)

Romih Zdravko

Kar. Klub Trbovlje

4) Namizni tenis

— mednarodni razred

(podaljšuje)

Ojsteršek Andreja

NTK Kemičar, Hrastnik

5) Plavanje

— mednarodni razred

Novak Boris

(podaljšuje)

Plav. klub Rudar, Trbovlje

Hanžekovič Lado

Plav. klub Rudar, Trbovlje

— zvezni razred

Alauf Darja

Plav. klub Rudar, Trbovlje

6) Strelstvo

— zvezni razred

Kajtna Roman

SD Zagorje ob Savi

Rešetar Franc

SD Rudnik, Hrastnik

Korbar Ervin

SD Al. Hohkraud, Trbovlje

B) Perspektivni športniki

1) Brodarstvo

— Kajak — kanu

— I. razred

Delič Drago

Brod. dr. Hrastnik

2) Gimnastika

— I. razred

Vodeb Roman

Partizan, Trbovlje

— II. razred

Guček Andrej

Partizan, Trbovlje

3) Karate

— I. razred

Kokotec Irena

KK Nuklearna, Krško

Pavlin Franja

KK Nuklearna, Krško

Pislak Sonja

KK Nuklearna, Krško

4) Kegljanje

— II. razred

Hribar Bojan

KK, Zagorje

5) Namizni tenis

— I. razred

Ojsteršek Vesna

NTK Kemičar, Hrastnik

Zalaznik Jernej

NTK Kemičar, Hrastnik

6) Nogomet

— II. razred

Brovski Anton

NK Rudar, Trbovlje

Žlak Janez

NK Rudar, Trbovlje

Borštnar Albin

NK Proletarec, Zagorje

7) Plavanje

— I. razred

Burja Urša

PK Rudar, Trbovlje

Urankar Nataša

PK Rudar, Trbovlje

Jelen Vesna

PK Celuloza, Krško

— II. razred

Zupančič Peter

PK Rudar, Trbovlje

Ahac Jana

PK Rudar, Trbovlje

Pusovnik Karmen

PK Rudar, Trbovlje

Po občinah je število kategoriziranih in perspektivnih športnikov za l. 1982 naslednje:

— Občina Hrastnik	6
— Občina Krško	4
— Občina Trbovlje	15
— Občina Zagorje	3
Skupaj	28

V Sloveniji je skupno število le-teh 1017. Ponekod bodo nastali manjši popravki po končani zimski sezoni 1981/1982.

PLAKETE MRAVLJICE IN KAMPELJCA 81 SO PODELJENE

Dne 17. februarja letos je bila v domu DPO v Trbovljah seja odborov za šport in rekreacijo pri občinskem svetu Zveze sindikatov Slovenije in Komisije za rekreacijo pri SITKS, animatorjev športne rekreacije v delovnih kolektivih in drugih.

Na tej seji so podelili:

— prehodni pokal za množičnost Komunalni obrtni dejavnosti — KOP, TOZD Komunalna dejavnost Trbovlje;

— diplomu za drugo mesto je prejela osnovna organizacija sindikata TGA Kidričevo — TOZD Ljarna, Trbovlje in za tretje mesto Strojna tovarna Trbovlje — TOZD Izobraževalni center;

— plakete Mravljice in Kampejca 81 pa so prejeli: Irena Brčon, Ana Knez, Heda Bevc, Stane Grmšek, Avgust Laznik, Jani Kravogel, Franc Markelj, Oto Virt, Pavle Kreže, Dušan Zelenšek, Drago Kodrič, Srečko Drugovič in Anton Valant. Čestitamo!

DESETA obletnica društva invalidov Hrastnik

Društvo invalidov Hrastnik praznuje letos 10 let svojega obstoja. Prehojena pot ni bila lahka, kajti društvo je bilo potrebno organizacijsko usposobiti, kar je tudi uspelo. Sedaj imamo aktive invalidov

po večjih organizacijah ZD in poverjeništvu na celotnem območju občine Hrastnik. Da smo delali uspešno, potrjuje tudi dejstvo, da imamo 484 članov, od tega 85 članov I. kategorije invalidnosti, 64 članov II. kategorije, 261 članov III. kategorije ter ostalih 74 članov.

Na občnem zboru smo sprejeli nekatere pomembne sklepe:

— o skrbi društva za zaposlovanje invalidne mladine in ostalih;

— o tem, da v občini utrdimo naša poverjeništvu ter tako dobimo pregled nad stanjem invalidov;

— v vseh organizacijah združena dela menimo, da je potrebno organizirati aktive invalidov oz. jih vzpodbujati k boljšemu in aktivnejšemu delu;

— socialne službe OZD naj boljše skrbe za ustrezna delovna mesta ter za izboljšanje pogojev dela v podjetjih.

Pomagali bomo tudi pri organiziranju rekreacije skupno s športnim društvom »Invalid« Hrastnik, organizirali izlete itd.

Društvo bo organiziralo ob 10-letnici obstoja srečanje invalidov Zasavja in Posavja, ki bo ob hrastniškem občinskem prazniku 3. julija. Na tem srečanju se bodo invalidi lahko o svojem počutju, problemih in predlogih za nadaljnje delo kaj več pogovorili.

Karl Gračnar

ZAHVALA

Ob boleči, nenadomestljivi in prerani izgubi našega dragega sina, brata, svaka, strica, bratranca in nečaka

IVANA VELIGOVŠKA

izrekamo najglobljo zahvalo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znanecem, vsem občanom, kolegom ter sodelavcem za pomoč v težkih dneh, darovalcem vencev in cvetja, vsem tistim, ki so nam izrekli sožalja in z nami sočustvovali. Posebno hvalo pa še sodelavcem SOZD REK EK, TOZD PREMOGOVNIK HRASTNIK, OOS TOZD PREMOGOVNIK HRASTNIK, sodelavcem I. tretjine brigade 70, rudarski godbi Hrastnik ter govorniku Alojzu HAFNERJU za poslovilne besede.

Vsi njegovi

Rударstvo in energetika doma in po svetu

RUDARSTVO IN ENERGETIKA
DOMA IN PO SVETU
IBARSKI RUDNIKI — VEČ
ČRNEGA PREMOGA

Ibarski rudniki predvidevajo, da bodo letos nakopali 122.000 ton črnega premoga, kar je 29.000 ton več od preteklega leta. Največjo proizvodnjo predvidevajo v jami Ušče; kmalu pa bo začela obratovati jama Jarandol z eksploatacijo novih nahajališč premoga. Največji kupec premoga tega rudnika je tovar-

na papirja in celuloze iz Čačka. Koncem tega srednjeročnega obdobja nameravajo povečati proizvodnjo premoga na preko 200.000 ton letno. V teku je priprava dokumentacije in zbiranje sredstev.

EGS LANI MANJ PREMOGA
KOT PREDLANI

Proizvodnja črnega premoga v Evropski gospodarski skupnosti je bila lani z 245,6 milijona ton nekoliko manjša kot leta 1980, ko je

znašala 247,2 milijona ton. Uvoz iz tretjih držav se je po več letih zmanjšal za približno 5 odstotkov na 70,8 milijona ton. Zahodnonemški in britanski izvoz premoga v tretje države pa se je lani precej povečal. Med štirimi državami, ki v EGS pridobivajo premog, je proizvodnjo povečala ZR Nemčija za 1,1 odstotka, Francija pa za 2,5 odstotka. Belgija in Velika Britanija sta proizvodnjo zmanjšali, in sicer za 3 oziroma 2,3 odstotka.

LAŠKO — ŠE JE PREMOG POD ZEMLJO

S sredstvi raziskovalne skupnosti Slovenije in z lastnim denarjem ter strokovno pomočjo REK EK-RGD tečejo v rudniku premoga Laško raziskave o zalogah premoga. Po izkopu vpadnega rova in 60 m prečnega rova so 30 m pod glavnim rovom naleteli na desetmetrski sloj izredno dobrega premoga. Raziskovalna dela bodo tekla še naprej in tako bistveno večji izkop premoga v rudniku Laško, kjer cenijo zaloge premoga na 420.000 ton, še ne bo mogoč kar takoj. Vendar pa raziskava napoveduje, da bo moč potem, ko bodo zaključena vsa dela raziskav, nakopati prihodnjih 8 do 10 let 40 do 65 tisoč ton premoga letno.

TERMoeLEKTRARNA KOSOVO B DO KONCA LETA

Oba agregata termoelektrarne Kosovo B z močjo 678 MW bosta končana do konca leta. Čeprav dela potekajo intenzivno, pa kljub temu ne bodo mogli nadoknaditi zamujenega. Z dokončno zgraditvijo kasnije že sedaj leto in pol. Z deli so pričeli že leta 1977 in so računali, da bo celotna investicija veljala 8 milijard dinarjev. Zaradi velikih zamud te gradnje pa se bo investicija verjetno podvojila glede stroškov za gradnjo in opremo. Prvi agregat bo pričel predvidoma z delom sredi leta, drugi pa konec leta. Vsaka nadaljnja kasnitev pri izgradnji tega objekta bo imela dvojne posledice, in sicer v nadaljnjem pomanjkanju električne energije in v bistvenem prekoračevanju stroškov za izgradnjo.

Metod Lavrini:

Zadnja cigareta pred odhodom na delo v jami se prileže, tuš, 1982

KITAJSKA — PROIZVODNJA PREMOGA PRESEGA NAČRTE

Proizvodnja premoga na Kitajskem je januarja letos presegala planirano za 7,6 odstotka. Glede na ta rezultat bi lahko letošnja proizvodnja premoga presegla 600 milijonov metrskih ton, kolikor je znašala lani.

Če naj bi se razvijala v skladu z gospodarskim razvojem države, bi se morala proizvodnja premoga povečati za 20 milijonov ton letno. Glede na to imajo v načrtu povečanje mehanizacije, rekonstrukcijo starih rudnikov in boljše izkoriščanje tujih investicij. Predvidevajo tudi graditev cevovodov za transport premoga, glede mehanizacije pa se že dogovarjajo z evropskimi

in ameriški družbami, ki se zanimajo za izkoriščanje kitajskih zalog premoga.

GRADNJA HE DJERDAP II

Od decembra 1977, ko so pričeli z deli na izgradnji hidroelektrarne Djerdap II na reki Donavi, potekajo dela vzporedno na obeh straneh reke. Romuni imajo pri gradnji svojega dela rahlo prednost, medtem ko na jugoslovanski strani omogočajo normalen promet po Donavi in urejajo okolice. Romuni so pričeli z montažo prvega agregata za eno od osmih turbin z zmogljivostjo po 28 MW. Začeli so tudi z montažo zatvornice na brani. Po sedanjih ocenah naj bi hidroelektrarna

pričela proizvajati električno energijo koncem leta 1983. Oba sistema bosta dajala letno po 1,2 milijarde KWh električne energije.

Nova hidroelektrarna Djerdap II leži okoli 88 km vzhodno od HE Djerdap I. Le-ta ima 4-krat večjo zmogljivost kot pa HE Djerdap II. Na jugoslovanski strani bo zaradi nove hidroelektrarne potopljeno mesto Brza Palanka in še nekaj drugih vasi.

OGREVANJE BEOGRADA PO CEVOVODU

Glavno mesto naše države Beograd bodo po vsej verjetnosti v naslednjih 1. ogrevali daljinsko. Na ta projekt se v Beogradu že pripravljajo. Projekt žanje odobravanje tako strokovnjakov, kakor tudi gospodarstvenikov pa tudi občanov. V prvih načrtih je bilo predvideno, da bodo toploto dobavljali iz termoelektrarne Obrenovac A, sedaj pa so pričeli razmišljati o drugih možnostih, med katerimi je najpomembnejša zgraditev novega termoelektranskega objekta v Makišu. Obeh predlogov podrobneje še niso obravnavali, ker še ni rešeno najpomembnejše vprašanje, to je vprašanje financiranja. Če bi ogrevali Beograd iz TE Obrenovac A, bi le-ta izgubila do 250 MW svoje moči, kar bi imelo več posledic. Z druge strani pa bi zgraditev nove termoelektrarne v Makišu, ki bi stala na pol poti, po nekaterih ocenah lahko ogrozila podzemeljska voda. Prav na tej lokaciji namreč stoji precej vodnjakov, iz katerih se Beograd oskrbuje s pitno vodo. Kako se bodo dokončno odločili, ni znano.

SESTANEK STROKOVNJAKOV ZA ENERGIJO

Skupina mednarodnih strokovnjakov za vprašanja energije se je sestala februarja t.l. v Abu Dabiju zaradi proučitve nekaterih svetovnih energetskih problemov. Skupina deluje pod naslovom »Skupina šestnajsterih«, ki se sestaja dvakrat letno zaradi izmenjave mnenj o raznih energetskih problemih, posebno še tistih, ki so vezani na nafto. Zato so na februarjem sestanku v prvi vrsti govorili o proizvodnji in cenah nafte, ki so se nekoliko znižale v zadnjem obdobju na svetov-

nem trgu, o alternativnih virih energije, industrijskem razvoju in investicijah.

SEDEMDESET MILIJARD ZA PREMGOVNIKE

Zvezni izvršni svet je potrdil osnutek družbenega dogovora o ukrepih za pospešitev odpiranja novih in modernizacijo obstoječih premogovnikov ter eksploatacijskih polj nafte in plina. Ta dogovor je sestavni del splošnih prizadevanj, da se podkrepí razvoj domačih virov energije. Podpisniki tega dogovora bodo republiške in pokrajinske skupščine, gospodarske zbornice in sindikat. Kakor določa osnutek dogovora, naj bi do leta 1985 zgradili nove zmogljivosti premogovnikov za okoli 32 milijonov ton premoga. Z modernizacijo in rekonstrukcijo premogovnikov bi tako dosegli 82 milijonov ton letno. V tem obdobju naj bi zagotovili pogoje, da bi v letu 1985 načrpali najmanj 5 milijonov ton nafte in 5 milijard m³ plina.

Da bi lahko dosegli te cilje, podpisniki ugotavljajo, da bi bilo potrebno zagotoviti okoli 70 milijard din za premogovnike in okoli 85 milijard dinarjev za eksploatacijska polja nafte in plina. Cene veljajo od leta 1980. Samoupravne organizacije in družbeno-politične skupnosti bodo morale sprejeti in izvesti konkretne obveznosti.

Podpisniki predlagajo v okviru tega dogovora, da bi po 5 % cene premoga odvajali oz. združevali za združevanje novih in modernizacijo obstoječih premogovnikov. Določene prednosti naj bi uživali tudi pri ugodnejših pogojih kreditiranja. Združevanje dela in sredstev naj bi potekalo v smeri zagotavljanja sredstev za investicije. Z ekonomskimi odnosi naj bi vzpodbudili domačo strojegradnjo, da bi zagotovila potrebno opremo za rudarstvo. Tudi carinske olajšave naj bi omogočale uvoz najnujnejše opreme. Republiški in pokrajinski sindikati so dolžni, da čimprej sprejmejo stališča, na podlagi katerih bi zagotovili razširitev pravic rudarjev v zvezi z beneficirano delovno dobo in omejitvijo nedeljskega dela. Prav tako naj bi z ustrezno politiko nagrajevanja stimularili delo na najtežjih delovnih mestih.

»ABID LOLIČ« ODPIRA NOVO JAMO

Rudnik rjavega premoga »Abid Lolič« v Bjeli pri Travniku načrtuje odpiranje nove jame, iz katere bi letno pridobili po 250.000 ton premoga v naslednjih 50 letih. Rjavi premog iz tega premogovnika ima 4.450 kalorij. Le-tega je možno brez uvoza vezivnega materiala briketirati. Skupna vlaganja v odpiranje nove jame cenijo na 600 milijonov din. Do leta 1985, ko bo pričela jama obratovati, bodo izdelali 1.150 m prog, od tega 400 m že letos. Letos bodo v tem premogovniku po načrtu nakopali 184.000 ton premoga, zadnja leta pa so rekonstruirali in modernizirali obstoječe jame, tako da so proizvodnjo podvojili.

VEČ ŠOTE IZ BOSNE

Zadnjih pet let je delovna organizacija Ždralovac iz Bosanskega Grahova dobavila tržišču nad 400 000 m³ šote. Kolektiv je na najboljši poti, da kmalu letno proizvodnjo poveča za 50 %, t.j. od sedanjih 80.000 na 120.000 m³ šote. Ta delovna organizacija dobavlja v glavnem vso pridobljeno količino šote ki jo uporabljajo kmetijske organizacije doma in v tujini za izboljšavo zemlje v vrtnarstvu, poljedelstvu itd.

REDUKCIJA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Sredi februarja t.l. je zasedal izvršni odbor skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva. Na seji so ugotovili, da za porabnike električne energije ni ohrabrujočih vesti. Če bo suša trajala še dalj časa, zima pa ne bo popustila, zavaljo česar ni mogoče povsod zadovoljiti koristnikov s potrebnimi količinami premoga in kurilnega olja, se bo cela država znašla pred ostrimi redukcijami. Dnevna porabe električne energije se giblje od 190 do 195 kWh dnevno, pri čemer niso vštete omejitve v nekaterih republikah in pokrajinah. Prilike so sedaj enake tistim iz novembra 1981, ko je zavlada elektroenergetska napetost. Najslabša je situacija v Makedoniji Črni gori, Hrvatski ter Bosni in Hercegovini, čeprav električne ener-

gije tudi v Srbiji in Sloveniji ni dovolj. Naj za primer navedemo, da hidroelektrarne proizvedejo le okoli 40 do 45 % kWh od predvidenega. Tudi zima brez snega povzroča težave, ker se v spomladanskem letnem času ne bo imelo kaj topiti. Majhne količine snega v planinskem in gorskem svetu so razmeroma skromen rezervoar vode, zato so reke in potoki že sedaj plitki z majhnimi pretoki. Termoelektrarne na premog so še nadalje glavni opornik v proizvodnji električne energije, čeprav ponekod primanjkuje tudi tega goriva. Dnevno proizvedejo od 85 do 90 milijonov kWh. Termoelektrarne na tekoča goriva manj obratujejo zaradi pomanjkanja mazuta. Prilike se bodo izboljšale po obilnejšem deževju in zagotavljanju potrebnih količin premoga in mazuta. To velja seveda za najkrajše razdobje. Gledano dolgoročno pa je treba takoj začeti vlagati v premogovnike in graditi elektrarne. V naslednjih mesecih bo treba marsikod spremeniti načrt remonta termoelektrarn, da bi po eni strani zagotovili potrebne količine električne energije, po drugi strani pa izkoristili razpoložljive količine premoga. S situacijo so seznanili Zvezni izvršni svet ter republike in pokrajine. Z električno energijo varčujejo povsod v državi. V BiH so zmanjšali dnevno porabo za 10 %, obstaja pa možnost, da jo bodo še bolj, če se situacija ne bo izboljšala.

Enak primer je tudi na Hrvaškem ter v Črni gori, kjer rigorozno omejujejo porabo energije. V Makedoniji pa elektroenergetska situacija nikoli ni bila tako kritična kot koncem februarja in v začetku marca t.l. Električnega toka niso imeli niti po peti stopnji redukcije, ki jo uporabljajo od novembra lani. Dobave porabnikom so zmanjšali od 23 do 50 %. Makedonija proizvede iz lastnih virov nekaj manj kot polovico potrebne električne energije. Svoje potrebe pokriva z dobavami iz Srbije in Kosova.

RUDARJI TEKMUJEJO

V vseh jamah moravsko-resavskih premogovnikov Rembas v Resavici marca in aprila letos organizirajo

delovna tekmovanja. Na ta način nameravajo rudarji Rembasa v letu partijskih kongresov prispevati k stabilizaciji in preseči načrtovani izkop (580 tisoč ton) premoga.

Pobudo svojega sindikata bo Rembas preko poslovne skupnosti proizvajalcev premoga v jamskem kopu predložil tudi ostalim članicam skupnosti iz SR Srbije, pri čemer gre za deset premogovnikov z več kot 7000 rudarji.

V SRBIJI SO RAZDELILI SREDSTVA

Izvršni odbor in skupščina poslovne skupnosti premogovnikov z jamskim kopom ožje Srbije so koncem februarja sprejeli predlog razdelitve nevratljivih sredstev, katere jim je dodelila SR Srbija. Po zakonu iz prejšnjega leta je predvideno, da se od leta 1981—85 iz cene plinskega olja izloči 24 par za premogovnike. Od tega bi 20 par namenili za razvoj, 4 pare pa za beneficirane obresti. Po ustvarjenem prihodku preteklega leta računajo, da bi v vsem srednjeročnem razdobju na ta način zbrali 894 milijonov dinarjev, od tega za razvoj 751 milijonov.

Komisija, ki so jo tvorili predstavniki premogovnikov in republiških organov je pripravila razdelitev teh sredstev na podlagi investicijskih programov. Sredstva so razdelili na trinajst investorjev. Dodelitev sredstev pa je povezana z dokazili, da so investitorji zagotovili tudi ostala sredstva za investicije. Če tega ne bodo naredili, ne bodo mogli koristiti nevratljivih sredstev. Premogovniki so predlog komisije v glavnem podprli, čeprav z določenimi pripombami, ki so se nanašale na dinamiko prelivanja sredstev in dinamiko koriščenja sredstev. Logično pa je, da je dinamika razpolaganja odvisna od dinamike prelivanja sredstev. Malo pa je verjetno, da bi premogovniki odstopali odobrena sredstva drugemu, ker so skoraj vsi v enakem položaju. Zelo težka pa je bila pripomba premogovnikov z jamskim kopom, da so sredstva iz tega vira dodelili REIK-u Kostolac za odpiranje bodočega rudnika »Poljana«, ki v družbenem dogovoru o razvoju energetike v SR Srbiji v tem sred-

njeročnem obdobju ni nikjer omenjen. Kjer bo stal rudnik »Poljana«, je še sedaj ledina in niso še rešeni vsi premoženjsko pravni odnosi. Republika sama je za to zainteresirana, ker bi iz rudnika pridobili letno 600.000 ton lignita. O sporu bo odločal republiški Izvršni svet SR Srbije.

BRIKETI IZ ODPADNEGA PREMOMA

Že pred dvajsetimi leti so v Titovih rudnikih Tuzla razpravljali o možnosti proizvodnje briketa iz premoga v tuzlanskem bazenu. Doslej na tem področju niso storili ničesar, sedaj pa je ideja o briketiranju drobnih vrst premoga zopet na površju v mnogih premogovnikih, na projektu pa dela tudi tuzlanski inštitut. Briketirnico namerava zgraditi rudnik Zenica, kjer so skupaj z madžarskimi strokovnjaki že poskusili izdelovanje visokokaloričnega briketa iz zeniškega premoga. Z enakim preiskujanjem pa se ubadajo tudi v premogovniku Djurdjevik in Banovičih. V Banovičih in Djurdjeviku so ugotovili, da bi uspešno izdelovali briket iz tako imenovanih odpadnih premogov oz. iz mulja v usedalnih bazenih na separacijah. Letno odteče iz separacije skupno v vodo okoli 200.000 ton drobnih vrst premoga v potoke in reke. In prav ta premog v bistvu odpadke, so preizkusili za proizvodnjo prvih poizkusnih količin briketa. Tudi te preizkuse so opravili na Madžarskem, kjer že več let proizvajajo briket iz tovrstnega odpadnega premoga. Odpadnemu drobnemu premogu so dali še manjše dodatke črnega premoga in bitumen kot vezno tkivo in na ta način dobili briket s pomembno kalorično vrednostjo. Ko bodo novi poizkusi potrdili kakovost in ekonomičnost novega proizvoda v Banovičih, bodo zgradili obrat za proizvodnjo briketov z zmogljivostjo 50.000 ton, za kar pa bo treba vložiti 145 milijonov din. Samo na rudniku Djurdjevik imajo trenutno na razpolago okoli 700.000 ton premogovega prahu, ki bi ga lahko v bodoče koristili za proizvodnjo briketov. Res je, da je kalorična vrednost nekoliko slabša, vendar pa je treba to koristnost premoga za izdelovanje briketov upoštevati.

BOSANSKI RUDARJI IZVAŽAJO PREMOG V AVSTRIJO

Premogovniki Bosne in Hercegovine bodo tudi letos nadaljevali z izvozom premoga v Avstrijo. Po nedavno tega sklenjenem dogovoru bodo letos izvozili v Avstrijo 611.000 ton premoga za skupno vrednost 513.900 šilingov. Premog za izvoz bodo nakopali: premogovnik Tito Banovići 261.000 ton, Djurdjević 221.000 ton, Zenica 100.000 ton in Dobrnja-Lukavac 30.000 ton. Polovico predvidenega deviznega prihodka je namenjenih za uvoz 100.000 ton pšenice za BiH, z devizami za drugo polovico izvoženih količin premoga pa bodo nabavili rezervne dele za uvožene rudarske stroje v premogovnikih BiH. Avstrijci bi po nekaterih informacijah radi uvozili milijon ton našega premoga.

KAKOVOST SPORAZUMEVANJA

Dne 17. marca t.l. bi morala skupščina splošnega združenja premogovnikov Jugoslavije sprejeti samoupravnostni sporazum o enakomernem oskrbovanju s premogom v letu 1982. To je obveznost, ki je bila naložena premogovnikom z letošnjo energetske bilanco. Nekaj dni pred sejo skupščine in pred sprejemanjem sporazuma pa še niso bile znane točne količine premoga, ki naj bi ga posamezne republike in pokrajine dobavljale druga drugi. Premogovniki namreč željenih podatkov niso poslali. Razlog za to je preprost. Z energetske bilanco je bilo namreč predvideno, da znašajo potrebe porabnikov okoli 58 milijonov ton, seveda s tem, da naj bi znašala proizvodnja premoga v letošnjem letu prav toliko. Na številnih sejah so predstavniki premogovnikov dokazovali, da je ta ocena previsoka in da bo znašala proizvodnja premoga v letošnjem letu v Jugoslaviji največ 55 milijonov ton. Zavrlo tega so nastale tudi težave okrog sporazumevanja. Sporazumu so dodali novo določilo, ki govori o enakomerni dobavi premoga, ki pa jo bo možno ustvariti le pod pogojem, da se pravočasno izpeljejo vsi ukrepi ekonomske politike, ki so predvideni po resoluciji, energetske bilanci in drugih aktih. V primeru, če teh ukrepov ne bo možno izvesti, bo le-

to povzročilo zmanjšanje proizvodnje premoga. S tem pa bo onemogočeno enakomerno oskrbovanje porabnikov premoga.

PROIZVODNJA PREMOMA V JUGOSLAVIJI SE ODDALJUJE OD BILANCE

Rezultati proizvodnje premoga v prvih dveh mesecih t.l. potrjujejo mnenje, da se predvidevanja iz energetske bilance najbrž ne bodo uresničila. V osnutku bilance je bilo sprva predvideno, da bi nakopali 60 milijonov ton premoga. Na pripombe premogovnikov pa so to količino zmanjšali na blizu 58 milijonov ton. To pomeni, da bi morali mesečno povprečno nakopati 4,8 milijonov ton. V januarju letos so nakopali 4,2, v februarju pa 4,3 milijona ton premoga. Februarska proizvodnja premoga je bila celo za en odstotek manjša kot proizvodnja v lanskem februarju. Proizvodnja v prvih dveh mesecih je za 8 % manjša od bilančnih računov. Tako ni nikakršnih izgledov, da bi letos proizvedli 58 milijonov ton premoga. Vzroki so številni in v glavnem poznani, t.j. pomanjkanje opreme in rezervnih delov, zahteve domačih proizvajalcev kablov in gume in drugega materiala za devizno soudeležbo. V splošnem združenju premogovnikov računajo na to, da bo možno letos doseči proizvodnjo premoga največ v višini 55 milijonov ton.

PORABA ELEKTRIČNE ENERGIJE LETA 2000

Že nekaj let se ukvarjamo s problemom, kako zagotoviti zadostne količine energije in zmanjšati odvisnost od uvoza. Na tem področju ni bilo dovolj storjenega, zato se je situacija celo poslabšala; največ glavo-bola pa povzroča jugoslovanskemu gospodarstvu uvoz nafte. Kadar govorimo o nadomestitvi uvoza energije, običajno mislimo na zamenjavo nafte s premogom. Premog je v tem pogledu res pomemben, ni pa edini. Naša država razpolaga s hidropotencialom, ki pa v tem trenutku ni dovolj izkoriščen. Nadomestitev uvoza energije pa je možno zagotoviti iz biomase z izkoriščanjem sončne in nuklearne energije.

Po podatkih skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva naj bi znašala poraba električne energije v naši državi leta 1985 skupno 85 milijard kWh; hidroelektrarne bodo proizvedle 29 milijard, nuklearna elektrarna 4 milijarde, termoelektrarne na mazut 12 milijard, ostane 40 milijard kWh naj bi proizvedle termoelektrarne na premog. Poraba električne energije v Jugoslaviji leta 2000 bo znašala predvidoma od 181 do 190 milijard kWh. Hidroelektrarne naj bi proizvedle 55 milijard, nuklearne 15 milijard, termoelektrarne na premog pa 120 milijard kWh električne energije. Preteklih dvajset let gradnja hidroelektrarn ni potekala po načrtu. Do leta 2000 bi morali podvojiti izgradnjo novih hidroelektrarn, da bi lahko skupno s termoelektrarnami pokrili potrebe po električni energiji. Trenutno se po porabi električne energije na prebivalca, t.j. 2300 kWh, nahaja naša država na spodnjem delu evropske lestvice pred Albanijo, Portugalsko in Turčijo. Stokla je nova nuklearna elektrarna v Krškem in v teku so priprave za zgraditev nuklearne elektrarne v Prevlaki blizu Zagreba z močjo 1000 MW. Z izgradnjo naj bi pričeli leta 1982, končali pa leta 1992, letno pa naj bi proizvedla 7 milijard kWh električne energije. Z izgradnjo nadaljnjih nuklearnih elektrarn v SR Srbiji, Vojvodini, Makedoniji ter Bosni in Hercegovini pa naj bi nadaljevali do leta 2000. Pridobivanje energije iz biomase pa je seveda za našo državo precej oddaljeno, poskušamo pa ujeti sem in tja sončne žarke za pridobivanje energije oz. ogrevanje. (tl)

V nekaj vrstah...

VLADO JANŽIČ V TRBOVLJAH

Dne 25. februarja letos se je mudil v Trbovljah izvršni sekretar predsedstva CK ZKJ Vlado Janžič. Sestal se je s člani medobčinskega sveta ZKS revirskih občin, komitejev ZKS Hrastnik, Trbovlje in Zagorje, predsedniki komisij za mednarodne odnose občinskih konferenc ZKS, predstavniki drugih družbenopolitičnih organizacij, občinskih skupščin in izvršnih svetov vseh treh občin. Vlado Janžič je govoril o aktualnih vprašanjih v svetu. Dejal je, da je mednarodni položaj zelo težak in zapleten. Govoril je tudi o odnosih v mednarodnem komunističnem gibanju in pozitivnih silah, ki se zavzemajo za mir in pravičnejše gospodarske odnose.

ZDRUŽEVANJE GRADBENIKOV V ZASAVJU

Razmeroma zelo dolgo se dogovarjajo gradbeniki iz revirskih občin o združitvi v enotno delovno organizacijo. V začetku marca letos so se na skupni seji delavskih svetov GIP Beton Zasavje, Zagorje in SGP Hrastnik, dogovorili za razpis referenduma o združitvi obeh gradbenih delovnih organizacij v enotno delovno organizacijo Splošna gradbena operativa Zagorje. Referendum je bil 25. marca t. l. Združevanje obeh dosedanjih delovnih organizacij gradbene operative pomeni prvo fazo načrtovane združitve in reorganizacije celotnega gradbeništva in industrije gradbenega materiala v okviru SOZD GIK Zasavje.

OBČINA KRŠKO — PRVI SKUPNI SAMOPRISPEVEK

V tem srednjeročnem obdobju nameravajo zgraditi v občini Krško nov šolski center in zdravstveni dom. Graditi nameravajo blizu stadiona Matije Gubca. Sredstev za načrtovane objekte ne bo dovolj, zato se je občinska konferenca SZDL Krško odločila, da prične z javno razpravo o uvedbi prvega samopriskevka na območju občine. Referen-

dum nameravajo organizirati še letos. Del tako zbranih sredstev naj bi namenili tudi potrebam krajevnih skupnosti za reševanje krajevnih potreb.

PRIZNANJA RAČUNOVODSKIM DELAVCEM

V začetku marca t. l. so v Trbovljah podelili zlate značke in priznanja nekaterim računovodskim delavcem. Podelila jih je Jugoslovanska zveza finančnih in računovodskih delavcev.

Priznanja in zlate značke so prejeli:

Milka Koncilja, Zlata Ikica, Mila Pukmajster, Tončka Koritnik, Anica Sladič, Jože Lapornik in naša dolgoletna in uspešna sodelavka Ivica Cerinšek, knjigovodkinja v DO RGD — TOZD Gramat, ki je odšla nedavno tega v pokoj.

Čestitamo!

PRIZNANJA TRBOVELJSKIM INOVATORJEM

V začetku marca t. l. je občinska raziskovalna skupnost Trbovlje podelila in nagradila inovatorje iz trboveljskih organizacij združenega dela za dosežene tehnične izboljšave, izume, inovacije in raziskovalne dosežke v l. 1981.

Tri nagrade so prejeli:

— Janez Levec, VK ključavničar iz KOP Trbovlje;

— Karel Pevec, VKV ključavničar iz STT Trbovlje;

— Martin Pavlin, elektrotehnik iz tovarne polprevodnikov Iskra, Trbovlje.

Dve nagradi sta prejela:

— Stane Mlinar, iz KOP Trbovlje;

— Ivan Močilar, VK ključavničar iz REK EK.

Nagrade je dobilo tudi šest učencev za napisane naloge na temo: Pomen raziskovalne in inovacijske dejavnosti za nadaljnji razvoj našega socialističnega samoupravnega sistema oz. Moj izum. Za letošnje leto je ta raziskovalna skupnost že razpisala nagrade in priznanja za dosežke s tega področja v letu 1982.

TUDI V ČRNOMLJU PLAKETE

Ob občinskem prazniku občine Črnomelj, ki so ga praznovali pred dobrim mesecem dni, so podelili pet najvišjih priznanj te občine — občinsko plaketo za posebne zasluge za razvoj občine.

Prejeli so jih:

— Ivan Tavčar;

— Janez Vitkovič iz DO GOK;

— DO BELT;

— stalni odbor za jurjevanje.

Priznanja so podelili na slavnostni seji občinske skupščine.

NA DOLU NOVI AMBULANTNI PROSTORI

Na Dolu je že nekaj časa v gradnji drugi del poslovno-stanovanjskega objekta. V zgradbi bosta poleg stanovanj tudi dve ambulanti — splošna in zobna.

SedANJI prostori ambulante na Dolu so neprimerni. Pokrivajo pa kar precejšnje območje: Dol, Kal, Kovk, Kopitnik, Gore in Turje. Z novima ambulantama se bodo delovni in drugi pogoji zelo izboljšali.

OSKRBA S KRUHOM BO BOLJŠA

V drugi polovici februarja letos so opravili večji remont pekarskih oz. krušnih peči v pekarni v Trbovljah, ki stoji poleg tovarne ISKRA v Gaberskem. Med tem časom so kruh vozili v Trbovlje iz pekarn v Ljubljani in Kamniku.

Za remont krušnih peči so se odločili po enajstih letih neprekinjenega obratovanja zaradi dotrajanoosti.

V okviru predvidenih del so nabavili nove peči iz Termotehnike in s temi povečali zmogljivost za 600 kg na uro. S postavitvijo novih peči je dana možnost, da pečejo več vrst kruha; že doslej so ga pekli 25 vrst. Peki obljublajo, da se bo izboljšala tudi kakovost kruha. Stroški obnove pekarne so znašali preko 500 milijonov starih dinarjev.

USTANOVLJENO JE DRUŠTVO DIABETIKOV

Dne 25. februarja 1982 so ustanovili v Trbovljah samostojno društvo diabetikov. Svoj ustanovni občni zbor so imeli v prostorih krajevne

skupnosti Center na Trgu revolucije. Doslej so bili trboveljski diabetiki včlanjeni v podobno društvo zasavskih revirjev. Računajo, da se bodo z novo organizacijo prej približali svojemu članstvu in s tem doprinesli tudi večje praktične koristi.

DELEGATSKI POROČEVALEC TUDI V ZAGORJU

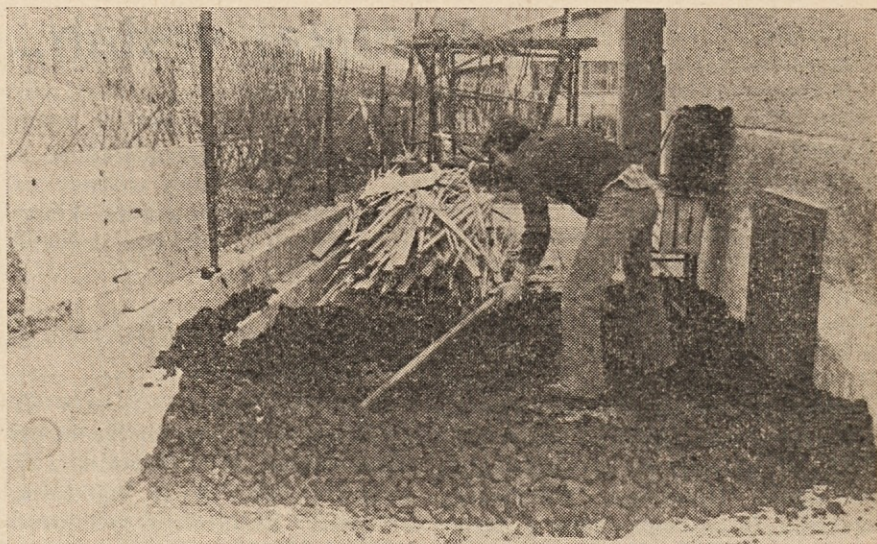
Občinska skupščina Trbovlje je preteklo leto pričela izdajati svoj Delegatski poročevalec. Letos pa se je pridružila tudi občina Zagorje. Izšla je že nova številka z naslovom: Obveščanje in odločanje. Izhaja kot priloga občinskega glasila Občinski poročevalec. V prilogi-Delegatskem poročevalcu je v glavnem objavljeno gradivo za sejo občinske skupščine.

KRAJEVNA SKUPNOST ČEČE JE DELOVNA

Krajevna skupnost Čeče je najmanjša krajevna skupnost v Trbovljah. V štirih zaselkih je 16 kmetij, ki se preživljajo z dohodkom iz zemlje. Precej krajanov pa je tudi zaposlenih bodisi v Trbovljah ali Hrastniku. Znano je uspešno prostovoljno delo krajanov. Razširili so vaški vodovod in adaptirali gasilski dom. Letos imajo v načrtu zgraditev telefonskega omrežja pod parolo »telefon v vsak dom«. Glavni delež bodo prispevali krajanji sami bodisi z delom ali z materialom in prispevki. Njihova največja, pa tudi uredniška želja je, da bi cesto Trbovlje-Čeče čimprej asfaltirali. Krajanji smatrajo, da so Čeče postale tako ozko povezane s Trbovljami, da bo treba k temu čimprej pristopiti. Naselje se čedalje bolj širi in dobra cestna povezava je eden predpogojev za dobro oz. vzajemno sodelovanje na vseh ravneh.

NOV OBRAT DRUŽBENE PREHRANE V HRASTNIKU IMA TEŽAVE

Pred dobrim letom dni so v Hrastniku na Logu odprli nov obrat družbene prehrane, ki ga je zgradilo gostinsko podjetje Jelka - SOZD Mercator. Ko je obrat pričel obratovati, so nekatere delovne organizacije iz Hrastnika opustile svoje

Zdenko Knez spravlja premog za ogrevanje v kletne prostore. Zime namreč še ni konec.

Foto: A. Bregant

menze, tako tudi TOZD-i DO ZPT na področju Hrastnika. Ni pa se priključila novemu obratu osnovna šola Hrastnik, čeravno je bilo to predvideno. Zmogljivost je zavoljo tega izkoriščena le 60 %. Mesečno pripravijo okoli 50.000 toplih obrokov hrane. Cene pa so razmeroma višje, kot so bile svoječasn v menzah delovnih organizacij. Zato je precej abonmentov opustilo svoj abonma v novem obratu in si pripravljajo hrano deloma sami, nekateri pa se prehranjujejo privatno ali pa živijo ob mrzlih obrokih. Pozdraviti je treba pobudo tega obrata za pripravo in uvedbo toplega obroka — malice na deloviščih v jamah zasavskih premogovnikov. Anketa med rudarji je pokazala, da so se poskusne tople malice v jamah v Trbovljah in Zagorju obnesle in smatrajo akcijo za uspešno, anketiranci po Hrastniku pa niso bili tako navdušeni nad novostjo. Potrebno se bo vsekakor še dogovarjati in najti najustreznejšo rešitev, predvsem v pogledu prevoza toplih obrokov na delovišče v ustrezni embalaži.

POMANJKANJE PITNE VODE

Že nekaj časa smo v Trbovljah pričeli občasnimi redukcijami pitne vode. Teh redukcij so posebej deležni na nekaterih izpostavljenih točkah, kjer pitne vode največkrat ni. Zaradi manjših padavin v zimskem

času se zmanjšujejo seveda tudi izviri pitne vode. Namesto normalnih 90 l/s vode je bilo v začetku marca v Trbovljah le 73 l/s, zato je komunalna Trbovlje uvedla redukcijo tretje stopnje. To se pozna predvsem ponoči, pa tudi čez dan. V primeru, če ne bo padavin, bo treba sprejeti še nadaljnje omejitve. Poseben problem so števeci za merjenje porabe pitne vode. Predstavniki TOZD Komunalne dejavnosti pri DO Komunalno obrtno podjetje Trbovlje posredno priznavajo, da nastopa v času suše problem odčitavanja števecv. Števeci namreč kažejo porabo vode tudi kadar vode ni in nihajoča voda potiska zrak skozi števec. To je poseben problem, ki ga bo treba na kakršenkoli način rešiti. Predvsem so v tem pogledu prizadeti prebivalci v višje ležečih naseljih.

KOP Trbovlje oz. prejšnje Komunalna si že dolga leta prizadevajo skupno s stanovanjsko komunalno skupnostjo, delovnimi organizacijami in občinsko skupščino, da bi oskrbo s pitno vodo kar najbolje uredili. Zato so že leta 1974 pristopili k zajetju izvirov pitne vode v Šklendrovcu. Po končani prvi fazi daje zajetje 20 l vode na sek., kar Trboveljčane še najbolj rešuje v dani situaciji. V teku pa je pričetek del v okviru druge faze. Tudi v drugem delu nameravajo zajeti vodo, ki bo dala nadaljnjih 20 l vode na sekundo. Letos so pristopili k

izvajanju del prve etape druge faze. Vodo bodo zajeli nad Boriškovim potokom in jo napeljali do zbirnega cevovoda pri Borišku. Vrednost teh del bo znašala skupno z dokumentacijo 11 milijonov din. V teku pa je priprava dokumentacije za nadaljnja zajetja vode tudi na širšem območju Šklendrovca. Ta dela pa naj bi opravili v naslednjem letu. Dovodne cevi so dimenzionirane za pretok sto litrov vode na sekundo in imajo premer 350 mm. Kritično ozko grlo pa je na Zasavski cesti, kjer se na razdalji 1,5 km položene le provizorične vodovodne cevi do zajetja pri Mitovšku. Dela ni mogoče dokončati, ker gradnja Zasavske ceste od Trbovelj do Zagorja stoji. Dokončne vodovodne cevi bo možno položiti na tem območju šele potem, ko bo utrjena trasa oz. višina nove ceste. Ta pa bo potekala višje od sedanje. Čim bo cesta na omenjenem območju vsaj v grobem dokončana, bo možno položiti tudi dokončne vodovodne cevi.

STEKLINA ŠE VEDNO NAVZOČA

V začetku marca t.l. so v naselju Ribnik v Trbovljah našli steklo lisico. Kakšne škode ni povzročila pri prenašanju te hude bolezni, ki je za človeka lahko usodna, vendar pa je treba vsako tak primer javiti bodisi veterinarski inšpekciji v Trbovljah ali pa štabu za boj proti steklini.

SPLOŠNO BOLNIŠNICO OBNAVLJAJO

Osrednji del splošne bolnišnice v Trbovljah je bil zgrajen leta 1925 s sredstvi Bratske skladnice rudarjev našega območja. Leta 1941 je postala splošnega značaja za vse prebivalstvo zasavske regije. Osrednji objekt je bil pred leti dozidan z leve in z desne strani, za potrebe kirurškega, ginekološkega in inter-nega oddelka. Vzdrževanje starih objektov pa je seveda vedno problem zase. Vedno je težje zbrati sredstva za obnavljanje nečesa, kar že stoji, kot pa zgraditi nove objekte. Zato so se v splošni bolnišnici odločili, da bodo letos obnovili zunanji del osrednje zgradbe, da zaustavijo s tem nadaljnje propadanje ob-

jekta. Obnovili bodo fasado, popravili streho z dimniki oz. zračniki, obnovili okna, žlebove, odtočne cevi itd. Vsa dela bodo znašala po vrednosti 5,1 milijona din. Opravil jih bo GIP Beton Zasavje — TOZD Operativa Zasavje Trbovlje, nadzor nad deli pa izvajal RUDIS Inženiring.

ZVEZA ZA TEHNIČNO KULTURO BO USTANOVLJENA

V začetku marca t.l. je potekala razprava v domu družbenih organizacij o nujnosti ustanovitve občinske zveze za tehnično kulturo v Trbovljah. Na področju ljudske tehnike namreč že doslej zelo uspešno delujejo npr.: foto-kino klub, radio amaterji, klub mladih kovinarjev, ljudska tehnika STT, klub mladih tehnikov na osnovni šoli itd. Sodelujoči v tej razpravi so ugotovili, da je nujno potrebno ustanoviti občinsko zvezo organizacij za tehnično kulturo in so v ta namen ustanovili iniciativni odbor, ki ga vodi Miro Pirnar, dipl. inž. str. — STT. Naloga tega odbora je, da pripravi vse potrebno za sklic ustanovnega občnega zbora.

KONČALI SO Z ZIMSKO ŠOLO V NARAVI

Osnovna šola Trbovlje je tudi letos organizirala in, to že šestnajstič po vrsti, zimsko šolo v naravi. Tudi letos je ta potekala v planinskem domu na Mrzlici. Udeležili so se je učenci 5. razredov osnovne šole, teh pa je bilo skupno z učitelji okoli 180. Vsi udeleženci so se naučili smučanja ob pomoči učiteljev telesne vzgoje. Šole so se udeležili v treh skupinah. Stroške so v glavnem nosili starši otrok, nekaj sredstev pa je prispevala tudi izobraževalna skupnost; Planinsko društvo Trbovlje pa je omogočilo potek te šole po sprejemljivih cenah.

POTRES V ZASAVJU

V torek 16. marca 1982 smo začeli v Zasavju ob 14.52 potres, katerega središče je bil kraj Novi Marof pri Varaždinu. V središču je imel potres 6—7 stopenj jakosti po Mercalliju, na našem območju pa približno 4 stopnje. V zasavskih

krajih smo potres občutili predvsem v visokih zgradbah in višje ležečih predelih. Pri nas škode ni bilo, pri tem ko je bilo nekaj škode na zgradbah blizu središča potresa. (tl)

PRESAJANJE LONČNIC

Ali veste, da je najboljši čas za presajanje sobnih lončnic prve dni aprila? Takrat je namreč luna v takšnem položaju, da vpliva na cvetenje in se reče temu tednu tudi cvetni teden. Lončnice razmnožimo z delitvijo ali podtaknjenci ali jih presadimo v večje lonce in v svežo zemljo. Zemlja naj bo mešanica kompostnice, gnojevke, šote in mivke. Stare lonce pred uporabo poribamo z vročo vodo in krtačo. Prvič bodo lepši, drugič pa jih s tem razkužimo, da ne prenašamo bolezni.

Balkonsko cvetje pa sadimo in postavimo zabojčke na prosto zadnje dni aprila, da prej ne zmrznejo in da bodo balkoni 1. maja naredi. To so pelargonije, stoječe in viseče, petunije, fuksije in drugo. Balkonsko cvetje in zemlja se dobi tudi pri nas.

Milan Kovač

Plan izletov v letu 1982

Planinskega društva Trbovlje

JANUAR

10. Partizanski pohod »Po stezah partizanske Jelovice« — vodja izleta: Stane Rožanc.

FEBRUAR

20. XVII. spominski pohod na Stol — vodja izleta: Ivan Bočko.

MAREC

13. VIII. zimski vzpon na Snežnik — vodja izleta: Avgust Koncilja.
21. Zimski pohod na Porezen — vodja izleta: Avgust Koncilja.

APRIL

11. Pohod po poti spominov NOB — Hrastnik — vodja izleta: Stane Rožanc.
17. Pohod po poteh bitke na Nanosu — vodja izleta: Avgust Koncilja.

MAJ

1. Množični partizanski pohod na Mrzlico — vodja izleta: Andrej Ledinek.

9.

VI. spominski pohod za Dan zmage na Blegoš — vodja izleta: Ivan Bočko.

16.

Zbor mladih planincev Zasavja na Bohorju — vodja izleta: Andrej Drnovšek.

30.

Partizanski pohod na Vrhe — vodja izleta: Andrej Ledinek.

JUNIJ

6.

Praznik narcis na Golici — vodja izleta: Miro Drnovšek.

19. in 20.

Tržič — Dobrča — Begunščica — Zelenica — Ljubelj — vodja izleta: Avgust Koncilja.

JULIJ

4.

Slov. Bistrica — Trije kralji — Osankarica — Trije žebli — vodja izleta: Avgust Koncilja.

24. in 25.

Prestreljenik — Visoki Kanin — vodja izleta: Miro Drnovšek.

AVGUST

6. do 8. Triglav — vodja izleta: Andrej Drnovšek.

15.

Izlet v Avstrijo — vodja izleta: Stane Rožanc.

26. do 28.

Komna — Krn — Razor planina — Vogel — vodja izleta: Miro Drnovšek.

SEPTEMBER

12. Dan planincev na Lisci — vodja izleta: Andrej Ledinek.

18. in 19. Izlet planinskih vodnikov PD Trbovlje — vodja izleta: Miro Drnovšek.

26. Izlet v Italijo — vodja izleta: Andrej Ledinek.

OKTOBER

17. Izlet na Gorjance — vodja izleta: Ivan Bočko.

NOVEMBER

29. Partizanski pohod na Kum — vodja izleta: Andrej Drnovšek.

DECEMBER

19. Čemšeniška planina — Vrhe — Partizanski vrh — vodja izleta: Ivan Bočko.

Ve podrobnosti o posameznih izletih boste dobili v pisarni PD Trbovlje vsak torek in petek od 17. do 19. ure sicer pa bo vsakokrat pred izletom objavljena informacija v društveni omarici.

Delegati revlrskih občin na IX. kongresu ZKS in XI. kongresu ZKJ

Ob izvedbi IX. kongresa ZKS v Ljubljani se bodo le-tega udeležili tudi komunisti delegati iz posameznih občinskih konferenc ZK revlrskih občin, in sicer:

Hrastnik

Jagodič Anton, Urh Jože, Bevec Gorazd, Juvan Sonja, Avdič Dušan

Trbovlje

Anton Ahac, Miha Benetek, Anda Guzej, Stanislava Ko-

hajzler, Drago Kastelic, Niko Jurgan, Martin Naraglav, Jože Ogrizek, Miro Pirnar, Franja Šprogar

Zagorje

Miroslav Govejšek, Staša Baloh, Anton Merva, Irena Drenik, Jurij Husič

XI. kongresa ZK SFRJ pa se bosta udeležila:

Krznar Janez — kot skupni delegat občine Hrastnik in Zagorje ter Škrlep Bojan — kot delegat občine Trbovlje.

KRVODAJALSTVO

V času od 5. februarja 1982 do 26. februarja 1982 so darovali kri naslednji naši sodelavci:

Dne 5. februarja 1982

TOZD in DS s področja Trbovelj

Lipovšek Branko, Lipovec Radenko, Belovari Davor, Bastič Jože;

Dne 12. februarja 1982

TOZD in DS s področja Trbovelj

Naraglav Alojz, Ovčar Jože, Žilnik Danilo, Barovič Milan, Dolanc Zvonko, Blaznik Darko, Dragojlov Radislav, Klempič Abdulah, Selšek Zvone, Jordan Marjan;

TOZD in DS s področja Zagorja

Zahirovič Jasmin, Palčič Rudi, Gečnik Franc, Vračević Vojo;

Dne 19. februarja 1982

TOZD in DS s področja Trbovelj

Kos Herman, Tahirovič Idriz, Tekavec Miro, Brečko Andrej, Skerbinek Janez, Dantovič Kemal, Lovrenčič Ciril, Kolar Albert, Andrejaš Rudi, Lesar Srečko, Čop Jože, Žučko Silvo, Logar Niko, Pirnaver Jože;

TOZD in DS s področja Zagorja

Brvar Franc, Klančič Slavko, Vrabec Jakob, Osmanović Rifet, Pliberšek Stanislav, Trentelj Marjan;

Dne 26. februarja 1982

TOZD in DS s področja Trbovelj

Ocepek Viktor, Žabkar Marjan, Kavčič Andrej, Matanovič Mato, Zalar Franc, Marinovič Ivan, Smode Drago, Štok Željko, Sladič Jože, Martinčič Franc;

TOZD in DS s področja Zagorja

Grobeljšek Ludvik;

Tovariši darovalci krvi — hvala vam!

Kurja očesa — clavi

Kurja očesa so dobro znana vsakdanja nadloga, ki marsikomu greni življenje in lahko sčasoma onemogoči hojo. Kurje oko je pravzaprav žulj, ki nastaja na čisto svojevrsten način. Gre za ostro omejeno zaroženitev kože posebno na izteznih straneh prstov na nogah, ki nastane zaradi trajnega pritiska iz dveh smeri: od zgoraj navzdol pritiska obutev, od spodaj navzgor pa kak izrastek oziroma izboklina na kosti, prstnem členu (navadno ob prstnem sklepu). V središču ostro omejene zaroženitve (kurjega očesa) vidimo roženi stožec, ki se prilega z osnovnico na površino kurjega očesa, medtem ko sili s svojo osjo v globino. Imamo vtis, kot bi se kak trn zadril v središče kurjega očesa; navadno sega globoko v vezivje, prav do kosti. Nad kostnim izrastkom oziroma kostno izboklino je pritisk od zgoraj navzdol (obutev) in od spodaj navzgor (bolezensko izpremenjene kosti) najhujši in prav tu nastaja najbolj izrazita zaroženitev, jedro samega kurjega očesa. Kolikor še tu preostaja kožnega tkiva, se zaradi pritiska zelo stanjša, tako da sega zato kurje oko navadno tilk do sklepne ovojnice.

Priljubljeno obrezovanje kurjih oces ima lahko to neprijetno posledico, da preveč vnet obrezovalac odpre prstni sklep, s čimer lahko povzroči resne komplikacije.

Navadno nastajajo kurja očesa na izteznih straneh prstov na nogah, posebno pa na zunanji strani nožnega mezinca. Vidimo jih tudi na podplatih in včasih na prilagajočih se straneh nožnih prstov; takim kurjim očesom pravimo, da so to medprstna kurja očesa. Prav ta pa povzročajo lahko prizadetim tako hude bolečine, da niti hoditi ne morejo več. Bolečine pa hipoma prenehajo, ko odstranimo preobilno roženino. S tem pa seveda še nismo odstranili vzroka, ki omogoča nastajanje kurjega očesa, namreč bolezen-

ske izpremenjenega dela kosti (kostni izrastki, ortopedske hibe ipd.).

Zdravljenje kurjih oces ni tako enostavno in pravzaprav ne sodi v področje kožnega zdravnika, marveč ortopeda. Marsikdaj gre za čisto ortopedske bolezni, ki bi jih morali najprej odpraviti, okostje noge ustrezno korigirati, da ne bi bilo pritiska na mestih, kjer okostje ni v redu.

Bolniki s kurjimi očesi naj se ravna po naslednjih navodilih:

— skrbna nega nog (kopanje)

— pravilno obrezovanje kurjih oces, kar naj dela izkušen in dovolj izobražen strokovnjak (pediker)

— bolnik naj nosi primerno obutev s pridušenimi podplati

— posvet pri kožnem zdravniku v primeru kožnih bolezni nog (zmerno znojenje, kožne plesnobe, kožna gnojenja, razpoke, odrgninsko vnetje, ipd.)

— priporočljiva je gimnastika spodnjih udov.

Izvleček iz brošure prim. dr. Perti

Priredila
Simona Frol

Novela

FUMOR

Ko sem slišal o ubogem premogarju in njegovi ženi sem se tudi jaz spomnil na neko zgodbo, samo da se je ta bolje končala.

V našem kraju je živel pridni in pošten premogar po imenu Štoman, ki je imel silno hudobno in leno ženo, ki ga je neprestano zmerjala in nagajala k delu, čeprav jima bog ni dal otrok.

Neke hude zime, ko je bilo snega do kolen, je prišel premogar utrujen in ves premražen s šihtha domov. Ravno je pred vrati zahvalil boga, da je srečno prišel s šihtha in hotel sezuti čevlje, pa mu je žena pomohila skozi vrata škaf in dejala: »Ker si sedajle že ves moker od potu in mrzel pojdi in mi prinesi še škaf vode«. Mož je voljno vzel škaf in šel k studentu po vodo. Toda, ali je bila voda čarobna ali kaj, takrat se mu je nekaj zasukalo v glavi. Ko je prišel z vodo domov v kuhinjo, je poln škaf zlil na ženo, ki je vreščala kot mokra kura. »Tako«, je dejal dobri mož, »sedaj, žena, si tudi ti mokra in premočena in greš lahko sama po vodo«. Žena je videla, da se nima za kaj jeziti, zato je vzela škaf in šla sama po vodo, pa tudi na moža ni več vpila.

Včasih je res treba vrniti milo za drago, da dobi človek svoj blažen mir.

Kovač Milan

— Tako ne gre več naprej, pravi Tine Tonetu, ko sta prišla v bife. — Ti vedno plačuješ, kadar pijemo, toda danes sem jaz na vrsti. Daj, posodi mi prosim pet jurjev, danes plačam jaz.

Mlada dva, ki sta se hotela poročiti sta prišla na razgovor. Pa je vprašal predavatelj mlado nevesto: — Kateri je največji praznik v letu? Ta pa je odgovorila kot iz topa: — 8. marec, dan žena.

Prehlad ni nobena bolezen, sem slišal v nedeljo v našem radiu, vendar pripravi tla za druge bolezni. Toda trboveljskega recepta za zdravljenje prehlada ni povedal, zato vam ga zaupam jaz! Če prehlad zdravite (s čajem, rumom, viskijem, domačim žganjem) se pozdravite v tednu dni, če ga pa nič ne zdravite, torej ga ignorirate, ste pa zdravi po sedmih dneh.

Milan Kovač

— Julka, moram ti povedati, da je Stane brez ponosa. Tako lepo me je spet pozdravil, kot da ni nič, čeprav sem mu po telefonu takšne napela, da bi me kdo drug nič več ne pogledal. — Kaj ti je pa po telefonu rekel? — Čisto tiho je bil, samo nazadnje je rekel: — Najbrž pomota!

Po vajah vpraša desetar vojake: — Je kdo od vas kaj izgubil? Eden od njih pravi: — Jaz, kapo. — Če bi bila vojna, bi ti glavo izgubil, pravi desetar: — Seveda, če bi na kapo pazil!

Gregor je bil z očetom v kinu, kjer je gledal, kako si indijanska plemena mažejo obraz z barvami. — Zakaj pa to delajo? vpraša radovedno očeta. To je običaj pri indijancih, kadar se pripravljajo na bojni pohod. Drugi dan pridrvi Gregor ves razburjen k očetu: — Očka, mamica se pripravlja na bojni pohod. Beži!

—Kje si pa včeraj hodil? vpraša mojster vajenca. —Bolan sem bil. Zakaj lažeš, saj sem te videl teči po cesti. —Ja, tovariš mojster, takrat sem tekkel po zdravniku!

—Kje si, da te ni nič videti, Lojze? Dopust imam zaradi bolezni. —Koliko časa pa še? —Toliko, da bom zdrav. Ko bom zdrav, bom šel pa zaradi bolezni v pokoj.

—Zofka, za čem je pa umrl vaš stari? Veš, ljubezen in pijača ga je nesla! —Ljubezen tudi? Koga pa je ljubil? —Pijačo!

Marinka Sterniša

Glasilo Srečno izdaja SOZD Revirski energetski kombinat Edvarda Kardelja, n. sol. o., 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Družbeni organ glasila je časopisni svet — predsednik Rudi Kreže. Glasilo ureja uredniški odbor: Jože Skrinar, Hinko Jazbec, Matjaž Cеровac, Ivan Gorobinko, Dragica Bregant, Janez Oberžan (odgovorni urednik) Tine Lenarčič (urednik).

Naklada 3400 izvodov.

Za člane kolektiva SOZD REK Edvarda Kardelja je časopis brezplačen. Rokopisov in fotografij ne vračamo.

Po mnenju republiškega sekretariata za Informacije št. 421-1/74 z dne 9. 1. 1974 spada glasilo »Srečno« med proizvode iz 7. točke 1. odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

Tisk KTL — TOZD TIKa Trbovlje.

